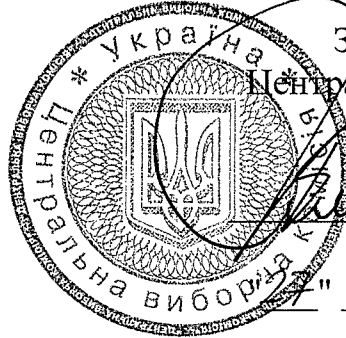

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Голови
Центральної виборчої комісії

Сергій ДУБОВИК

"10" лютого 2026 року

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ ЄДИНОЇ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

(І етап)

ПОГОДЖЕНО

Заступник керівника Секретаріату
Центральної виборчої комісії з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації

Тарас ОЛІЙНИК

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

"27" лютого 2026 року

РОЗРОБНИК

Управління інновацій
та цифрової трансформації Секретаріату
Центральної виборчої комісії

Михайло АЛЕКСАНЯН

(підпис)

(власне ім'я, прізвище керівника
самостійного структурного
підрозділу)

"27" лютого 2026 року

Київ – 2026

Зміст

Розділ 1. Загальні положення.....	9
1.1. Підстави розроблення	9
1.2. Найменування засобу інформатизації	9
1.3. Мета створення засобу інформатизації	9
1.4. Межі та склад створення ЄІАС ЦВК (І етап)	10
1.5. Терміни та скорочення	12
1.5.1. Загальні терміни	12
1.5.2. Архітектурні терміни.....	14
1.5.3. Терміни, пов'язані з безпекою.....	15
1.5.4. Скорочення.....	15
Розділ 2. Призначення засобу інформатизації	15
2.1. Загальне призначення ЄІАС ЦВК (І етап).....	15
2.2. Призначення ЄІАС ЦВК (І етап).....	16
2.3. Сфера застосування ЄІАС ЦВК (І етап).....	16
Розділ 3. Об'єкт інформатизації	17
3.1. Організаційна структура, що охоплюється ЄІАС ЦВК (І етап).....	17
3.2. Бізнес-процеси, що автоматизуються у межах ЄІАС ЦВК (І етап)	17
3.3. Суб'єкти інформаційної взаємодії в межах ЄІАС ЦВК (І етап)	18
3.4. Інтеграційні межі ЄІАС ЦВК (І етап).....	19
Розділ 4. Загальні архітектурні вимоги	20
4.1. Принципи побудови ЄІАС ЦВК (І етап)	20
4.2. Платформна модель ЄІАС ЦВК (І етап) (спільні механізми платформи)	21
4.3. Вимоги до архітектурного стилю.....	21
4.4. Вимоги до даних і метаданих	21
4.4. Вимоги до архітектурного стилю.....	21
4.5. Вимоги до даних і метаданих.....	22
4.6. Реєстрація операцій доступу до даних та змін метаданих. Вимоги до інтероперабельності та уніфікованих API	22
4.7. Вимоги до журналювання, моніторингу та аудиту	22
4.8. Вимоги до версіонування та еволюційності.....	22
Розділ 5. Загальні функціональні вимоги до компонентів, що створюються або модифікуються у межах ЄІАС ЦВК (І етап), механізмів платформи та програмно-апаратних компонентів Системи	23

5.1. Компоненти, механізми платформи та програмно-апаратні компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що створюються.....	23
5.1.1. Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що модифікуються	23
5.1.2. Загальні функціональні вимоги	24
5.2. Спільні механізми платформи ЄІАС ЦВК	25
5.2.1. Загальні положення	25
5.2.2. Конструктор форм	25
5.2.3. Конструктор метаданих (динамічні моделі даних)	26
5.2.4. Конструктор перевірок та валідаційних правил	28
5.2.5. Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок	30
5.2.6. Централізовані довідники та класифікатори	31
5.2.7. Уніфікована модель метаданих і структур даних	32
5.2.8. Механізми журналювання	34
5.2.9. Механізми моніторингу	35
5.2.10. Платформа кабінетів користувачів	36
5.2.11. Уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями	38
5.3. АІКС "Вибори"	41
5.3.1. Загальні положення	41
5.3.2. Ініціалізація виборчого процесу та календарне планування.....	42
5.3.3. Територіальна організація загальнодержавних виборів	43
5.3.4. Утворення та ведення складу виборчих комісій.....	45
5.3.5. Реєстрація кандидатів та інших учасників виборчого процесу	47
5.3.6. Отримання та обробка подань щодо реєстрації учасників виборчого процесу	47
5.3.7. Підготовка до організації голосування.....	52
5.3.8. Автоматизація процесів дня голосування.....	53
5.3.9. Підрахунок голосів та встановлення результатів голосування.....	55
5.3.10. Передача електронних відомостей між виборчими комісіями	57
5.3.11. Аналітика, звітність та публічна інформація	58
5.4. Автоматизовані робочі місця дільничних, окружних та територіальних виборчих комісій	59
5.4.1. Призначення та місце АРМ в архітектурі ЄІАС ЦВК (І етап)	59
5.4.2. Загальні принципи побудови та використання АРМ	60
5.4.3. Загальний склад АРМ.....	61
5.4.4. Вимоги до апаратної платформи	61
5.4.5. Вимоги до електронного USB-носія АРМ	62

5.4.6. Вимоги до пристроїв друку (принтерів), що використовуються в АРМ ДВК та АРМ ОВК	62
5.4.7. Вимоги до засобів кваліфікованого електронного підпису	63
5.4.8. Вимоги до СО АРМ.....	64
5.4.9. Бізнес-процеси формування, обліку, розповсюдження та використання системних образів АРМ	69
5.5. АІС "Електронні сервіси".....	72
5.5.1. Загальні положення та призначення електронних сервісів.....	72
5.5.2. Режими роботи та доступ до електронних кабінетів	73
5.5.3. Структура електронного кабінету та динамічність його функцій.....	74
5.5.4. Подання документів	75
5.5.5. Вимоги до підписання документів.....	76
5.5.6. Автоматизовані перевірки документів	77
5.5.7. Електронні кабінети суб'єктів виборчого процесу	77
5.5.8. Повідомлення	80
5.5.9. Вимоги до взаємодії АІС "Електронні сервіси" з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).	82
5.5.10. Вимоги до відображення інформації та інтерфейсів	83
5.5.11. Журналювання подій.....	85
5.5.12. Завершення роботи електронних кабінетів.....	85
5.6. АІС "Учасники виборчих процесів та процесів референдуму"	86
5.6.1. Призначення	86
5.6.2. Склад обліковуваних суб'єктів.....	86
5.6.3. Склад та джерела відомостей про осіб і суб'єктів	87
5.6.4. Облік статусів та підстав їх набуття	87
5.6.5. Взаємодія з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) та джерела надходження відомостей	88
5.6.6. Аналітичне використання реєстрових даних.....	89
5.6.7. Передбачення розвитку функціональності АІС УВІР	89
5.7. Автоматизована інформаційна система взаємодії із зовнішніми інформаційними системами та ресурсами	89
5.7.1. Призначення.....	90
5.7.2. Загальна функціональність АІС ВІС.....	90
5.7.3. Межі застосування та взаємодія з платформними механізмами ЄІАС ЦВК (І етап).....	91
5.7.4. Стабільність внутрішніх інтерфейсів та ізоляція змін зовнішніх систем	91
5.7.5. Масштабованість та розширення переліку інтеграцій.....	91

5.7.6. Вимоги до інтеграції з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань	91
5.7.7. Вимоги до безпеки, надійності та контролю взаємодії	92
5.8. Автоматизована інформаційна система управління доступом та інформаційною безпекою (АІКС УДІБ)	92
5.8.1. Призначення АІКС УДІБ	92
5.8.2. Загальна функціональність АІКС УДІБ	93
5.8.3. Рольова модель доступу користувачів	94
5.8.4. Політики доступу, що змінюються в часі та за подіями (event-based)	97
5.8.5. Контроль сесій та активності користувачів	97
5.8.6. Журналювання подій та аудит доступу	98
5.8.7. Трасування рішень авторизації	98
5.8.8. Управління інцидентами інформаційної безпеки, пов'язаними з доступом	98
5.8.9. Взаємодія з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап)	99
5.8.10. Вимоги до продуктивності та надійності АІКС УДІБ	99
5.8.11. Забезпечення цілісності та безпеки функціонування	99
5.9. Модифікація АІС "СЕД ЦВК"	99
5.9.1. Загальні положення	99
5.9.2. Вимоги до інтеграційної взаємодії	100
5.9.3. Вимоги до обміну документами та пов'язаною інформацією	100
5.9.4. Вимоги щодо документів, поданих у паперовій формі	100
5.9.5. Реалізація інтеграційних механізмів	100
5.9.6. Результат модифікації	100
5.10. Модифікація АІКС "ДРВ"	101
5.10.1. Загальні положення	101
5.10.2. Вимоги до інтеграційної взаємодії	101
5.10.3. Вимоги до доступу та використання відомостей Державного реєстру виборців	101
5.10.4. Вимоги до реалізації механізмів доступу	102
5.10.5. Вимоги до безпеки та контролю взаємодії	102
5.10.6. Результат модифікації	102
Розділ 6. Вимоги до чисельності та кваліфікації персоналу та режиму його роботи	102
6.1. Чисельність користувачів	102
6.2. Кваліфікація користувачів	103
6.3. Розмежування ролей та повноважень	103

6.4. Режими роботи персоналу.....	103
Розділ 7. Вимоги до ергономіки та технічної естетики.....	104
7.1. Загальні вимоги до користувацьких інтерфейсів	104
7.2. Зниження ризику помилок користувачів.....	104
7.3. Відображення інформації та повідомлень.....	104
7.4. Вимоги до технічної естетики.....	105
7.5. Забезпечення інклюзивності	105
Розділ 8. Вимоги до надійності та збереженості інформації.....	105
8.1. Надійність функціонування	105
8.2. Збереженість та цілісність інформації.....	106
8.3. Поведінка компонентів у разі збоїв.....	106
8.4. Контроль та відтворюваність дій	106
8.5. Узгодженість із режимами функціонування	106
Розділ 9. Вимоги до способів і засобів зв'язку.....	107
9.1. Загальні вимоги до інформаційної взаємодії.....	107
9.2. Робота в умовах переривчастого або нестабільного зв'язку	107
9.3. Узгодженість та завершеність операцій передавання	107
9.4. Захищеність інформації під час передавання.....	107
9.5. Узгодженість із режимами функціонування	108
Розділ 10. Вимоги до режимів функціонування	108
10.1. Основний режим функціонування	108
10.2. Режим підвищеного навантаження	108
10.3. Обмежений режим функціонування.....	108
10.4. Відновлення після збоїв	109
10.5. Узгодженість режимів функціонування.....	109
Розділ 11. Вимоги до захисту інформації та кіберзахисту.....	109
11.1. Загальні вимоги до захисту інформації.....	109
11.2. Управління доступом користувачів	110
11.3. Реєстрація та облік подій безпеки	110
11.4. Захист інформації під час передавання та зберігання	110
11.5. Забезпечення доступності та цілісності інформації	110
Розділ 12. Вимоги до гарантійної підтримки.....	110
12.1. Загальні положення.....	110
12.2. Обсяг гарантійної підтримки	111

12.3. Режими гарантійної підтримки	111
12.4. Гарантійна підтримка під час виборчого процесу	111
12.5. Реагування на інциденти	111
Розділ 13. Вимоги до навчання користувачів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).....	112
13.1. Загальні вимоги до навчання.....	112
13.2. Навчання адміністраторів Комісії	112
13.3. Навчання користувачів Центральної виборчої комісії	113
13.4. Навчання користувачів окружних та дільничних виборчих комісій	113
13.5. Навчальні матеріали.....	113
13.5.1. Завершення навчання	113
13.6. Навчальні матеріали для зовнішніх користувачів електронних сервісів.....	114
13.7. Результати навчання	114
Розділ 14. Вимоги до документування	114
14.1. Загальні положення.....	114
14.2. Обов'язковий склад документації	115
14.3. Вимоги до експлуатаційної документації	115
14.4. Вимоги до документації з адміністрування та супроводу	115
14.5. Вимоги до актуальності та узгодженості документації.....	116
14.6. Форма та передача документації.....	116
Розділ 15. Вимоги до приймання засобу інформатизації	116
15.1. Загальні положення.....	116
15.2. Вимоги до проведення випробувань	116
15.2.1. Попередні випробування	116
15.2.2. Приймальні випробування.....	117
15.2.3. Дослідна експлуатація	117
15.3. Вимоги до передачі результатів виконаних робіт	118

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Підстави розроблення

Технічні вимоги до створення Єдиної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи Центральної виборчої комісії (І етап) (далі - Технічні вимоги) розроблено на підставі Виборчого кодексу України, Закону України "Про Центральну виборчу комісію", відповідно до Концепції створення Єдиної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи Центральної виборчої комісії", схваленої постановою Центральної виборчої комісії від 29 жовтня 2021 року № 447, із змінами, внесеними постановою Центральною виборчою комісією від 20 лютого 2026 року № 14 (далі – Концепція), Архітектурних принципів Єдиної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи Центральної виборчої комісії, затверджених постановою Центральної виборчої комісії від 20 лютого 2026 року № 14 (далі - Архітектурні принципи).

1.2. Найменування засобу інформатизації

Офіційне найменування засобу інформатизації: Єдина автоматизована інформаційно-аналітична система Центральної виборчої комісії (І етап).

Скорочене найменування: ЄІАС ЦВК (І етап), Система, засіб інформатизації.

1.3. Мета створення засобу інформатизації

Метою створення ЄІАС ЦВК (І етап) є забезпечення автоматизації процесів організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, та пов'язаних з ними виборчих процедур відповідно до вимог Виборчого кодексу України, з метою:

- забезпечення достовірного, цілісного, відтворюваного та контрольованого збирання, перевірки, обробки та передавання відомостей виборчого процесу на рівні дільничних виборчих комісій, окружних виборчих комісій та Центральної виборчої комісії;
- забезпечення прозорості, відкритості, підзвітності та процедурної визначеності автоматизованих процесів відповідно до вимог виборчого законодавства;
- впровадження електронних сервісів для суб'єктів виборчого процесу з метою забезпечення можливості подання, обробки, перевірки, верифікації та оприлюднення документів у цифровій формі;
- формування єдиного інформаційного середовища, необхідного для узгодженого функціонування виборчих комісій під час загальнодержавних виборів;
- забезпечення захищеної обробки інформації відповідно до вимог законодавства з питань технічного та криптографічного захисту інформації, а також кіберзахисту;
- підвищення рівня ефективності, об'єктивності та достовірності встановлення підсумків голосування та результатів виборів;
- створення технічної, інформаційної та організаційної основи для подальшого створення ЄІАС ЦВК на наступних етапах відповідно до Концепції та Архітектурних принципів.

1.4. Межі та склад створення ЄІАС ЦВК (І етап)

Створення ЄІАС ЦВК (І етап) охоплює лише реалізацію функцій, необхідних для забезпечення організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України відповідно до вимог виборчого законодавства. У межах першого етапу забезпечується автоматизація виборчих процесів на рівні дільничних, окружних та Центральної виборчої комісії, включаючи створення необхідних компонентів Системи, механізмів платформи (інструментів, модулів, сервісів, засобів), а також їх розгортання та впровадження на існуючих ресурсах Комісії.

Реалізація інших функцій ЄІАС ЦВК та її компонентів, передбачених Концепцією, в тому числі, необхідних для забезпечення організації, підготовки та проведення місцевих виборів, референдумів, а також необхідних для функціонування Центру підготовки учасників виборчих процесів, буде відбуватись на наступних етапах створення ЄІАС ЦВК.

До складу робіт із створення ЄІАС ЦВК (І етап) входять:

1. Створення автоматизованої інформаційно-комунікаційної системи з організації виборів (далі - АІКС "Вибори"), яка призначена для накопичення, обробки, обліку, пошуку, узагальнення та зберігання даних і користування ними, створена для забезпечення автоматизації виборчих процесів у Комісії, окружних та дільничних виборчих комісіях під час проведення виборів у порядку, визначеному законодавством.

АІКС "Вибори" має забезпечити в установленому порядку регламентовану взаємодію з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), у тому числі інтеграцію, зокрема з автоматизованою інформаційною системою "Система електронного документообігу Центральної виборчої комісії", автоматизованою інформаційною системою "Електронні сервіси" для отримання верифікованих даних, що подаються суб'єктами виборчого процесу до виборчих комісій через відповідні електронні кабінети.

2. Створення автоматизованої інформаційної системи "Електронні сервіси" (далі – АІС "Електронні сервіси"), яка призначена для організації інформаційної взаємодії між учасниками виборчого процесу з використанням електронних кабінетів, що забезпечують безпечне подання електронних документів та копій документів в електронному вигляді, передбачених законодавством про вибори.

3. Створення автоматизованої інформаційної системи "Учасники виборчих процесів та процесів референдуму" (далі - АІС "УВПр") в частині, яка призначена для зберігання та обробки даних про суб'єктів та інших учасників виборчих процесів, зокрема інформації про проведення навчання членів виборчих комісій, інформації про осіб, які брали та/або беруть участь у загальнодержавних виборах як кандидати на пост Президента України, кандидати в народні депутати України, представники у виборчих комісіях, довірені та уповноважені особи, офіційні спостерігачі, члени виборчих комісій.

4. Створення автоматизованої інформаційної системи взаємодії із зовнішніми інформаційними системами та ресурсами (далі - АІС ВІС), яка призначена для

забезпечення оперативної регламентованої взаємодії компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) з державними інформаційними ресурсами із застосуванням уніфікованих правил безпеки, доступу, журналювання та форматів обміну та для отримання і передавання даних для проведення перевірок, актуалізації інформації, що міститься в ЄІАС ЦВК (І етап) та її компонентах, шляхом організації доступу до державних інформаційних ресурсів та отримання інформації в електронному вигляді в межах повноважень, визначених законодавством.

5. Створення автоматизованої інформаційно-комунікаційної системи управління доступом та інформаційною безпекою (далі - АІКС УДІБ), яка призначена для забезпечення централізованої автентифікації, авторизації, управління ролями, управління доступу, ведення журналів безпеки, аудиту дій користувачів, контролю цілісності та моніторингу подій безпеки у всіх компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Створення, розгортання та впровадження АІКС УДІБ повинно відбуватися з врахуванням принципів та механізмів авторизації, управління ролями та правами доступу існуючої в Комісії інформаційно-комунікаційній системі управління доступу та інформаційною безпеки.

6. Створення та впровадження спільних механізмів ЄІАС ЦВК (І етап).

Механізми платформи повторного використання, що забезпечують єдині правила функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), включають:

- конструктор форм;
- конструктор метаданих (динамічні моделі даних);
- конструктор перевірок та валідаційних правил;
- конструктор шаблонів звітів;
- централізовані довідники та класифікатори;
- уніфіковану модель метаданих і структур даних;
- механізми журналювання;
- механізми моніторингу;
- платформу кабінетів користувачів (уніфікований механізм побудови веб-інтерфейсів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- інтеграційну шину подій – єдиний транспортний механізм для обміну подіями та повідомленнями між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), який забезпечує маршрутизацію, гарантовану доставку, валідацію, аудит та контроль доступу.

Механізми платформи не є окремими інформаційними системами та використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до їх функціонального призначення.

7. Створення захищених автоматизованих робочих місць (далі - ЗАРМ) – програмно-апаратних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), призначених для забезпечення захищеного доступу членів виборчих комісій до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), роботи в online та offline режимах, гарантованого завантаження із контрольованого середовища, ізоляції середовища виконання та забезпечення цілісності операцій. ЗАРМ не є окремою інформаційною системою та не реалізує бізнес-функцій виборчого процесу.

8. Модифікація наявних внутрішніх автоматизованих інформаційної та інформаційно-комунікаційної систем Центральної виборчої комісії та налаштування інтеграційної взаємодії у частині, необхідній для забезпечення роботи ЄІАС ЦВК (І етап), включаючи:

- автоматизовану інформаційну систему "Система електронного документообігу Центральної виборчої комісії" (далі - АІС "СЕД ЦВК") у частині забезпечення обміну службовими документами та відповідних регламентів інформаційної взаємодії;

- автоматизовану інформаційно-комунікаційну систему "Державний реєстр виборців" (далі – АІКС "ДРВ") у частині реалізації механізмів доступу до відомостей Державного реєстру виборців та їх використання у процесах перевірки даних учасників виборчого процесу.

Модифікація здійснюється виключно у межах, необхідних для забезпечення взаємодії з компонентами та механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап) і не передбачає створення нових компонентів Системи або повної перебудови цих систем.

9. Розгортання, налаштування та впровадження технічної інфраструктури ЄІАС ЦВК (І етап), що включає:

- розгортання та конфігурування програмно-апаратних середовищ ЄІАС ЦВК (І етап) на існуючих ресурсах Центральної виборчої комісії;

- створення та налаштування віртуалізованих середовищ для компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);

- налаштування кластерних схем, механізмів резервування та відмовостійкості;
- забезпечення необхідних параметрів мережевої інфраструктури;
- конфігурування засобів кіберзахисту;
- розгортання тестового, проміжного (staging) та промислового середовищ;
- проведення технічного тестування працездатності механізмів платформи та компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);

- підготовка середовищ до дослідної та промислової експлуатації.

Усі роботи проводяться на наявній технічній інфраструктурі Комісії. В рамках цього проекту закупівля нового обладнання не передбачається.

10. Створення механізмів (інструментів) інтеграції з державними електронними інформаційними ресурсами, що забезпечують взаємодію компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) із державними інформаційними ресурсами відповідно до вимог законодавства через АІС ВІС з дотриманням регламентів безпеки, доступу, журналювання та уніфікації форматів обміну.

1.5. Терміни та скорочення

У Технічних вимогах використовуються такі терміни та скорочення:

1.5.1. Загальні терміни

Автентифікація користувача – процес підтвердження особи користувача із застосуванням кваліфікованого електронного підпису або інших засобів електронної ідентифікації, визначених законодавством.

Авторизація – процес надання або обмеження прав доступу користувачу відповідно до його ролі та встановлених політик управління доступом.

Бізнес-процес – формалізована сукупність операцій, регламентованих виборчим законодавством, виконання яких забезпечується компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Дані виборчого процесу – структуровані відомості, що створюються або обробляються у процесі організації підготовки та проведення виборів відповідно до законодавства.

Документ виборчого процесу – електронний документ або електронна копія оригіналу документа в паперовій формі, створена, подана, оброблена або оприлюднена в межах ЄІАС ЦВК (І етап).

Електронна взаємодія – інформаційний обмін між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) або зі зовнішніми державними інформаційними ресурсами у встановлених формах і протоколах.

ЄІАС ЦВК – багатофункціональна інтегрована інформаційно-комунікаційна система, яка забезпечує логічне поєднання автоматизованих інформаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж Комісії, захист інформації, внутрішню та зовнішню інформаційну взаємодію шляхом використання єдиної точки доступу.

ЄІАС ЦВК (І етап) – комплекс взаємопов'язаних компонентів, механізмів платформи (інструментів, модулів, сервісів, засобів), призначених для забезпечення автоматизації процесів організації підготовки та проведення загальнодержавних виборів.

Ідентифікація користувача – встановлення відповідності користувача зареєстрованому обліковому запису.

Інформаційна взаємодія – процес обміну даними або подіями між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) або з державними інформаційними ресурсами з дотриманням встановлених правил доступу, безпеки та аудиту.

Кваліфікований електронний підпис (КЕП) – електронний підпис, створений засобом КЕП та підтверджений кваліфікованим сертифікатом електронного підпису, що має юридичну силу відповідно до законодавства.

Користувач ЄІАС ЦВК (І етап) – суб'єкт, який взаємодіє з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах своїх повноважень із застосуванням наданих йому засобів автентифікації.

Метадані – структуровані описи об'єктів даних, що визначають їх атрибути, структури, обмеження, зв'язки та правила обробки.

Програмно-апаратний комплекс – сукупність технічних і програмних засобів, що забезпечують функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Роль користувача – сукупність прав та функцій, визначених для користувача відповідно до його посадових повноважень або завдань у виборчому процесі.

Технічна інфраструктура – сукупність серверного, мережевого обладнання, віртуалізованих середовищ та засобів кіберзахисту, що забезпечують роботу компонентів та механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законодавстві та в національних стандартах.

1.5.2. Архітектурні терміни

Архітектура ЄІАС ЦВК (І етап) – структурна модель організації компонентів, механізмів платформи, процесів взаємодії та даних, визначена Концепцією та Архітектурними принципами.

Високодоступність (High Availability) – властивість Системи та її компонентів забезпечувати безперервність роботи у разі відмов окремих компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Віртуалізоване середовище – програмно-апаратна платформа, у якій розгортаються компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) без прив'язки до фізичного обладнання.

Динамічна модель даних – модель представлення даних, структура якої може бути змінена без перепроєктування Системи, шляхом управління метаданими.

Журналювання – процес фіксації подій, операцій, доступів та технічних повідомлень, необхідних для аудиту, моніторингу та забезпечення безпеки.

Інтеграційна шина подій – механізм платформи, який забезпечує стандартизоване транспортування подій та повідомлень між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), включаючи маршрутизацію, доставку, контроль доступу та аудит.

Інтеграційний механізм – формалізований засіб інформаційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) або із зовнішніми ресурсами, що включає правила обміну, формати даних, протоколи та політики безпеки.

Маршрутизація подій – визначення та застосування правил передавання подій від одного компонента ЄІАС ЦВК (І етап) до інших через інтеграційну шину подій.

Моніторинг – процес контролю працездатності, навантаження, доступності та безпекових подій у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Оркестрація процесів – керування взаємопов'язаними подіями та операціями між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у встановленій логічній послідовності.

Спільні механізми платформи – набір уніфікованих інструментів та сервісів ЄІАС ЦВК (І етап), що забезпечують повторне використання функціональності компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), включаючи конструктори, довідники, механізми журналювання, моніторингу, інтеграційну шину подій та платформу кабінетів користувачів.

Подія (event-based) – структуроване повідомлення про факт або зміну стану в компоненті ЄІАС ЦВК (І етап), яке може бути оброблене іншими компонентами Системи через інтеграційну шину подій.

Режим kiosk-mode – це спеціальний режим роботи пристрою (планшета, комп'ютера, смартфона), який обмежує користувача одним або кількома дозволеними застосунками, блокуючи доступ, зокрема до решти налаштувань та інших програм, щоб використовувати пристрій лише для конкретного, визначеного завдання.

Резервування – забезпечення можливості продовження роботи ЄІАС ЦВК (І етап) у разі відмови її компонентів шляхом дублювання критичних ресурсів.

Синхронний режим обробки – режим обміну, у якому операція виконується в реальному часі з очікуванням результату.

Асинхронний режим обробки – режим, у якому операції не блокують роботу компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) і виконуються у часово розділених подіях.

1.5.3. Терміни, пов'язані з безпекою

Аудит безпеки – контроль дотримання правил доступу, журналювання, виконання операцій та обробки даних.

Захист інформації – сукупність організаційних і технічних заходів, спрямованих на забезпечення конфіденційності, цілісності, доступності та відтворюваності даних.

Кіберзахист – застосування технічних засобів для запобігання загрозам інформаційній безпеці, виявлення та реагування на них.

Контроль доступу – реалізація політик авторизації, які визначають, хто і які операції може виконувати.

1.5.4. Скорочення

ЄІАС ЦВК – Єдина автоматизована інформаційно-аналітична система Центральної виборчої комісії.

КЕП – кваліфікований електронний підпис.

ДВК – дільнична виборча комісія.

ОВК – окружна виборча комісія.

АРМ – автоматизоване робоче місце.

ЗАРМ – захищене автоматизоване робоче місце.

API (Application Programming Interface) – прикладний програмний інтерфейс.

Розділ 2. Призначення засобу інформатизації

2.1. Загальне призначення ЄІАС ЦВК (І етап)

ЄІАС ЦВК (І етап) призначена, зокрема для забезпечення комплексної цифрової підтримки діяльності Комісії, включно з організаційними, управлінськими, регуляторними та виборчими процесами, шляхом застосування єдиної платформної моделі, уніфікованих механізмів роботи з даними та стандартизованих процедур інформаційної взаємодії.

ЄІАС ЦВК (І етап) створюється як уніфікована платформа, що забезпечує:

- централізоване та узгоджене оброблення відомостей, які використовуються Комісією;

- підтримку основних функцій Комісії, передбачених законодавством;
- цифровізацію комунікації та адміністративних процедур;
- публічне інформування суспільства та прозорість процесів, що належать до повноважень Комісії;
- стандартизовані механізми інформаційної взаємодії з державними електронними інформаційними ресурсами;
- використання спільних механізмів платформи усіма компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), що створюються або модифікуються.

Платформа забезпечує можливість поетапного розвитку без порушення цілісності, сумісності та уніфікованої моделі функціонування всіх компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

2.2. Призначення ЄІАС ЦВК (І етап)

У межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) засіб інформатизації призначений для забезпечення:

1) автоматизації процесів організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, що належать до повноважень Комісії, окружних і дільничних виборчих комісій;

2) цифрової взаємодії суб'єктів виборчого процесу з Комісією, включно з поданням документів у електронній формі, їх обробленням, перевіркою, прийняттям рішень і оприлюдненням передбачених законодавством відомостей;

3) створення та використання спільних механізмів платформи, необхідних для функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), зокрема:

- конструкторів метаданих, форм, перевірок, звітів;
- централізованих довідників і класифікаторів;
- механізмів журналювання, моніторингу та аудиту;
- платформного механізму інтеграційної шини;
- уніфікованих механізмів побудови веб-інтерфейсів та кабінетів користувачів;

4) використання захищених середовищ доступу для роботи виборчих комісій, включно із застосуванням ЗАРМ у різних режимах роботи, відповідно до встановлених регламентів;

5) інтеграції з державними електронними інформаційними ресурсами у межах, необхідних для забезпечення процедур виборчого процесу;

6) публічного інформування та оприлюднення відкритих даних, передбачених виборчим законодавством.

ЄІАС ЦВК (І етап) створює платформну основу та необхідні компоненти Системи для проведення загальнодержавних виборів, цифрової взаємодії з учасниками виборчого процесу та забезпечення інформаційної цілісності, відтворюваності та прозорості виборчих даних.

2.3. Сфера застосування ЄІАС ЦВК (І етап)

У межах ЄІАС ЦВК (І етап) Система застосовується для:

- підтримки діяльності Комісії;
- забезпечення роботи ОВК;
- забезпечення роботи ДВК;
- забезпечення електронної взаємодії суб'єктів виборчого процесу з Комісією;
- оприлюднення публічної інформації, пов'язаної з виборчим процесом.

Сфера застосування ЄІАС ЦВК (І етап) обмежується процесами організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України та не охоплює інші функції ЄІАС ЦВК (І етап), що передбачаються для реалізації в наступних етапах.

Розділ 3. Об'єкт інформатизації

3.1. Організаційна структура, що охоплюється ЄІАС ЦВК (І етап)

Створення ЄІАС ЦВК (І етап) охоплює організаційну структуру, що залучена до організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України відповідно до Виборчого кодексу України.

До такої структури належать:

- члени Центральної виборчої комісії;
- Секретаріат Центральної виборчої комісії;
- окружні виборчі комісії;
- дільничні виборчі комісії;
- суб'єкти виборчого процесу відповідно до законодавства;

Організаційна структура функціонує на загальнодержавному, окружному та дільничному рівнях відповідно до норм виборчого законодавства.

3.2. Бізнес-процеси, що автоматизуються у межах ЄІАС ЦВК (І етап)

У межах ЄІАС ЦВК (І етап) забезпечується автоматизація бізнес-процесів організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, зокрема:

- облік політичних партій та їх організацій як суб'єктів відповідних виборчих процесів і суб'єктів внесення кандидатур до складу виборчих комісій;
- облік виборчих округів та виборчих дільниць, у тому числі спеціальних виборчих дільниць, що існують на тимчасовій основі;
- утворення (формування складу) виборчих комісій та внесення змін до їх складу;
- подання, реєстрація, опрацювання та зберігання документів, що подаються суб'єктами виборчого процесу для реєстрації кандидатів, представників, уповноважених та довірених осіб, офіційних спостерігачів, та прийняття відповідних рішень виборчими комісіями;
- верифікація даних учасників виборчого процесу із використанням відомостей Державного реєстру виборців та інших державних інформаційних ресурсів у межах, визначених законодавством;

- розрахунок потреби у виборчих бюлетенях, контроль та облік виборчих бюлетенів;
- ведення електронного документообігу виборчих комісій, обмін інформацією між виборчими комісіями різних рівнів, оприлюднення рішень виборчих комісій у випадках і порядку, визначених Виборчим кодексом України;
- збір та оприлюднення інформації про хід виборчого процесу у межах повноважень Центральної виборчої комісії;
- складання, автоматизована перевірка та передавання відомостей, що містяться в протоколах дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців, до виборчих комісій відповідних рівнів та Центральної виборчої комісії;
- проведення жеребкувань у випадках, передбачених виборчим законодавством, із використанням засобів інформатизації;
- формування відомостей, необхідних для встановлення підсумків голосування та результатів виборів, у порядку, визначеному Виборчим кодексом України;
- оприлюднення інформації про виборчий процес та результати виборів на офіційному вебсайті Центральної виборчої комісії в обсязі та порядку, визначеному законодавством;
- автоматизацію процесів бюджетного планування, розподілу, обліку та контролю використання коштів, що виділяються на підготовку та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, відповідно до функціональних завдань фінансування виборів.

3.3. Суб'єкти інформаційної взаємодії в межах ЄІАС ЦВК (І етап)

До суб'єктів інформаційної взаємодії в межах ЄІАС ЦВК (І етап) належать такі компоненти та учасники:

- 1) АІКС "Вибори", яка призначена для автоматизації виборчих процесів під час підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України відповідно до Виборчого кодексу України та рішень Центральної виборчої комісії;
- 2) АІС "Електронні сервіси", що забезпечує подання, отримання та опрацювання документів суб'єктів виборчого процесу в електронній формі, використання електронних кабінетів, інформування суб'єктів про стан розгляду документів та оприлюднення визначених законодавством відомостей;
- 3) АІС "УВІПР", яка призначена для ведення відомостей про суб'єктів виборчих процесів, обліку політичних партій та їх організацій, інших учасників виборчого процесу, а також використання цих відомостей під час здійснення виборчих процедур;
- 4) АІС ВІС, що забезпечує регламентовану взаємодію ЄІАС ЦВК (І етап) з державними електронними інформаційними ресурсами, зокрема з АІКС "ДРВ" та іншими визначеними законодавством системами, у межах, необхідних для реалізації виборчих процедур;
- 5) АІКС УДІБ, що забезпечує централізоване управління автентифікацією та авторизацією користувачів, ролями і правами доступу, а також облік та аудит подій, пов'язаних із доступом до компонентів та інформаційних ресурсів ЄІАС ЦВК (І етап);

6) АІКС "ДРВ", яка використовується для ведення Державного реєстру виборців та надання відомостей, необхідних для перевірки виборчої інформації і здійснення передбачених законодавством виборчих процедур. У межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) АІКС "ДРВ" використовується як джерело даних для інших компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);

7) АІС "СЕД ЦВК", що забезпечує реєстрацію, облік, рух та зберігання документів Комісії. У межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) АІС "СЕД ЦВК" використовується для реєстрації документів, пов'язаних із виборчим процесом, та інформаційної взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);

8) користувачі ЄІАС ЦВК (І етап), а саме:

- Центральна виборча комісія;
- Секретаріат Центральної виборчої комісії;
- окружні виборчі комісії;
- дільничні виборчі комісії;
- суб'єкти виборчого процесу, які взаємодіють із ЄІАС ЦВК через визначені компоненти Системи, у тому числі через електронні сервіси, відповідно до виборчого законодавства.

У цьому розділі визначається лише склад суб'єктів інформаційної взаємодії. Порядок та механізми їхньої взаємодії встановлюються в інших розділах Технічних вимог.

3.4. Інтеграційні межі ЄІАС ЦВК (І етап)

При створенні ЄІАС ЦВК (І етап) визначаються межі інформаційної взаємодії між компонентами Системи та внутрішніми інформаційними ресурсами, які забезпечують автоматизацію процесів організації підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України. До таких меж інтеграції належать:

1) взаємодія між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), включаючи АІКС "Вибори", АІС "Електронні сервіси", АІС "УВПр", АІС ВІС та АІКС УДІБ, з використанням спільних механізмів платформи.

2) інформаційна взаємодія з АІКС "ДРВ" у частині отримання відомостей, необхідних для виконання процедур виборчого процесу, визначених виборчим законодавством, зокрема щодо виборчих дільниць, округів, територіальних характеристик виборців та інших даних, які можуть використовуватися для формування службових відомостей і аналітичної інформації у межах компетенції Комісії.

3) інформаційна взаємодія із АІС "СЕД ЦВК", необхідна для забезпечення обміну службовими документами, реєстрації та руху документів виборчих комісій відповідно до встановлених регламентів.

4) взаємодія між виборчими комісіями різних рівнів (ЦВК, ОВК, ДВК) у межах процедур обміну службовими та виборчими даними, у тому числі передавання протоколів, повідомлень та інших документів у порядку, визначеному законодавством.

5) оприлюднення передбаченої виборчим законодавством інформації щодо виборчого процесу та результатів виборів на офіційних ресурсах Комісії в обсязі, що реалізується на першому етапі створення ЄІАС ЦВК.

Розділ 4. Загальні архітектурні вимоги

4.1. Принципи побудови ЄІАС ЦВК (І етап)

Архітектура ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечувати дотримання таких принципів:

1. Цілісність та узгодженість архітектурних рішень.

Архітектурні рішення всіх компонентів ЄІАС ЦВК повинні ґрунтуватися на єдиних принципах побудови, узгоджених підходах до даних, стандартизованих протоколах взаємодії та спільних вимогах до безпеки, доступності та експлуатації.

2. Модульність та компонентність.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) створюються як структуровано відокремлені модулі, що забезпечують незалежний розвиток, можливість поетапного розширення функцій і повторного використання загальних механізмів платформи.

3. Масштабованість, продуктивність і здатність до роботи під навантаженням.

Сервіси, компоненти та програмні модулі ЄІАС ЦВК (І етап) повинні підтримувати масштабування (горизонтальне та вертикальне), забезпечувати стабільну роботу в пікові періоди виборчого процесу й обробляти великі обсяги даних із відповідними показниками швидкодії.

4. Уніфікація реалізації типових функцій.

Архітектура повинна забезпечувати єдиний підхід до виконання типових операцій (введення даних, перевірки, формування документів, журналювання, моніторинг), що реалізуються механізмами платформи, які можуть використовуватися різними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення.

5. Конфігурованість.

Архітектура ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечувати функціонування механізмів платформи, які дозволяють створювати та змінювати:

- форми документів;
- електронні протоколи;
- шаблони звітів;
- довідники та класифікатори;
- параметри виборчих процедур,

переважно засобами конфігурування, без суттєвої модифікації вихідного програмного коду.

6. Мінімізація залежностей між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні взаємодіяти через стандартизовані інтерфейси та уніфіковані API, що забезпечує незалежність розробки, тестування, оновлення та експлуатації модулів.

4.2. Платформна модель ЄІАС ЦВК (І етап) (спільні механізми платформи)

Платформна модель ЄІАС ЦВК (І етап) забезпечує наявність спільних механізмів, які можуть застосовуватися компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та лише у разі необхідності. Спільні механізми платформи не є окремими системами, а використовуються як інструменти реалізації функцій.

До складу платформної моделі ЄІАС ЦВК (І етап) входять:

- механізми автентифікації, авторизації та управління доступом;
- механізми журналювання, аудиту та моніторингу;
- конструктор форм документів і протоколів;
- конструктор перевірок та валідаційних правил;
- конструктор звітів та аналітичних вибірок;
- уніфіковані довідники і класифікатори;
- уніфікована модель метаданих;
- уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями;
- спільні UI-компоненти.

Застосування конкретного механізму платформи визначається функціональними потребами відповідного компонента ЄІАС ЦВК (І етап).

4.3. Вимоги до архітектурного стилю

Архітектура ЄІАС ЦВК (1-й етап) повинна передбачати:

- сервісну або модульну організацію компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) із чітким розподілом відповідальності;
- можливість незалежного оновлення окремих модулів без зупинки роботи всієї Системи;
- відокремлення користувацького інтерфейсу від бізнес-логіки та сервісів обробки даних;
- використання уніфікованих принципів організації API та взаємодії компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

4.4. Вимоги до даних і метаданих

ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечувати:

- єдину модель метаданих, що застосовується у всіх компонентах ЄІАС ЦВК (І етап);
- розподіл даних на оперативні, довідникові, службові та конфігураційні;
- можливість розширення структури даних без порушення роботи чинних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- контроль версій структур даних;
- реєстрацію операцій доступу до даних та змін метаданих.

4.4. Вимоги до архітектурного стилю

Архітектура ЄІАС ЦВК (І етап) повинна передбачати:

- сервісну або модульну організацію компонентів із чітким розподілом відповідальності;
- можливість незалежного оновлення окремих модулів без зупинки роботи всієї Системи;
- відокремлення користувацького інтерфейсу від бізнес-логіки та сервісів обробки даних;
- використання уніфікованих принципів організації API та взаємодії компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

4.5. Вимоги до даних і метаданих

ЄІАС ЦВК повинна забезпечувати:

- єдину модель метаданих, що застосовується у всіх компонентах ЄІАС ЦВК (І етап);
- розподіл даних на оперативні, довідникові, службові та конфігураційні;
- можливість розширення структури даних без порушення роботи чинних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- контроль версій структур даних.

4.6. Реєстрація операцій доступу до даних та змін метаданих. Вимоги до інтероперабельності та уніфікованих API

Взаємодія компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинна здійснюватися через стандартизовані інтерфейси, побудовані з використанням сучасних синхронних та асинхронних технологій інтеграції, які забезпечують продуктивність, відмовостійкість і сумісність.

Платформа ЄІАС ЦВК (І етап) повинна підтримувати можливість використання:

- сервісних протоколів виклику (наприклад, REST/JSON, gRPC або інші сучасні технології), із обов'язковим документуванням (OpenAPI/AsyncAPI або еквівалент) та підтримкою версіонування API;
- механізмів обміну повідомленнями та подієвих моделей;
- інтеграції із зовнішніми інформаційними ресурсами через стандартизовані інтерфейси (REST, SOAP або інші, визначені регламентами взаємодії).

4.7. Вимоги до журналювання, моніторингу та аудиту

Архітектура ЄІАС ЦВК (І етап) повинна передбачати:

- журналювання дій користувачів і службових операцій;
- централізований моніторинг технічних показників;
- аудит доступу до даних;
- механізми контролю незмінності критичних виборчих даних;
- зберігання журналів відповідно до нормативних вимог.

4.8. Вимоги до версіонування та еволюційності

Архітектура ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечувати:

- контроль версій програмних компонентів;
- можливість внесення змін у конфігурацію без модифікації коду;
- поетапне розширення функціональності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- можливість інтеграції нових компонентів у наступних етапах створення ЄІАС ЦВК.

Розділ 5. Загальні функціональні вимоги до компонентів, що створюються або модифікуються у межах ЄІАС ЦВК (І етап), механізмів платформи та програмно-апаратних компонентів Системи

Цей розділ встановлює загальні функціональні вимоги до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), що створюються або модифікуються, механізмів платформи та програмно-апаратних компонентів Системи відповідно до Концепції та Архітектурних принципів.

5.1. Компоненти, механізми платформи та програмно-апаратні компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що створюються

У межах першого етапу створюються такі компоненти, механізми платформи та програмно-апаратні компоненти ЄІАС ЦВК (І етап):

1. АІКС "Вибори" у частині функціональних модулів, необхідних для організації та проведення виборів Президента України та виборів народних депутатів України;
2. АІС "Електронні сервіси" у частині забезпечення електронного подання документів суб'єктами виборчих процесів загальнодержавних виборів;
3. АІС "Учасники виборчих процесів та процесів референдуму";
4. АІКС УДІБ як уніфікована система автентифікації, авторизації та управління доступом користувачів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
5. АІС ВІС у частині забезпечення взаємодії з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
6. Спільні механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап), необхідні для функціонування перелічених компонентів Системи.
7. Спеціалізоване клієнтське середовище доступу до АІКС "Вибори" АРМ дільничних та окружних виборчих комісій;

5.1.1. Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що модифікуються

У межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) виконується часткова функціональна модифікація окремих наявних інформаційної та інформаційно-комунікаційної систем Комісії, необхідна для забезпечення їх інформаційної взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) для виконання завдань щодо забезпечення організації підготовки та проведення загальнодержавних виборів.

Часткова функціональна модифікація включає створення або розширення окремих функцій, необхідних для забезпечення інформаційної взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) та для реалізації процесів загальнодержавних

виборів, без зміни призначення, базової архітектури та фундаментальних бізнес-процесів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що підлягають частковій функціональній модифікації:

- АІС "СЕД ЦВК";
- АІКС "ДРВ".

5.1.2. Загальні функціональні вимоги

5.1.2.1. Управління даними та метаданими

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати узгоджені структури даних і метаданих, визначені механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до свого функціонального призначення.

Дані повинні зберігатися у структурованому вигляді з повною історією створення, змін і обробки та забезпеченням контролю цілісності.

5.1.2.2. Інформаційна взаємодія

Усі компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні здійснювати обмін інформацією через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК.

Формати, атрибути та структури повідомлень визначаються спільними правилами інформаційної взаємодії ЄІАС ЦВК.

5.1.2.3. Автентифікація, авторизація та управління доступом

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати уніфіковані механізми автентифікації та авторизації, що реалізуються засобами АІКС УДІБ.

Доступ користувачів до функцій і даних здійснюється на основі ролей і прав доступу, визначених для кожного компонента ЄІАС ЦВК (І етап).

5.1.2.4. Журналювання та аудит

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні вести журнали, які фіксують доступ користувачів, зміни даних, виконання бізнес-процесів, службові події, помилки та інформаційну взаємодію.

Журнали повинні бути захищені від несанкціонованих змін та передаватися до централізованих механізмів аудитування ЄІАС ЦВК відповідно до встановлених вимог.

5.1.2.5. Електронні документи та кваліфікований електронний підпис

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати створення, обробку, підписання, перевірку та передачу електронних документів із дотриманням вимог законодавства та актів Комісії.

Перевірка кваліфікованого електронного підпису повинна включати перевірку чинності сертифіката, цілісності електронного документа та належності підпису підписанту.

5.1.2.6. Формування звітності

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати формування звітів відповідно до визначених форматів і нормативних вимог, з використанням конструктора звітів ЄІАС ЦВК.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні підтримувати формування звітів за параметрами, визначеними для відповідних бізнес-процесів.

5.1.2.7. Користувацький інтерфейс

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати уніфіковані UI-компоненти ЄІАС ЦВК.

Користувацький інтерфейс повинен бути україномовним, уніфікованим за структурою, поведінкою елементів та правилами відображення повідомлень.

5.1.2.8. Контроль виконання операцій

Усі бізнес-процеси компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинні містити контроль завершення операцій із фіксацією часу, результатів, статусів і відповідних журналів дій.

Усі операції повинні виконуватися з забезпеченням цілісності, достовірності та відтворюваності результатів.

5.2. Спільні механізми платформи ЄІАС ЦВК

5.2.1. Загальні положення

У складі ЄІАС ЦВК (І етап) повинні бути створені та впроваджені спільні механізми платформи повторного використання, призначені для забезпечення єдиних правил функціонування, узгодженості, сумісності та керованості компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Спільні механізми платформи використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до їх функціонального призначення та не є окремими інформаційними системами.

Спільні механізми платформи повинні забезпечувати можливість конфігурації та розширення без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), якщо інше не обумовлено Технічними вимогами.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що створюються або модифікуються, повинні використовувати спільні платформи у випадках, коли це відповідає їх функціональному призначенню.

5.2.2. Конструктор форм

5.2.2.1. Загальне призначення

Конструктор форм є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для створення, налаштування, версіонування та використання електронних форм введення, перегляду та обробки даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор форм повинен забезпечувати конфігураційний підхід до побудови форм без необхідності внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.2.2. Функціональні вимоги

Конструктор форм повинен забезпечувати можливість створення та редагування форм із використанням уніфікованої моделі метаданих ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор форм повинен підтримувати визначення:

- переліку полів форми;
- типів полів відповідно до моделей метаданих;
- обов'язковості або необов'язковості заповнення полів;
- логічної структури та групування полів.

Кожне поле форми повинно бути пов'язане з відповідним елементом моделі метаданих або довідника (класифікатора), якщо це передбачено моделлю даних.

Конструктор форм повинен забезпечувати повторне використання форм або їх окремих елементів у різних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор форм повинен забезпечувати можливість використання однієї форми в різних режимах роботи компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) (введення, перегляд, перевірка), якщо це не суперечить їх функціональному призначенню.

5.2.2.3. Інтеграція з іншими механізмами платформи

Конструктор форм повинен інтегруватися з конструктором метаданих та використовувати визначені в ньому структури даних.

Конструктор форм повинен забезпечувати застосування правил перевірок, визначених у конструкторі перевірок та валідаційних правил, до відповідних полів і форм у цілому.

Конструктор форм повинен забезпечувати використання централізованих довідників та класифікаторів у складі форм.

5.2.2.4. Версіонування та керування змінами

Конструктор форм повинен забезпечувати збереження історії змін форм із фіксацією версій.

Для кожної версії форми повинна зберігатися інформація про дату створення або зміни та ідентифікатор версії.

Зміна форми не повинна призводити до втрати або спотворення вже збережених даних, якщо інше прямо не визначено Технічними вимогами.

5.2.2.5. Вимоги до використання компонентами ЄІАС ЦВК (І етап)

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати конструктор форм для побудови електронних форм, якщо відповідні форми не визначені як винятки в Технічних вимогах.

Забороняється створення власних механізмів побудови форм, що дублюють функціональність конструктора форм, без обґрунтованої архітектурної причини та погодження в установленому порядку.

5.2.3. Конструктор метаданих (динамічні моделі даних)

5.2.3.1. Загальне призначення

Конструктор метаданих є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для централізованого визначення, зберігання та використання уніфікованих моделей даних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор метаданих повинен забезпечувати можливість конфігураційного визначення моделей даних без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.3.2. Функціональні вимоги до опису моделей даних

Конструктор метаданих повинен забезпечувати опис структур даних шляхом визначення:

- сутностей (об'єктів даних);
- атрибутів сутностей;
- типів даних атрибутів;
- зв'язків між сутностями.

Типи даних, що використовуються в моделях метаданих, повинні бути уніфікованими та обов'язковими для використання компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор метаданих повинен забезпечувати можливість використання централізованих довідників та класифікаторів як значень атрибутів сутностей.

5.2.3.3. Динамічні моделі даних

Конструктор метаданих повинен забезпечувати можливість створення та модифікації моделей даних у процесі експлуатації ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до змін нормативно-правового регулювання та функціональних потреб.

Зміни моделей метаданих повинні застосовуватися без порушення цілісності та доступності вже збережених даних, якщо інше прямо не визначено Технічними вимогами.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати динамічні моделі даних, визначені у конструкторі метаданих, як єдине джерело структури даних.

5.2.3.4. Узгодженість та уніфікація даних

Конструктор метаданих повинен забезпечувати уніфікацію структур даних, що використовуються різними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Використання власних структур даних, не описаних у конструкторі метаданих, забороняється, якщо інше прямо не передбачено Технічними вимогами.

Конструктор метаданих повинен забезпечувати сумісність моделей даних для інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.3.5. Версіонування та керування змінами

Конструктор метаданих повинен забезпечувати фіксацію змін моделей даних із збереженням історії версій.

Для кожної версії моделі метаданих повинна зберігатися інформація про ідентифікатор версії та момент внесення змін.

Зміни моделей метаданих повинні бути узгодженими з формами, правилами перевірок та шаблонами звітів, що використовують відповідні моделі.

5.2.3.6. Взаємодія з іншими механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап)

Конструктор метаданих повинен використовуватися як базовий механізм для:

- конструктора форм;
- конструктора перевірок та валідаційних правил;
- конструктора шаблонів звітів;
- інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Будь-які зміни моделей метаданих повинні враховувати вплив на компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що використовують відповідні структури даних.

5.2.3.7. Загальні обмеження

Конструктор метаданих є обов'язковим до використання всіма компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Забороняється створення паралельних або альтернативних механізмів опису структур даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), якщо інше прямо не визначено Технічними вимогами.

5.2.4. Конструктор перевірок та валідаційних правил

5.2.4.1. Загальне призначення

Конструктор перевірок та валідаційних правил (далі - конструктор перевірок) є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для формалізації, централізованого визначення та застосування перевірок коректності даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор перевірок використовується у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та у разі наявності відповідної функціональної потреби та застосовується як інструмент реалізації перевірок і валідаційних вимог без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.4.2. Сфера застосування конструктора перевірок

Конструктор перевірок може застосовуватися для реалізації перевірок і валідаційних правил, що мають декларативний або параметризований характер та спрямовані на забезпечення:

- повноти заповнення даних;
- структурної та форматної коректності даних;
- відповідності типів і значень даних уніфікованій моделі метаданих;
- відповідності значень даних централізованим довідникам і класифікаторам;
- внутрішньої логічної узгодженості даних у межах однієї форми або одного набору даних.

В АІКС "Вибори" конструктор перевірок може застосовуватися, зокрема, для автоматизованої перевірки коректності та повноти відомостей, що вносяться до протоколів, на етапах їх введення, обробки та передавання.

В АІС "Електронні сервіси" конструктор перевірок може застосовуватися для перевірки коректності, повноти та структурної відповідності електронних документів і відомостей, що подаються через електронні кабінети.

5.2.4.3. Межі та умови застосування конструктора перевірок та валідаційних правил

Конструктор перевірок та валідаційних правил може використовуватися для формалізації та застосування перевірок і правил, що:

- мають декларативний або параметризований характер;
- впливають з вимог виборчого законодавства, але не визначають процедурну послідовність дій суб'єктів виборчого процесу;
- спрямовані на забезпечення коректності даних, що використовуються у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап);
- можуть бути змінені у зв'язку зі змінами виборчого законодавства без необхідності модифікації прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор перевірок може застосовуватися для параметризації окремих умов, порогових значень, обмежень та співвідношень показників, що використовуються під час автоматизованої перевірки даних.

Конструктор перевірок не використовується для реалізації:

- процедурної логіки встановлення підсумків та результатів голосування як юридично значущого процесу;
- міжрівневої агрегації результатів та послідовності дій виборчих комісій;
- реалізації повноважень виборчих комісій щодо прийняття рішень;
- алгоритмів, що визначають юридичні наслідки результатів голосування.

5.2.4.4. Взаємодія з іншими механізмами платформи

Конструктор перевірок використовує уніфіковані моделі даних, визначені у конструкторі метаданих ЄІАС ЦВК (І етап).

Правила перевірок застосовуються до електронних форм, створених із використанням конструктора форм, у разі якщо відповідні форми передбачають перевірку даних.

У правилах перевірок можуть використовуватися значення централізованих довідників та класифікаторів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.4.5. Керування правилами перевірок

Конструктор перевірок повинен забезпечувати можливість конфігураційного визначення, зміни та актуалізації правил перевірок без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Зміни правил перевірок не повинні призводити до порушення цілісності або доступності вже збережених даних.

Результати виконання перевірок повинні бути доступні для журналювання відповідно до вимог до механізмів журналювання ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.4.6. Загальні вимоги до використання

У разі реалізації у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) функцій перевірки та валідації даних, такі перевірки повинні реалізовуватися із застосуванням конструктора перевірок, якщо це технічно та функціонально обґрунтовано.

Забороняється створення у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) власних механізмів перевірки та валідації даних, що дублюють функціональність конструктора перевірок, у випадках, коли відповідні перевірки можуть бути реалізовані із застосуванням цього механізму платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.5. Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок

5.2.5.1. Загальне призначення

Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для централізованого визначення, налаштування та використання шаблонів звітів і аналітичних вибірок у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок використовується компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та у разі наявності відповідної функціональної потреби для формалізації структури звітних і аналітичних представлень даних без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.5.2. Сфера застосування

Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок може застосовуватися для створення та використання:

- регламентованих звітів, передбачених функціональними вимогами компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- аналітичних вибірок для перегляду, аналізу та контролю даних у межах компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- зведених представлень даних на основі уніфікованої моделі метаданих.

В АІКС "Вибори" конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок може застосовуватися, зокрема для формування звітів і зведень за даними виборчих процесів у межах повноважень відповідних суб'єктів.

В АІС "Електронні сервіси" конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок може застосовуватися для формування звітів і вибірок за даними електронних документів та звернень.

5.2.5.3. Вимоги до шаблонів звітів та аналітичних вибірок

Шаблони звітів та аналітичних вибірок повинні формуватися з використанням уніфікованої моделі метаданих ЄІАС ЦВК (І етап).

Конструктор повинен забезпечувати можливість визначення:

- складу показників та атрибутів, що відображаються у звіті або вибірці;
- структури представлення даних;
- умов відбору даних відповідно до визначених параметрів.

Шаблони звітів та аналітичних вибірок повинні забезпечувати відтворюваність результатів за однакових вхідних параметрів.

5.2.5.4. Межі застосування та обмеження

Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок не використовується для реалізації:

- процедурної логіки встановлення підсумків та результатів голосування;
- прийняття юридично значущих рішень;
- обчислювальних алгоритмів, що визначають юридичні наслідки виборчих процесів.

5.2.5.5. Взаємодія з іншими механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап)

Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок повинен використовувати дані, описані у конструкторі метаданих ЄІАС ЦВК (І етап).

Під час формування звітів і аналітичних вибірок можуть застосовуватися правила перевірок та валідацій, визначені у конструкторі перевірок, у разі якщо такі перевірки передбачені функціональними вимогами.

Для формування звітів і вибірок можуть використовуватися централізовані довідники та класифікатори ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.5.6. Керування шаблонами

Конструктор шаблонів звітів та аналітичних вибірок повинен забезпечувати можливість конфігураційного створення та зміни шаблонів без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Зміни шаблонів не повинні призводити до порушення цілісності або доступності даних, що використовуються для формування звітів і аналітичних вибірок.

Формування звітів і аналітичних вибірок повинно підлягати журналюванню відповідно до вимог до механізмів журналювання ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.6. Централізовані довідники та класифікатори

5.2.6.1. Загальне призначення

Централізовані довідники та класифікатори є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для уніфікованого зберігання, ведення та використання нормативно визначених і службових переліків значень, що застосовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Централізовані довідники та класифікатори використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та у разі наявності відповідної функціональної потреби як єдине джерело еталонних значень для формування, перевірки, обробки та аналізу даних у ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.6.2. Сфера застосування

Централізовані довідники та класифікатори можуть застосовуватися для забезпечення:

- уніфікації значень атрибутів даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап);
- коректного введення та обробки даних у формах і документах;
- застосування правил перевірок та валідацій;
- формування звітів та аналітичних вибірок.

У компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) централізовані довідники та класифікатори можуть використовуватися для представлення як нормативно визначених, так і службових переліків значень, якщо це передбачено функціональними вимогами відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.6.3. Вимоги до структури та ведення довідників і класифікаторів

Централізовані довідники та класифікатори повинні описуватися з використанням уніфікованої моделі метаданих ЄІАС ЦВК (І етап).

Для кожного довідника або класифікатора повинні визначатися:

- унікальний ідентифікатор;
- склад і опис елементів;
- ознаки актуальності та чинності значень.

Повинна бути забезпечена можливість актуалізації довідників і класифікаторів у зв'язку зі змінами нормативно-правового регулювання або функціональних потреб компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.6.4. Використання у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап)

У разі використання у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) довідкових або класифікаційних значень, такі значення повинні використовуватися з централізованих довідників та класифікаторів ЄІАС ЦВК (І етап).

Забороняється створення у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) власних локальних довідників і класифікаторів, що дублюють централізовані, якщо інше прямо не передбачено Технічними вимогами.

5.2.6.5. Взаємодія з іншими механізмами платформи

Централізовані довідники та класифікатори повинні використовуватися:

- конструктором форм;
- конструктором перевірок;
- конструктором шаблонів звітів та аналітичних вибірок;
- іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення.

Зміни довідників і класифікаторів повинні враховувати вплив на компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що використовують відповідні значення.

5.2.6.6. Загальні вимоги

Централізовані довідники та класифікатори є обов'язковим джерелом еталонних значень у межах ЄІАС ЦВК (І етап) у разі реалізації відповідних функцій у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Використання централізованих довідників та класифікаторів повинно забезпечувати узгодженість і цілісність даних у ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.7. Уніфікована модель метаданих і структур даних

5.2.7.1. Загальне призначення

Уніфікована модель метаданих і структур даних є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для забезпечення єдиного підходу до опису, структурування та використання даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Уніфікована модель метаданих і структур даних використовується компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) як обов'язкова основа для формування, зберігання, обміну та аналізу даних.

Уніфікована модель метаданих і структур даних забезпечує узгодженість даних між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) та підтримує їх інтеграційну взаємодію.

5.2.7.2. Склад і зміст уніфікованої моделі

Уніфікована модель метаданих і структур даних повинна включати опис:

- сутностей (об'єктів даних), що використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- атрибутів сутностей та їх типів даних;
- зв'язків між сутностями;
- правил інтерпретації та використання даних.

Усі типи даних, що використовуються у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), повинні відповідати типам, визначеним в уніфікованій моделі метаданих.

Уніфікована модель метаданих і структур даних повинна бути узгоджена з централізованими довідниками та класифікаторами ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.7.3. Використання у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап)

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати уніфіковану модель метаданих і структур даних для:

- побудови форм і документів;
- реалізації перевірок і валідацій;
- формування звітів та аналітичних вибірок;
- обміну даними між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Забороняється використання у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) структур даних, що не описані в уніфікованій моделі метаданих і структур даних, якщо інше прямо не передбачено Технічними вимогами.

5.2.7.4. Керування змінами моделі метаданих

Уніфікована модель метаданих і структур даних повинна підтримувати можливість актуалізації у зв'язку зі змінами нормативно-правового регулювання та функціональних потреб компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Зміни уніфікованої моделі метаданих і структур даних не повинні призводити до порушення цілісності або доступності вже збережених даних.

Зміни уніфікованої моделі метаданих і структур даних повинні враховувати вплив на компоненти ЄІАС ЦВК (І етап), що використовують відповідні структури даних.

5.2.7.5. Взаємодія з іншими механізмами платформи

Уніфікована модель метаданих і структур даних є базовою для функціонування:

- конструктора форм;

- конструктора перевірок та валідаційних правил;
- конструктора шаблонів звітів та аналітичних вибірок;
- централізованих довідників та класифікаторів.

Інтеграційна взаємодія між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) повинна здійснюватися з використанням структур даних, визначених в уніфікованій моделі метаданих і структур даних.

5.2.7.6. Загальні вимоги

Уніфікована модель метаданих і структур даних є обов'язковою до використання у межах ЄІАС ЦВК (І етап) у разі реалізації відповідних функцій у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Використання уніфікованої моделі метаданих і структур даних повинно забезпечувати узгодженість, цілісність та інтероперабельність даних у ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.8. Механізми журналювання

5.2.8.1. Загальне призначення

Механізми журналювання є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для фіксації подій, дій користувачів та системних процесів, що відбуваються у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Механізми журналювання використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та у разі наявності відповідної функціональної потреби.

Журналювання забезпечує простежуваність, контроль та можливість аудиту дій у ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до вимог законодавства та відповідних документів Комісії.

5.2.8.2. Сфера застосування журналювання

- механізми фіксування часу роботи з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- операції введення, зміни та перегляду даних;
- виконання перевірок і валідацій;
- формування звітів та аналітичних вибірок;
- інтеграційна взаємодія між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Склад подій, що підлягають журналюванню, визначається функціональними потребами відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) та вимогами нормативно-правового регулювання.

5.2.8.3. Вимоги до журналів подій

Журнали подій повинні містити інформацію, достатню для ідентифікації:

- події або дії;
- часу її виконання;
- суб'єкта дії (користувача або системного компонента);
- об'єкта дії.

Журнали подій повинні формуватися у спосіб, що забезпечує їх цілісність та неможливість несанкціонованого внесення змін.

Повинна бути забезпечена можливість зберігання журналів подій протягом строків, визначених нормативно-правовими актами та Технічними вимогами.

5.2.8.4. Використання журналів подій

Дані журналів подій можуть використовуватися для:

- здійснення контролю та внутрішнього аудиту;
- розслідування інцидентів інформаційної безпеки;
- аналізу роботи компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Доступ до журналів подій повинен здійснюватися відповідно до встановлених правил автентифікації, авторизації та управління доступом.

5.2.8.5. Взаємодія з іншими механізмами платформи

Механізми журналювання повинні застосовуватися спільно з:

- механізмами автентифікації та авторизації;
- конструктором перевірок та валідаційних правил;
- механізмами моніторингу ЄІАС ЦВК (І етап).

Події, зафіксовані в журналах, можуть використовуватися механізмами моніторингу для оцінки стану функціонування ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.8.6. Загальні вимоги

Механізми журналювання є обов'язковими до використання у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) у разі реалізації відповідних функцій.

Забороняється відключення або обхід механізмів журналювання у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), якщо інше прямо не передбачено Технічними вимогами.

5.2.9. Механізми моніторингу

5.2.9.1. Загальне призначення

Механізми моніторингу є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для безперервного спостереження за станом функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), їх компонентів та інтеграційної взаємодії.

Механізми моніторингу використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та у разі наявності відповідної функціональної потреби для забезпечення своєчасного виявлення відхилень у роботі ЄІАС ЦВК (І етап) та підтримують контроль її експлуатаційних характеристик.

5.2.9.2. Сфера застосування моніторингу

Механізми моніторингу можуть застосовуватися для контролю, зокрема:

- доступності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- коректності виконання прикладних та платформних процесів;
- стану інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- обробки подій та повідомлень у межах ЄІАС ЦВК (І етап);
- використання ресурсів у межах ЄІАС ЦВК (І етап) у частині, необхідній для забезпечення стабільної роботи її компонентів.

Перелік показників і подій, що підлягають моніторингу, визначається функціональними потребами відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) та вимогами технічних і нормативних документів.

5.2.9.3. Вимоги до механізмів моніторингу

Механізми моніторингу повинні забезпечувати збір та обробку інформації про стан функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у режимі, визначеному Технічними вимогами.

Повинна бути забезпечена можливість виявлення та фіксації:

- відмов та збоїв у роботі компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- критичних та нештатних ситуацій;
- перевищення встановлених експлуатаційних параметрів.

Інформація, отримана в результаті моніторингу, повинна бути доступна для подальшого аналізу та використання у межах ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.9.4. Взаємодія з іншими механізмами платформи

Механізми моніторингу повинні використовувати дані журналів подій, сформованих механізмами журналювання ЄІАС ЦВК (І етап).

Механізми моніторингу можуть використовувати інформацію від інших механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення.

Результати моніторингу можуть використовуватися для підтримки процесів експлуатації, супроводження та реагування на інциденти.

5.2.9.5. Доступ та використання результатів моніторингу

Доступ до результатів моніторингу повинен здійснюватися відповідно до встановлених механізмів автентифікації, авторизації та управління доступом ЄІАС ЦВК (І етап).

Результати моніторингу можуть використовуватися уповноваженими особами для оцінки стану функціонування ЄІАС ЦВК (І етап) та прийняття рішень у межах їх повноважень.

5.2.9.6. Загальні вимоги

Механізми моніторингу є обов'язковими до застосування у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) у разі реалізації відповідних функцій.

Забороняється обхід або відключення механізмів моніторингу у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), якщо інше прямо не передбачено Технічними вимогами.

Механізми моніторингу ЄІАС ЦВК (І етап) можуть реалізовуватися з використанням наявних або впроваджуваних у Комісії інфраструктурних засобів моніторингу.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати надання необхідної інформації для таких механізмів відповідно до встановлених вимог.

5.2.10. Платформа кабінетів користувачів

5.2.10.1. Загальне призначення

Платформа кабінетів користувачів є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для уніфікованої побудови, налаштування та експлуатації веб-інтерфейсів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Платформа кабінетів користувачів використовується компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах їх функціонального призначення та у разі наявності відповідної функціональної потреби та забезпечує єдині принципи організації користувацького інтерфейсу, навігації, взаємодії та представлення даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.10.2. Вимоги до уніфікації та керованості інтерфейсів

Платформа кабінетів користувачів повинна забезпечувати уніфіковані підходи до побудови інтерфейсів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) з використанням спільних UI-компонентів.

Веб-інтерфейси повинні формуватися з використанням конфігураційного підходу без внесення змін до прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Платформа кабінетів користувачів повинна забезпечувати можливість керування складом відображуваних елементів інтерфейсу залежно від ролей, прав доступу та контексту використання.

5.2.10.3. Адаптація інтерфейсу до потреб користувача

Платформа кабінетів користувачів повинна забезпечувати можливість адаптації інтерфейсу до індивідуальних потреб користувачів у межах визначених повноважень.

Повинна бути забезпечена можливість, зокрема:

- налаштування складу відображуваних розділів і елементів;
- зміни способів представлення інформації (табличний, списковий, зведений);
- керування порядком відображення інформаційних блоків.

Налаштування інтерфейсу користувача не повинні впливати на цілісність даних та логіку функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.10.4. Вимоги до інклюзивності та доступності

Платформа кабінетів користувачів повинна забезпечувати доступність веб-інтерфейсів для користувачів з різними фізичними можливостями.

Веб-інтерфейси повинні підтримувати:

- можливість роботи з допоміжними засобами доступності;
- коректну навігацію з використанням клавіатури;
- альтернативні текстові описи елементів інтерфейсу;
- достатній контраст та читабельність елементів інтерфейсу.

Вимоги до доступності веб-інтерфейсів повинні враховувати чинні міжнародні та національні стандарти у сфері цифрової доступності.

5.2.10.5. Адаптація до різних пристроїв та екранів

Платформа кабінетів користувачів повинна забезпечувати коректне функціонування веб-інтерфейсів на різних типах пристроїв.

Веб-інтерфейси повинні бути адаптованими для використання, зокрема, на:

- персональних комп'ютерах;
- планшетних пристроях;
- мобільних телефонах.

Адаптація інтерфейсів повинна забезпечувати збереження повноти функціоналу та зручності користування незалежно від розміру екрана.

5.2.10.6. Взаємодія з іншими механізмами платформи

Платформа кабінетів користувачів повинна використовувати:

- механізми автентифікації, авторизації та управління доступом ЄІАС ЦВК (І етап);
- конструктор форм;
- конструктор перевірок та валідаційних правил;
- централізовані довідники та класифікатори;
- уніфіковану модель метаданих і структур даних.

Інтерфейси повинні відображати результати перевірок, повідомлення та статуси уніфікованим і зрозумілим для користувача способом.

5.2.10.7. Загальні вимоги

У разі реалізації веб-інтерфейсів компонента ЄІАС ЦВК (І етап) повинні використовувати платформу кабінетів користувачів, якщо інше прямо не передбачено Технічними вимогами.

Платформа кабінетів користувачів повинна забезпечувати узгодженість користувацького досвіду, доступність та масштабованість веб-інтерфейсів у межах ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.11. Уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями

5.2.11.1. Загальне призначення

Відповідно до Технічних вимог інтеграційна шина ЄІАС ЦВК (І етап) реалізується у вигляді уніфікованих API та механізмів обміну повідомленнями (інтеграційного контуру) відповідно до цього розділу.

Уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями є спільним механізмом платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначеним для забезпечення стандартизованої, керованої, безпечної та продуктивної інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями використовуються компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) виключно у межах їх функціонального призначення.

Інтеграційний контур забезпечує підтримку синхронної та асинхронної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до Архітектурних принципів.

5.2.11.2. Склад та призначення інтеграційного контуру

Уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями повинні забезпечувати:

- синхронну інтеграційну взаємодію між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) з використанням стандартизованих інтерфейсів;
- асинхронний обмін повідомленнями та подіями між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- уніфікацію інтеграційних контрактів;
- контроль доступу та простежуваність інтеграційної взаємодії.

Вибір конкретного механізму інтеграції (API або обмін повідомленнями) визначається функціональними потребами відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) та характером інтеграційної взаємодії.

5.2.11.3. Вимоги до уніфікованих API

Уніфіковані API повинні забезпечувати стандартизований доступ компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до функцій та даних інших компонентів.

API повинні використовувати уніфіковану модель метаданих і структур даних ЄІАС ЦВК (І етап).

API повинні мати формалізовані інтеграційні контракти, що визначають:

- структуру запитів і відповідей;
- правила обробки помилок;
- умови та обмеження доступу.

Повинна бути забезпечена можливість версіонування API з метою підтримки сумісності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у разі змін або розширення функціональності.

5.2.11.4. Вимоги до механізмів обміну повідомленнями

Механізми обміну повідомленнями повинні забезпечувати асинхронну передачу подій та повідомлень між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

Повідомлення та події повинні:

- мати уніфіковану структуру;
- бути описані з використанням уніфікованої моделі метаданих;
- містити ідентифікатор, джерело події та часову мітку.

Механізми обміну повідомленнями не повинні використовуватися для реалізації прикладної бізнес-логіки компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) або процедур встановлення результатів виборів.

5.2.11.5. Вимоги до продуктивності та швидкодії

Уніфіковані API та механізми обміну повідомленнями повинні забезпечувати продуктивність і швидкодію, достатні для виконання функцій компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у штатних та пікових режимах роботи.

Синхронні виклики через уніфіковані API повинні виконуватися у часових межах, що не порушують виконання бізнес-процесів відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Асинхронний обмін повідомленнями та подіями повинен забезпечувати доставку повідомлень з урахуванням вимог до оперативності обробки даних відповідних процесів.

Інтеграційний контур повинен забезпечувати обробку масових інтеграційних подій без втрати повідомлень та без порушення цілісності даних.

Архітектура інтеграційного контуру повинна забезпечувати можливість масштабування продуктивності без модифікації прикладного програмного коду компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.11.6. Надійність та відмовостійкість

Інтеграційний контур повинен забезпечувати стійкість до відмов окремих компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Тимчасова недоступність окремого компонента ЄІАС ЦВК (І етап) не повинна призводити до втрати повідомлень або порушення функціонування інших компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Повинні бути передбачені механізми повторної доставки та повторної обробки повідомлень у разі збоїв.

5.2.11.7. Безпека, контроль доступу та аудит

Доступ до уніфікованих API та механізмів обміну повідомленнями повинен здійснюватися відповідно до механізмів автентифікації, авторизації та управління доступом ЄІАС ЦВК (І етап).

Повинна бути забезпечена можливість обмеження доступу компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до окремих інтеграційних ресурсів, API або типів повідомлень.

Факти інтеграційної взаємодії (виклики API, передавання та обробка повідомлень) повинні підлягати журналюванню відповідно до вимог до механізмів журналювання ЄІАС ЦВК (І етап).

5.2.11.8. Моніторинг та керування

Інформація про стан інтеграційної взаємодії повинна бути доступна для механізмів моніторингу ЄІАС ЦВК (І етап).

Повинна бути забезпечена можливість контролю показників продуктивності, затримок, черг повідомлень та помилок інтеграційної взаємодії.

5.2.11.9. Еволюційність та розвиток

Інтеграційний контур повинен забезпечувати можливість внесення змін до інтеграційних контрактів шляхом версіонування або конфігурації без порушення роботи чинних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Архітектура уніфікованих API та механізмів обміну повідомленнями повинна забезпечувати можливість інтеграції нових компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у наступних етапах розвитку.

5.2.11.10. Загальні положення

У разі реалізації інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) така взаємодія повинна здійснюватися із застосуванням уніфікованих API та/або механізмів обміну повідомленнями.

Забороняється реалізація неуніфікованих або неконтрольованих механізмів інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), якщо інше прямо не передбачено цими Технічними вимогами.

5.3. АІКС "Вибори"

Цей розділ визначає призначення, загальні принципи функціонування та вимоги до роботи АІКС "Вибори" як функціонального компонента ЄІАС ЦВК (І етап), що забезпечує автоматизацію виборчих процесів під час організації підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України.

5.3.1. Загальні положення

АІКС "Вибори" є функціональним компонентом ЄІАС ЦВК та призначена для автоматизації виборчих процесів під час організації підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України відповідно до Виборчого кодексу України та актів Комісії, що регламентують порядок здійснення виборчих процедур і порядок функціонування АІКС "Вибори" під час відповідного виборчого процесу.

АІКС "Вибори" функціонує в централізованій архітектурі ЄІАС ЦВК (І етап), що забезпечує використання єдиного джерела даних, уніфікованих правил доступу, спільних довідників та загальних механізмів платформи відповідно до Архітектурних принципів.

Функціонування АІКС "Вибори" забезпечує автоматизацію визначених законодавством виборчих процедур, включаючи ініціалізацію виборчого процесу, календарне планування, ведення територіальної організації виборів, утворення та ведення складу виборчих комісій, підготовку до організації голосування, інформаційне забезпечення дня голосування, підрахунок голосів, встановлення підсумків голосування та результатів виборів, формування та оприлюднення передбачених законодавством відомостей.

Доступ користувачів Комісії до АІКС "Вибори" здійснюється в межах локальної інфраструктури ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до затверджених регламентів доступу та вимог кіберзахисту.

Доступ окружних і дільничних виборчих комісій до АІКС "Вибори" здійснюється через захищені канали зв'язку з використанням механізмів криптографічного захисту відповідно до вимог кіберзахисту ЄІАС ЦВК (І етап).

Робота користувачів АІКС "Вибори" забезпечується через клієнтський веб-інтерфейс, що надає доступ до функціональних можливостей системи відповідно до ролей та повноважень користувачів, установлених Виборчим кодексом України та рішеннями виборчих комісій. Обробка інформації, виконання бізнес-процесів та реалізація функціональної логіки здійснюються у серверних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до Архітектурних принципів.

АІКС "Вибори" забезпечує регламентовану взаємодію з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до їх функцій, визначених Виборчим кодексом України та актами Комісії, що регулюють порядок інформаційної взаємодії та використання даних у межах виборчого процесу.

Порядок формування облікових записів користувачів АІКС "Вибори", визначення їх повноважень, надання та припинення доступу до функцій АІКС "Вибори" встановлюється цими вимогами та нормативними актами Комісії, що

регламентують порядок роботи виборчих комісій та порядок функціонування компонента під час підготовки і проведення виборів. Загальні вимоги до захисту інформації, управління доступом, криптографічного захисту та функціонування інформаційно-комунікаційної інфраструктури ЄІАС ЦВК (І етап) застосовуються до всіх користувачів АІКС "Вибори" відповідно до затверджених вимог кіберзахисту.

5.3.2. Ініціалізація виборчого процесу та календарне планування

АІКС "Вибори" забезпечує створення, ведення та супровід виборчих процесів відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Комісії, включно із збереженням усіх виборчих процесів, створених раніше.

5.3.2.1. Ініціалізація виборчих процесів

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- створення нового виборчого процесу на підставі рішення Комісії;
- визначення типу виборів та параметрів відповідного виборчого процесу;
- фіксацію дати початку виборчого процесу та інших строкових характеристик, визначених виборчим законодавством та рішеннями Комісії;
- ведення статусів виборчого процесу (ініційований, активний, завершений) із забезпеченням їх актуальності;
- збереження всіх виборчих процесів (поточних та завершених) та повної історії їх виконання.

5.3.2.2. Календарне планування виборчого процесу

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування календарного плану виборчого процесу відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Комісії;
- автоматичне розрахування строків процедур, які залежать від дати початку виборчого процесу або визначених законодавством фіксованих строків;
- відображення календарних строків виборчого процесу для користувачів відповідних виборчих комісій відповідно до їхніх повноважень;
- контроль дотримання строків виконання процедур та послідовності етапів виборчого процесу;
- фіксацію завершення процедур і етапів на підставі рішень відповідних виборчих комісій;
- формування та оприлюднення визначених законодавством строкових відомостей.

5.3.2.3. Використання календарних строків у виборчих процедурах

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- використання календарних строків для контролю допустимості виконання виборчих процедур, зокрема процедур, пов'язаних із поданням документів, реєстрацією, утворенням виборчих комісій, складанням та обробкою протоколів, встановленням підсумків голосування та інших процедур, визначених законодавством;

- автоматичне блокування виконання процедур, строкові вимоги для яких ще не настали або вже минули;
- інформування користувачів про неможливість виконання процедури у разі порушення строкових обмежень.

5.3.3. Територіальна організація загальнодержавних виборів

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати створення, ведення, оновлення, відображення та контроль цілісності структури територіальної організації загальнодержавних виборів Президента України та народних депутатів України відповідно до виборчого законодавства та рішень Комісії. Територіальна структура зберігається окремо для кожного виборчого процесу, з фіксацією усіх змін і збереженням незмінності відомостей після завершення відповідного виборчого процесу.

5.3.3.1. Територіальна організація виборів Президента України

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- ведення єдиного загальнодержавного виборчого округу як обов'язкової складової виборів Президента України;
- ведення переліку окружних виборчих комісій, утворених відповідно до рішень Комісії;
- зберігання параметрів окружних виборчих комісій (найменування, місцезнаходження, склад, статуси тощо);
- ведення інформації про належність виборчих дільниць та дільничних виборчих комісій до відповідних окружних виборчих комісій;
- ведення історії змін параметрів окружних виборчих комісій у межах кожного виборчого процесу;

5.3.3.2. Територіальна організація виборів народних депутатів України

5.3.3.2.1. Виборчі регіони

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- ведення переліку виборчих регіонів відповідно до рішень Комісії;
- зберігання параметрів виборчих регіонів, їх складу та належності територій;
- ведення історії змін параметрів виборчих регіонів у межах виборчого процесу;

5.3.3.2.2. Територіальні виборчі округи

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- ведення переліку територіальних виборчих округів у межах відповідних виборчих регіонів;
- зберігання параметрів округів, визначених рішеннями Комісії;
- зберігання меж територіальних виборчих округів у цифровому вигляді, у тому числі у форматах просторових даних;
- ведення історії змін меж та інших параметрів територіальних виборчих округів у межах виборчого процесу;

5.3.3.2.3. Виборчі дільниці

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- ведення реєстру виборчих діляниць (звичайних, спеціальних, закордонних), утворених відповідно до рішень Комісії;
- зберігання параметрів виборчих діляниць, включаючи тип діляниці, місцезнаходження, межі, статуси та інші визначені характеристики;
- ведення інформації про спеціальні виборчі діляниці, у тому числі створені на тимчасовій основі;
- підтримку зв'язку між виборчими діляницями та відповідними виборчими комісіями;
- ведення хронології змін параметрів виборчих діляниць у межах виборчого процесу;

5.3.3.3. Контроль цілісності та коректності територіальної структури

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- контроль відповідності структури територіальної організації рішенням Комісії;
- перевірку унікальності номерів виборчих діляниць;
- перевірку узгодженості параметрів виборчих регіонів, територіальних округів та виборчих діляниць;
- перевірку відповідності типів виборчих діляниць вимогам виборчого законодавства;
- запобігання перетину меж територіальних одиниць;
- журналювання всіх операцій зі створення, зміни та затвердження елементів територіальної структури;
- автоматичну заборону внесення змін до територіальних даних після завершення виборчого процесу.

5.3.3.4. Адміністрування територіальної організації

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- внесення змін до параметрів виборчих регіонів, територіальних округів та виборчих діляниць відповідно до рішень Комісії;
- формування переліків, витягів та інших структурованих наборів даних, передбачених рішеннями Комісії;
- відображення актуальної територіальної структури для користувачів АІКС "Вибори" відповідно до їх повноважень;
- ведення хронології змін елементів територіальної організації для кожного виборчого процесу;

5.3.3.5. Використання територіальної структури під час здійснення виборчих процедур

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати надання структурованих даних територіальної організації для використання у виборчих процедурах відповідно до виборчого законодавства та рішень Комісії, зокрема для:

- утворення виборчих комісій;

- організації приймання та обробки документів;
- розрахунку потреби у виборчих бюлетенях;
- обробки протоколів у межах підрахунку голосів;
- встановлення підсумків та результатів голосування;
- формування даних для оприлюднення.

При цьому АІКС "Вибори" не обмежує можливість використання територіальних даних у інших виборчих процедурах, якщо це передбачено законодавством або рішеннями Комісії.

5.3.4. Утворення та ведення складу виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати автоматизацію процесів утворення окружних та дільничних виборчих комісій, ведення їх складу, фіксацію змін, формування проєктів відповідних рішень та ведення відомостей про повноваження членів виборчих комісій відповідно до виборчого законодавства та рішень Комісії. Усі операції здійснюються з фіксацією часу, підстави та уповноважених осіб, з дотриманням вимог цілісності, незмінності та простежуваності інформації.

5.3.4.1. Приймання та реєстрація подань щодо кандидатур до складу виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- приймання подань щодо кандидатур до складу окружних та дільничних виборчих комісій у встановлених формах відповідно до вимог виборчого законодавства;
- перевірку повноти подання та відповідності поданих відомостей вимогам законодавства;
- перевірку правомочності суб'єкта подання відповідно до виду виборів та вимог Виборчого кодексу України;
- контроль допустимої кількості кандидатур, які можуть бути подані суб'єктом подання;
- фіксацію часу подання, ідентифікаційних даних суб'єкта подання та відповідальних осіб;
- реєстрацію подань у складі відомостей виборчого процесу з подальшим використанням для формування проєктів рішень.

5.3.4.2. Формування складу виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- автоматизовану підтримку формування складу окружних та дільничних виборчих комісій на підставі зареєстрованих подань;
- супровід процедури жеребкування у випадках, визначених законодавством, включаючи фіксацію результатів жеребкування та забезпечення їх відображення;
- визначення часток керівних посад для кожного суб'єкта подання відповідно до вимог виборчого законодавства;
- формування проєктів рішень про утворення виборчих комісій за затвердженими формами із автоматичним заповненням реквізитів;

- одночасне призначення групи осіб членами відповідної виборчої комісії у межах процедур, передбачених законодавством;
- формування даних, необхідних для виготовлення посвідчень членів окружних та дільничних виборчих комісій;
- фіксацію підстав та всіх операцій, пов'язаних із включенням кандидатур до складу комісій.

5.3.4.3. Ведення складу виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- перегляд складу окружних та дільничних виборчих комісій з урахуванням статусів, повноважень та змін, внесених на підставі рішень виборчих комісій;
- фіксацію змін у складі виборчих комісій (включення, вибуття, заміна членів), із зазначенням підстав, часу, відповідальних осіб та пов'язаних документів;
- формування проєктів рішень про внесення змін до складу виборчих комісій за затвердженими формами із автоматичним заповненням реквізитів;
- підтримку операцій одночасного внесення змін до складу комісій щодо груп осіб;
- контроль відповідності мінімальної та максимальної кількості членів виборчої комісії вимогам виборчого законодавства;
- забезпечення пошуку інформації про членів виборчих комісій за реквізитами, визначеними законодавством;
- фіксацію припинення повноважень членів виборчих комісій відповідно до рішень виборчих комісій.

5.3.4.4. Реєстрація проєктів рішень та їх оприлюднення

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування проєктів рішень щодо утворення виборчих комісій та внесення змін до їх складу відповідно до затверджених форм;
- автоматичне внесення даних про суб'єктів подання, персональний склад, строки, підстави та інші необхідні реквізити;
- підписання проєктів рішень уповноваженими особами з використанням кваліфікованого електронного підпису;
- реєстрацію проєктів рішень у встановленому порядку;
- передання відомостей, передбачених законодавством та рішеннями Комісії, для оприлюднення на її офіційному вебсайті.

5.3.4.5. Використання даних про виборчі комісії

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати надання структурованих відомостей про утворені виборчі комісії для використання в процесах виборчого процесу відповідно до виборчого законодавства та рішень Комісії, зокрема для:

- організації подання документів суб'єктами виборчого процесу;
- забезпечення роботи дільничних та окружних виборчих комісій;
- обліку виборчих бюлетенів та інших матеріалів;
- підрахунку голосів і встановлення підсумків голосування;

- формування аналітичних вибірок і структурованих зведень щодо складу виборчих комісій.

АІКС "Вибори" не обмежує можливість використання цих даних у інших виборчих процедурах, якщо це передбачено законодавством або рішеннями Комісії.

5.3.5. Реєстрація кандидатів та інших учасників виборчого процесу

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати автоматизацію процесів приймання, обробки, перевірки та ведення відомостей щодо кандидатів, представників, уповноважених осіб, довірених осіб, офіційних спостерігачів та інших учасників виборчого процесу відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Комісії.

Функціональність АІКС "Вибори" повинна забезпечувати цілісність, достовірність та простежуваність усіх даних, пов'язаних із поданням документів, їх перевіркою, прийняттям рішень виборчих комісій, присвоєнням статусів учасників виборчого процесу, зміною цих статусів та фіксацією всіх юридично значимих дій у межах відповідного виборчого процесу.

АІКС "Вибори" повинна підтримувати внесення електронних відомостей на підставі:

- документів, поданих суб'єктами у паперовій формі, зареєстрованих у АІС "СЕД ЦВК";
- електронних документів, створених та поданих суб'єктами виборчого процесу через електронні сервіси із застосуванням кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог виборчого законодавства.

Обробка відомостей повинна здійснюватися з використанням єдиної моделі даних ЄІАС ЦВК (І етап), із забезпеченням узгодженості інформації між АІКС "Вибори" та АІС "УВІР" у межах визначених принципів взаємодії та централізованого ведення відомостей про суб'єктів виборчого процесу.

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати повну історичність дій, фіксацію часу, підстав, відповідальних осіб та рішень виборчих комісій, неможливість неконтрольованого втручання в уже зафіксовані дані, а також захищений доступ користувачів відповідно до їхніх повноважень.

5.3.6. Отримання та обробка подань щодо реєстрації учасників виборчого процесу

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати приймання та обробку подань щодо реєстрації кандидатів, представників, довірених осіб, уповноважених осіб, офіційних спостерігачів та інших учасників виборчого процесу відповідно до вимог виборчого законодавства, можливість обробки подань, поданих у паперовій формі шляхом особистого звернення суб'єкта подання, а також подань, сформованих із використанням кваліфікованого електронного підпису через передбачені законодавством електронні сервіси, зокрема:

- реєстрацію фактів подання документів, що надійшли у паперовій формі, на підставі службових реєстраційних відомостей, отриманих із системи електронного

документообігу (номер реєстрації, дата та час реєстрації, відомості про суб'єкта подання та тип документа);

- приймання та обробку електронних файлів, поданих суб'єктом разом із паперовими документами, із використанням механізмів пакетного завантаження структурованих даних;

- автоматизоване приймання та обробку відомостей документів, створених та поданих суб'єктами виборчого процесу через електронні сервіси з використанням кваліфікованого електронного підпису;

- фіксацію часу подання, відомостей про суб'єкта подання, складу поданих документів та інших необхідних реквізитів, визначених виборчим законодавством;

- перевірку повноти поданих документів відповідно до встановлених вимог;

- присвоєння та ведення статусів опрацювання подань, зокрема "прийнято", "неповний пакет документів", "повернуто для усунення недоліків", "zareєстровано", "відмовлено у прийнятті";

- передавання структурованих відомостей документів до наступних процедур АІКС "Вибори", передбачених виборчим законодавством.

5.3.6.1. Реєстрація кандидатів

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати автоматизовану підтримку процесів реєстрації кандидатів на виборах Президента України та виборах народних депутатів України, а також фіксацію усіх юридично значимих дій, пов'язаних із зміною їх статусів у межах відповідного виборчого процесу, відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Комісії.

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

8. Обробку відомостей про кандидатів на підставі поданих документів, зокрема:

- отримання відомостей про кандидатів на підставі документів, поданих суб'єктами виборчого процесу в установленому порядку;

- обробку відомостей, що надходять:

- у вигляді електронних файлів, поданих разом із комплектом паперових документів та зареєстрованих в АІС "СЕД ЦВК";

- у вигляді електронних даних, поданих через АІС "Електронні сервіси" із застосуванням кваліфікованого електронного підпису у випадках, передбачених виборчим законодавством;

- відображення зв'язку між відомостями про кандидата в АІКС "Вибори" та відповідними зареєстрованими документами в АІС "СЕД ЦВК".

9. Формування та ведення реєстраційних відомостей про кандидата зокрема:

- ведення відомостей про кандидатів відповідно до типу виборів та вимог виборчого законодавства;

- фіксацію реквізитів суб'єкта подання документів щодо реєстрації кандидата;

- ведення статусів кандидата (подано документи, зареєстрований, відмовлено в реєстрації, реєстрацію скасовано, повноваження припинено тощо) відповідно до рішень виборчих комісій;

- фіксацію підстав зміни статусу кандидата із посиланням на відповідне рішення виборчої комісії;
- зберігання історії змін відомостей про кандидата в межах відповідного виборчого процесу.

10. Перевірка виконання вимог виборчого законодавства, зокрема:

- здійснення передбачених процедур перевірки відомостей про кандидатів із використанням механізмів перевірок учасників виборчого процесу;
- фіксацію результатів перевірок у профілі кандидата в АІКС "Вибори";
- використання результатів перевірок під час підготовки проєктів рішень виборчих комісій щодо реєстрації, відмови в реєстрації, скасування реєстрації або припинення повноважень кандидата.

11. Підготовка проєктів рішень щодо реєстрації кандидатів, зокрема:

- автоматизоване формування проєктів рішень виборчих комісій щодо реєстрації кандидатів, відмови в реєстрації, скасування реєстрації або припинення повноважень кандидатів відповідно до затверджених форм;
- автоматичне заповнення реквізитів проєктів рішень на підставі відомостей АІКС "Вибори" (відомості про кандидата, суб'єкта подання, результати перевірок, реквізити виборчого процесу);
- фіксацію реквізитів прийнятих рішень (номер, дата, орган, що прийняв рішення, результат розгляду);
- зберігання зв'язку між відомостями про кандидата та прийнятими щодо нього рішеннями.

12. Супровід жеребкування щодо черговості включення кандидатів до виборчого бюлетеня (на виборах Президента України), зокрема:

- супровід процедури жеребкування щодо визначення черговості включення кандидатів на пост Президента України до виборчого бюлетеня для голосування відповідно до порядку, встановленого Центральною виборчою комісією;
- фіксацію результатів жеребкування для кожного кандидата;
- відображення результатів жеребкування для службового використання на рівні Центральної виборчої комісії;
- використання результатів жеребкування під час формування відомостей для виготовлення виборчих бюлетенів.

13. Генерація та облік посвідчень кандидатів, зокрема:

- автоматичну генерацію номерів посвідчень кандидатів відповідно до вимог виборчого законодавства;
- формування електронних файлів з відомостями, необхідними для виготовлення посвідчень кандидатів, а також документів, що супроводжують процес їх видачі;
- фіксацію факту видачі посвідчення кандидата із зазначенням дати, підстави та відповідальних осіб.

14. Пошук та відбір відомостей про кандидатів, зокрема:

- пошук відомостей про кандидата за визначеними реквізитами (прізвище, ім'я, по батькові, суб'єкт подання, виборчий округ, номер у списку тощо);
- упорядкування та відбір записів з відомостями про кандидатів за визначеними критеріями для службового використання, у тому числі через механізми звітності та аналітичних представлень даних;
- формування вибірок відомостей про кандидатів для подальшого використання в межах АІКС "Вибори" та інших компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до їх повноважень.

15. Забезпечення історичності даних щодо кандидатів у межах виборчого процесу, зокрема:

- збереження повної історії дій, здійснених щодо кандидатів в АІКС "Вибори" в межах відповідного виборчого процесу (подання документів, результати перевірок, проекти рішень, прийняті рішення, зміни статусів, видача посвідчень тощо);
- неможливість несанкціонованого видалення або внесення неконтрольованих змін до раніше зафіксованих відомостей;
- ведення журналів операцій, пов'язаних із обробкою відомостей про кандидатів, із фіксацією користувачів, часу та змісту виконаних дій.

5.3.6.2. Реєстрація представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати автоматизовану підтримку процесів реєстрації, скасування реєстрації та припинення повноважень представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів на виборах Президента України та виборах народних депутатів України відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Комісії, зокрема:

1. Ведення відомостей:

- на виборах Президента України – про уповноважених представників кандидатів у Центральній виборчій комісії, довірених осіб кандидатів у єдиному загальнодержавному та територіальних виборчих округах, офіційних спостерігачів від політичної партії, яка висунула кандидата, та від кандидата на пост Президента України;
- на виборах народних депутатів України – про представників політичних партій у Центральній виборчій комісії, уповноважених осіб політичної партії у загальнодержавному та територіальних виборчих округах, довірених осіб кандидатів у народні депутати України, офіційних спостерігачів від політичних партій, кандидати у депутати від яких зареєстровані у загальнодержавному виборчому окрузі;
- про офіційних спостерігачів від громадських організацій, яким надано дозвіл мати офіційних спостерігачів на відповідних виборах, а також офіційних спостерігачів від іноземних держав та міжнародних організацій;

2. Фіксацію належності кожної особи до відповідного суб'єкта виборчого процесу та виборчого процесу, в межах якого вона зареєстрована;

3. Ведення статусів відповідних осіб (подано документи, зареєстрований, відмовлено в реєстрації, реєстрацію скасовано, повноваження припинено тощо) з фіксацією підстав їх зміни.

4. Обробку відомостей на підставі поданих документів, зокрема:

- обробку відомостей про відповідних осіб на підставі документів, поданих суб'єктами виборчого процесу у встановленому порядку;
- отримання електронних файлів із відомостями, що подаються разом з комплектом паперових документів та реєструються у АІС "СЕД ЦВК";
- отримання відомостей, поданих через АІС "Електронні сервіси" із застосуванням кваліфікованого електронного підпису у випадках, передбачених законодавством;
- відображення зв'язку між відомостями про відповідну особу в АІКС "Вибори" та зареєстрованими документами в АІС "СЕД ЦВК".

5. Перевірку виконання вимог виборчого законодавства, зокрема:

- здійснення передбачених перевірок щодо відповідності представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів вимогам виборчого законодавства з використанням механізмів перевірок учасників виборчого процесу;
- фіксацію результатів перевірок у відомостях про відповідну особу;
- використання результатів перевірок під час підготовки проєктів рішень виборчих комісій щодо реєстрації, відмови в реєстрації, скасування реєстрації або припинення повноважень відповідних осіб.

6. Підготовку проєктів рішень щодо реєстрації, скасування реєстрації та припинення повноважень, зокрема:

- автоматизоване формування проєктів рішень виборчих комісій щодо: реєстрації представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів; відмови в реєстрації; скасування реєстрації; припинення повноважень відповідних осіб;
- автоматичне заповнення реквізитів проєктів рішень на підставі відомостей АІКС "Вибори" (дані про особу, суб'єкта подання, результати перевірок, реквізити виборчого процесу);
- фіксацію реквізитів прийнятих рішень (номер, дата, орган, що прийняв рішення, результат розгляду, підстави);
- забезпечення зв'язку між відомостями про відповідну особу та рішеннями, прийнятими щодо її реєстрації та повноважень.

7. Повідомлення суб'єктів про прийняті рішення (у разі використання електронних сервісів, зокрема:

- формування відомостей, необхідних для інформування суб'єктів виборчого процесу про прийняті рішення щодо реєстрації, відмови в реєстрації, скасування реєстрації або припинення повноважень відповідних осіб;
- передання таких відомостей до АІС "Електронні сервіси" для відображення в електронних кабінетах суб'єктів виборчого процесу у випадках, коли документи подавалися через АІС "Електронні сервіси".

8. Генерацію та облік посвідчень відповідних учасників виборчого процесу, зокрема:

- автоматичну генерацію номерів посвідчень для зареєстрованих представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Комісії;
- формування електронних файлів з відомостями, необхідними для виготовлення посвідчень, а також документів, що супроводжують процес їх видачі;
- фіксацію факту видачі посвідчень із зазначенням дати, підстави, типу посвідчення та відповідальних осіб.

9. Пошук, упорядкування та відбір відомостей, зокрема:

- пошук відомостей про представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів за визначеними реквізитами (ПІБ, суб'єкт подання, тип повноважень, виборчий округ, рівень виборів тощо);
- упорядкування та відбір записів за встановленими критеріями для службового використання, у тому числі через механізми звітності та аналітичних представлень даних;
- формування службових вибірок та зведень для використання в межах АІКС "Вибори" та іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до їх повноважень.

10. Забезпечення історичності даних щодо повноважень, зокрема:

- збереження повної історії дій, пов'язаних із реєстрацією, скасуванням реєстрації та припиненням повноважень представників, уповноважених осіб, довірених осіб та офіційних спостерігачів у межах відповідного виборчого процесу;
- неможливість несанкціонованого видалення або неконтрольованої зміни раніше зафіксованих відомостей;
- ведення журналів операцій із фіксацією користувачів, часу та змісту виконаних дій.

5.3.7. Підготовка до організації голосування

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати автоматизацію процесів підготовки до організації голосування на виборах Президента України та виборах народних депутатів України, у тому числі ведення даних про стан виборчих дільниць, формування потреби у виборчих бюлетенях, облік рішень відповідних комісій та контроль строків виконання передбачених процедур.

5.3.7.1. Ведення даних про стан підготовки виборчих дільниць

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- ведення параметрів виборчих дільниць, що характеризують стан їх готовності до організації голосування;
- фіксацію даних про приміщення для голосування, його придатність та наявність необхідного обладнання;
- ведення даних про склад дільничної виборчої комісії та її готовність до роботи;

- відображення стану підготовки виборчих дільниць у централізованому режимі для Комісії та окружних виборчих комісій;
- фіксацію змін параметрів підготовки за відповідними рішеннями виборчих комісій.

5.3.7.2. Формування та облік потреби у виборчих бюлетенях

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- автоматичне розрахування потреби у виборчих бюлетенях для кожної виборчої дільниці на підставі встановленої кількості виборців;
- врахування резерву виборчих бюлетенів відповідно до встановлених нормативів;
- ведення даних щодо замовлення виборчих бюлетенів;
- облік передачі виборчих бюлетенів між виборчими комісіями відповідно до прийнятих рішень;
- формування супровідних документів щодо отримання та передачі виборчих бюлетенів.

5.3.7.3. Облік рішень виборчих комісій, пов'язаних із підготовкою до голосування

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування проектів рішень щодо організації голосування за затвердженими формами;
- автоматичне заповнення реквізитів рішень на підставі даних АІКС "Вибори";
- підписання рішень кваліфікованим електронним підписом;
- реєстрацію рішень у встановленому порядку;
- передання рішень на оприлюднення відповідно до повноважень виборчих комісій.

5.3.7.4. Контроль строків та доступності процедур

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- відображення строків виконання процедур у межах календарного плану виборчого процесу;
- блокування виконання процедур, строк виконання яких не настав або минув;
- інформування користувачів про порушення строків або про необхідні дії;
- передання інформації до інших функціональних модулів, які потребують даних про стан підготовки виборчих дільниць.

5.3.8. Автоматизація процесів дня голосування

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати інформаційну підтримку роботи виборчих комісій у день голосування на виборах Президента України та виборах народних депутатів України, включаючи фіксацію подій, облік виборчих бюлетенів, ведення актів та повідомлень, реєстрацію рішень дільничних виборчих комісій та підготовку даних для подальших процедур після закриття виборчих дільниць.

Функції АІКС "Вибори" повинні забезпечувати повноту, достовірність, своєчасність та контрольованість внесення відомостей, необхідних для аналізу ходу голосування та відповідного реагування виборчих комісій.

5.3.8.1. Фіксація подій дня голосування

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- фіксацію часу відкриття виборчої дільниці та початку голосування;
- внесення відомостей про обставини, що впливають на організацію голосування, включно з надзвичайними подіями, які перешкоджають відкриттю або проведенню голосування;
- ведення даних про перебіг голосування протягом дня, включно з кількістю виборців, які отримали виборчі бюлетені станом на визначені проміжки часу;
- ведення журналу подій дня голосування із зазначенням характеру події, часу фіксації та відповідальних осіб;
- фіксацію часу закриття виборчої дільниці.

Первинне внесення відомостей здійснюється дільничною виборчою комісією.

У разі неможливості внесення відомостей дільничною виборчою комісією – їх внесення забезпечує окружна виборча комісія відповідно до встановленого порядку.

5.3.8.2. Облік виборчих бюлетенів у день голосування

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- ведення даних щодо кількості виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією перед початком голосування;
- облік видачі виборчих бюлетенів виборцям, ведення кількісних показників станом на визначені проміжки часу;
- фіксацію відомостей щодо невикористаних бюлетенів;
- формування актів щодо бюлетенів, які були пошкоджені або визнані зіпсованими відповідно до встановленого порядку;
- автоматизоване формування документів, пов'язаних з обліком виборчих бюлетенів, відповідно до затверджених форм.

5.3.8.3. Реєстрація рішень дільничної виборчої комісії

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування проектів рішень дільничної виборчої комісії, що приймаються у день голосування;
- автоматичне заповнення реквізитів проектів рішень на підставі даних, внесених в АІКС "Вибори";
- підписання рішень кваліфікованим електронним підписом відповідальних осіб;
- реєстрацію рішень у визначеному порядку;
- передачу рішень до окружної виборчої комісії для подальшої обробки.

5.3.8.4. Облік актів та повідомлень

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- внесення актів про порушення, нестандартні ситуації або інші випадки, що потребують фіксації під час дня голосування;
- ведення всіх необхідних реквізитів актів відповідно до затверджених форм;
- реєстрацію повідомлень виборців, офіційних спостерігачів або членів виборчих комісій;
- передання відомостей про акти та повідомлення до окружної виборчої комісії;
- формування узагальненої інформації щодо актів та повідомлень для подальшого аналізу та оприлюднення відповідно до встановленого порядку.

5.3.8.5. Підготовка до подальших процедур після закриття дільниці

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування внутрішніх документів дільничної виборчої комісії, необхідних для переходу до етапу підрахунку голосів;
- перевірку повноти та узгодженості даних, внесених протягом дня голосування;
- інформування користувачів про необхідність виконання невідкладних дій перед початком підрахунку голосів;
- передання узагальнених відомостей дня голосування до АІКС "Вибори", що забезпечують підрахунок голосів та обробку виборчої документації.

5.3.9. Підрахунок голосів та встановлення результатів голосування

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати автоматизацію процесів внесення, перевірки, обробки та узагальнення відомостей протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, встановлення підсумків голосування в територіальних виборчих округах та узагальнення результатів загальнодержавних виборів, включаючи підтримку процедур повторного підрахунку голосів відповідно до вимог виборчого законодавства.

Функціональність повинна забезпечувати формування електронних форм протоколів, друк паперових примірників, підписання електронних форм уповноваженими особами комісій, облік паперових протоколів, внесення уточнених відомостей, а також передання електронних відомостей до Центральної виборчої комісії для встановлення підсумків та результатів голосування.

5.3.9.1. Формування, друк та внесення відомостей протоколів дільничних виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування електронної форми протоколу про підрахунок голосів виборців на підставі затвердженої Центральною виборчою комісією форми;
- автоматичне заповнення реквізитів протоколу відповідно до наявних у системі відомостей;
- друк паперових примірників протоколу, що повинні містити унікальний цифровий ідентифікатор, зокрема QR-код, який однозначно пов'язує примірник із внесеними в систему електронними відомостями;

- підписання електронної форми протоколу уповноваженими особами дільничної виборчої комісії відповідно до вимог виборчого законодавства;
- внесення до АІКС "Вибори" відомостей протоколу, складеного у паперовій формі у випадках, коли дільнична виборча комісія не застосовувала засоби АІКС "Вибори" під час складання протоколу;
- внесення відомостей протоколу з позначкою "Уточнений" у випадках, передбачених законодавством;
- фіксацію часу, суб'єкта внесення та всіх операцій, пов'язаних із внесенням даних;
- збереження електронних форм протоколів, включаючи історію їх змін.

5.3.9.2. Автоматизовані перевірки коректності внесених даних

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- арифметичні перевірки узгодженості показників протоколу;
- логічні перевірки відповідності числових значень структурі протоколу;
- перевірку повноти внесення обов'язкових полів;
- інформування користувача про виявлені невідповідності із забезпеченням повернення протоколу на уточнення;
- відображення змін у протоколі з позначкою "Уточнений".

5.3.9.3. Облік та обробка уточнених протоколів

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- реєстрацію поданих уточнених протоколів;
- збереження первинного та уточненого варіантів відомостей;
- облік підстав для подання уточненого протоколу;
- ведення історії змін з фіксацією часу, суб'єкта внесення та змісту коригувань.

5.3.9.4. Встановлення підсумків голосування в територіальному виборчому окрузі

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- автоматизоване обчислення підсумків голосування на підставі внесених і підтверджених відомостей дільничних протоколів;
- формування електронної форми протоколу окружної виборчої комісії про підсумки голосування;
- автоматичне заповнення реквізитів протоколу;
- друк паперової форми протоколу з унікальним цифровим ідентифікатором;
- підписання електронної форми протоколу уповноваженими особами окружної виборчої комісії;
- передання електронних відомостей протоколу до Центральної виборчої комісії;
- збереження електронних форм протоколів та історії їх змін.

5.3.9.5. Узагальнення результатів загальнодержавних виборів

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- приймання електронних відомостей протоколів окружних виборчих комісій;

- автоматизоване узагальнення підсумків голосування у межах усіх територіальних виборчих округів;
- формування електронної форми протоколу Центральної виборчої комісії про результати загальнодержавних виборів;
- автоматичне заповнення реквізитів протоколу;
- друк паперової форми протоколу;
- підписання електронної форми протоколу уповноваженими особами Центральної виборчої комісії;
- формування даних та документів для оприлюднення результатів відповідно до виборчого законодавства;
- використання спільних механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) для налаштування форм та перевірок.

5.3.9.6. Оприлюднення відомостей про підсумки та результати голосування АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- оприлюднення встановлених підсумків голосування на виборчих дільницях і в територіальних виборчих округах;
- оприлюднення результатів загальнодержавних виборів;
- надання відкритих даних у форматах, визначених законодавством та рішеннями Центральної виборчої комісії;
- оприлюднення електронних форм протоколів у випадках, визначених рішеннями Центральної виборчої комісії;
- ведення архіву оприлюднених документів і відомостей.

5.3.10. Передача електронних відомостей між виборчими комісіями

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати передачу електронних відомостей протоколів про підрахунок голосів від дільничних виборчих комісій до окружних виборчих комісій, а від окружних виборчих комісій – до Центральної виборчої комісії з дотриманням вимог щодо цілісності, автентичності та захищеності передачі відповідно до загальних вимог кіберзахисту ЄІАС ЦВК (І етап).

5.3.10.1. Передача відомостей протоколів дільничних виборчих комісій до окружних виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- передачу електронних відомостей протоколу про підрахунок голосів, сформованого дільничною виборчою комісією, до окружної виборчої комісії;
- підтвердження отримання електронних відомостей окружною виборчою комісією;
- ведення журналу передачі електронних відомостей з фіксацією часу, відправника, одержувача та статусу передачі.

5.3.10.2. Передача відомостей протоколів окружної виборчої комісії до Центральної виборчої комісії

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- передачу електронних відомостей протоколу окружної виборчої комісії до Центральної виборчої комісії;

- підтвердження прийому електронних відомостей Центральною виборчою комісією;

- фіксацію всіх операцій, пов'язаних із передачею електронних відомостей.

5.3.10.3. Моніторинг надходження електронних відомостей

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- моніторинг статусів передачі електронних відомостей між виборчими комісіями;

- відображення кількості отриманих, оброблених та очікуваних електронних відомостей у режимі реального часу;

- фіксацію технічних збоїв або інцидентів, пов'язаних із передачею електронних відомостей;

- інформування уповноважених користувачів про затримки або відсутність передачі.

5.3.10.4. Забезпечення захищеності, автентичності та цілісності передачі

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- передачу електронних відомостей із застосуванням механізмів захисту, визначених загальними вимогами кіберзахисту ЄІАС ЦВК (І етап);

- запобігання несанкціонованому доступу, модифікації або перехопленню даних;

- збереження журналів операцій передачі для аудиту та контролю.

5.3.11. Аналітика, звітність та публічна інформація

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати формування аналітичних відомостей, службових звітів та публічної інформації на підставі даних, що вносяться та обробляються в межах виборчого процесу відповідно до вимог виборчого законодавства та рішень Центральної виборчої комісії. Аналітичні та звітні функції повинні забезпечувати оперативне узагальнення стану виборчого процесу та формування відомостей для прийняття управлінських рішень виборчими комісіями різних рівнів.

5.3.11.1. Формування узагальнених відомостей щодо ходу виборчого процесу

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування узагальнених інформаційних відомостей на підставі даних, що накопичуються в АІКС "Вибори" в межах визначених процедур виборчого процесу;

- відображення зведених показників щодо стану виконання виборчих процедур;

- забезпечення доступу уповноважених користувачів до аналітичної інформації відповідно до їхніх повноважень.

5.3.11.2. Оперативна аналітика та контроль можливих ризиків

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування аналітичних відомостей щодо динаміки та ходу реалізації виборчих процедур;

- аналіз виявлених відхилень, затримок або потенційно проблемних ситуацій у виборчому процесі;

- інформування уповноважених користувачів про виявлені відхилення для вжиття заходів відповідно до виборчого законодавства.

5.3.11.3. Формування службової звітності виборчих комісій

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування службової звітності відповідно до затверджених Центральною виборчою комісією форм;

- автоматизоване заповнення реквізитів звітних документів на підставі даних АІКС "Вибори";

- формування необхідних супровідних документів, передбачених виборчим законодавством;

- збереження електронних форм звітних документів.

5.3.11.4. Формування підсумкових та проміжних відомостей

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування проміжних та підсумкових відомостей про хід та результати виборчого процесу;

- створення узагальнених інформаційних матеріалів для внутрішнього користування та прийняття рішень виборчими комісіями;

- формування підсумкових документів на підставі даних, що накопичуються в АІКС "Вибори".

5.3.11.5. Публічна інформація та оприлюднення

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- оприлюднення публічної інформації в обсязі, визначеному законодавством та рішеннями Комісії;

- надання доступу до відкритих даних у форматах, визначених законодавством;

- оприлюднення інформаційних матеріалів, що підлягають публікації відповідно до виборчого законодавства.

5.3.11.6. Конструктор звітів та засоби візуалізації

АІКС "Вибори" повинна забезпечувати:

- формування звітів, аналітичних панелей та інших відомостей з використанням спільних механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап), призначених для налаштування та представлення структурованих даних;

- відображення аналітичних даних через засоби візуалізації, що передбачають генерацію інтерактивних панелей та графічних компонентів;

- формування настроюваних звітів відповідно до потреб уповноважених користувачів та затверджених форм.

5.4. Автоматизовані робочі місця дільничних, окружних та територіальних виборчих комісій

5.4.1. Призначення та місце АРМ в архітектурі ЄІАС ЦВК (І етап)

Автоматизовані робочі місця дільничних та окружних виборчих комісій (далі – АРМ ДВК, АРМ ОВК) призначені виключно для забезпечення захищеного доступу уповноважених користувачів виборчих комісій до функціоналу.

АРМ не є окремою автоматизованою інформаційною системою, не реалізує власної бізнес-логіки та не використовується для інших процесів, компонентів або сервісів ЄІАС ЦВК (І етап), крім доступу користувачів до АІКС "Вибори".

АРМ є спеціалізованим клієнтським середовищем доступу, яке:

- забезпечує контрольоване виконання дій користувача;
- забезпечує дотримання вимог кіберзахисту;
- унеможлиблює використання АРМ як універсального персонального комп'ютера.

Вимоги до автоматизованих робочих місць працівників Комісії, що використовуються для внутрішніх адміністративних, аналітичних або допоміжних процесів ЄІАС ЦВК (І етап), не входять до предмету цього розділу та визначаються іншими нормативними та технічними документами з питань кіберзахисту інфраструктури Комісії.

5.4.2. Загальні принципи побудови та використання АРМ

АРМ ДВК, АРМ ОВК повинні будуватися та використовуватися з дотриманням таких принципів:

1. Принцип спеціалізації

АРМ призначене виключно для роботи користувачів у межах АІКС "Вибори" і не повинно надавати функцій, не пов'язаних з виборчим процесом.

2. Принцип ізоляції

АРМ повинно бути повністю ізольоване від операційної системи та програмного забезпечення, встановлених на апаратній платформі персонального комп'ютера, що використовується для його розгортання.

3. Принцип незмінності системного середовища

Системне програмне середовище АРМ не повинно змінюватися під час експлуатації, у тому числі шляхом встановлення оновлень, додаткових програм або модифікацій конфігурацій користувачем.

4. Принцип мінімально необхідної функціональності

АРМ повинно містити лише ті програмні та системні компоненти, які є необхідними для забезпечення доступу користувачів до АІКС "Вибори".

5. Принцип керованого доступу до даних та носіїв

Доступ користувачів до локальних та зовнішніх носіїв інформації повинен бути заборонений або дозволений виключно у межах визначених бізнес-процесів з обов'язковим застосуванням засобів кіберзахисту.

6. Принцип offline-first для ДВК

АРМ ДВК повинно забезпечувати можливість автономної роботи у разі відсутності мережевого з'єднання з подальшою гарантованою синхронізацією даних після його відновлення.

7. Принцип централізованого управління

Формування, оновлення та контроль системних образів АРМ повинні здійснюватися централізовано уповноваженими органами або підрозділами.

5.4.3. Загальний склад АРМ

До складу АРМ входять такі компоненти:

- апаратна платформа - персональний комп'ютер або ноутбук, що використовується як апаратна основа для запуску АРМ та не є частиною довіреного програмного середовища АРМ;
- зовнішній USB-носій, що містить завантажувальний системний образ АРМ та використовується як єдине джерело завантаження операційної системи АРМ;
- системний образ АРМ (далі - СО АРМ) - уніфіковане завантажувальне програмне середовище, що включає операційну систему, завантажувач, драйвери апаратного забезпечення, системні та прикладні компоненти, конфігурації безпеки та інші елементи, необхідні для функціонування АРМ відповідно до вимог ЄІАС ЦВК (І етап);
- засоби кваліфікованого електронного підпису - апаратні носії ключової інформації, що використовуються для автентифікації користувачів у відповідних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап);
- засоби введення та виведення інформації - монітор, клавіатура, маніпулятор «миша», а також засоби друку документів (принтер або МФУ).
- засоби підключення до мереж зв'язку для забезпечення доступу до захищеного периметру ЄІАС ЦВК (І етап) - 4G USB модем, маршрутизатор тощо.

5.4.4. Вимоги до апаратної платформи

Апаратна платформа автоматизованого робочого місця (персональний комп'ютер або ноутбук), на якій використовується АРМ, повинна забезпечувати коректне завантаження та стабільну роботу СО АРМ без інсталяції програмного забезпечення на локальні носії апаратної платформи та без використання локальних носіїв для зберігання даних СО АРМ.

Апаратна платформа АРМ повинна відповідати таким мінімальним технічним вимогам:

- процесор архітектури x86_64, сумісний з сучасними дистрибутивами GNU/Linux;
- кількість фізичних ядер процесора – не менше 4;
- обсяг оперативної пам'яті – не менше 8 ГБ;
- наявність щонайменше одного порту USB 3.0 / USB 3.1 для підключення електронного носія з системним образом АРМ;
- наявність додаткових портів USB для підключення засобів кваліфікованого електронного підпису та пристроїв друку;
- підтримка завантаження операційних систем з зовнішніх USB-носіїв у режимі UEFI.

Локальні накопичувачі (HDD/SSD), встановлені в апаратній платформі, не використовуються СО АРМ для завантаження, зберігання або обробки даних та не впливають на функціонування АРМ.

Функціонування АРМ повинно забезпечуватися СО АРМ у стандартному середовищі UEFI без необхідності внесення змін до параметрів UEFI/BIOS апаратної платформи під час експлуатації.

5.4.5. Вимоги до електронного USB-носія АРМ

Електронний USB-носіє АРМ повинен використовуватися як фізичний носій для розміщення та запису системного образу АРМ.

USB-носіє АРМ повинен відповідати таким мінімальним технічним вимогам:

- тип інтерфейсу – USB 3.0 / USB 3.1 або сумісний;
- обсяг пам'яті – не менше 32 ГБ;
- швидкість послідовного читання – не менше 80 МБ/с;
- швидкість послідовного запису – не менше 30 МБ/с.

USB-носіє АРМ повинен мати апаратно зафіксований унікальний серійний номер виробника, який:

- ідентифікується засобами операційної системи;
- є постійним протягом усього строку експлуатації носія;
- не підлягає зміні або перепрограмуванню штатними програмними засобами;
- використовується як унікальний ідентифікатор USB-носія АРМ у процесах обліку та контролю.

USB-носіє АРМ повинен бути придатним для багаторазового фізичного перезапису системного образу АРМ у межах процедур формування, оновлення та перевидання системних образів без деградації працездатності.

5.4.6. Вимоги до пристроїв друку (принтерів), що використовуються в АРМ ДБК та АРМ ОВК

Пристрої друку, що використовуються у складі АРМ ДБК, АРМ ОВК повинні забезпечувати друк документів, сформованих у веб-застосунку АІКС "Вибори", у межах архітектури АРМ та без порушення обмежень системного середовища.

5.4.6.1. Загальні вимоги

Пристрій друку повинен відповідати таким вимогам:

- тип пристрою – лазерний або струменевий принтер;
- спосіб підключення – виключно USB;
- підтримка роботи у середовищі GNU/Linux.

5.4.6.2. Вимоги до сумісності з GNU/Linux

Пристрій друку повинен забезпечувати працездатність у середовищі GNU/Linux:

- з використанням стандартних механізмів ядра та підсистеми друку CUPS;
- без встановлення окремих серверів друку, фонових демонів або служб друку;

- без необхідності використання спеціалізованих програм керування пристроєм.

Підтримка пристрою друку може здійснюватися:

- стандартними драйверами GNU/Linux;
- універсальними драйверами (PCL, PostScript або еквівалентними);
- пропрієтарними драйверами, сумісними з GNU/Linux, за умови, що їх використання не потребує запуску окремих сервісів або серверів друку.

5.4.6.3. Функціональні вимоги до друку

Пристрій друку повинен забезпечувати:

- друк документів, сформованих веб-браузером (зокрема PDF);
- коректний друк текстових документів та таблиць;
- підтримку стандартного формату паперу A4;
- стабільну роботу при багаторазовому друці без необхідності повторного підключення або перезапуску АРМ.

Вибір пристрою друку та налаштування параметрів друку (формат паперу, орієнтація, кількість копій) повинні здійснюватися виключно через стандартний діалог друку веб-браузера.

5.4.6.4. Обмеження

Не допускається використання пристроїв друку, які:

- працюють виключно з операційними системами сімейства Windows;
- потребують обов'язкового встановлення фірмових утиліт керування з графічним інтерфейсом;
- потребують реєстрації пристрою або облікового запису виробника;
- потребують постійного доступу до зовнішніх хмарних сервісів;
- не забезпечують друк у середовищі GNU/Linux без використання окремих серверів або сервісів друку.

5.4.7. Вимоги до засобів кваліфікованого електронного підпису

5.4.7.1. Сумісність з АРМ

Засіб КЕП повинен:

- коректно працювати у середовищі GNU/Linux (Debian-сумісному);
- використовуватися через PKCS#11 без встановлення або налаштування додаткового програмного забезпечення під час експлуатації;
- працювати у режимі kiosk-mode АРМ з доступом користувача виключно через веб-браузер.

Усі драйвери та криптографічні бібліотеки повинні входити до складу системного образу АРМ та оновлюватися лише шляхом перевидання образу.

5.4.7.2. Ідентифікація

Кожний засіб КЕП повинен мати унікальний серійний номер виробника, нанесений на корпус та непридатний до програмної зміни, який використовується для обліку та інвентаризації.

5.4.8. Вимоги до СО АРМ

5.4.8.1. Загальні вимоги до системного образу АРМ

СО АРМ повинен бути спеціалізованим та призначеним виключно для забезпечення захищеного доступу користувачів дільничних та окружних виборчих комісій до функціоналу АІКС "Вибори".

СО АРМ повинен бути побудований на базі дистрибутива GNU/Linux із довгостроковою підтримкою, який має стабільну екосистему пакетів, підтримує регулярні оновлення безпеки та дозволяє контрольований перехід між мажорними версіями операційної системи шляхом формування нових версій системного образу.

СО АРМ повинен бути мінімальним за складом та містити виключно ті програмні компоненти, які є необхідними для:

- завантаження операційної системи;
- встановлення захищеного мережевого з'єднання з периметром ЄІАС ЦВК (І етап);
- роботи користувача у веб-застосунку АІКС "Вибори";
- забезпечення роботи із засобами кваліфікованого електронного підпису;
- забезпечення друку документів;
- реалізації контрольованого імпорту даних (для АРМ ОВК);
- забезпечення автономної роботи АРМ ДВК.

СО АРМ не повинен містити:

- офісних пакетів загального призначення;
- файлових менеджерів;
- поштових клієнтів;
- засобів обміну повідомленнями;
- середовищ виконання довільного коду користувачем;
- інструментів розробки;
- засобів віртуалізації;
- інтерфейсів загального адміністрування операційної системи.

5.4.8.2. Вимоги до формування СО АРМ

СО АРМ повинен використовуватися у режимі прямого завантаження з електронного носія АРМ без встановлення будь-яких компонентів операційної системи або програмного забезпечення на локальні носії апаратної платформи.

Системний образ СО АРМ повинен формуватися централізовано та бути:

- уніфікованим для відповідної категорії АРМ (ДВК, ОВК);
- відтворюваним;
- ідентичним для всіх носіїв однієї категорії.
- придатним до багаторазового перевипуску в нових версіях.

Процес формування СО АРМ повинен передбачати:

- контроль складу програмного забезпечення;
- контроль версій компонентів;
- документування параметрів складання образу;

- можливість повторного відтворення образу з ідентичними властивостями.

СО АРМ є версіонованим програмним артефактом із керованим життєвим циклом.

Оновлення операційної системи, драйверів апаратного забезпечення, компонентів друку, мережових і криптографічних компонентів, браузера та компонентів роботи з КЕП повинні здійснюватися виключно шляхом формування нової версії системного образу СО АРМ із подальшим контрольованим записом на електронні носії.

Будь-яка модифікація системного середовища СО АРМ під час експлуатації технічно не допускається.

5.4.8.3. Незмінність та ізоляція системного середовища

Системне середовище СО АРМ повинно бути доступне лише для читання (read-only) під час експлуатації.

Механізми запису до системного розділу СО АРМ під час роботи користувача не допускаються.

СО АРМ повинен забезпечувати повну ізоляцію:

- від операційної системи, встановленої на апаратній платформі;
 - від локальних дисків (HDD/SSD) персонального комп'ютера;
 - від інших носіїв інформації апаратної платформи,
- крім:
- електронного носія з системним образом АРМ;
 - апаратних носіїв ключової інформації (засобів КЕП);
 - зовнішніх USB-носіїв у межах контрольованого режиму імпорту даних (для АРМ ОБК).

СО АРМ не повинен надавати користувачу можливість:

- змінювати системні конфігурації;
- монтувати файлові системи;
- керувати драйверами;
- отримувати доступ до системних журналів.

5.4.8.4. Модель доступу користувача та режим kiosk-mode

СО АРМ повинен забезпечувати автоматичний запуск веб-браузера після завершення завантаження операційної системи.

Робота користувача повинна здійснюватися виключно через веб-браузер у режимі kiosk-mode.

У режимі kiosk-mode повинно бути забезпечено:

- доступ лише до функціоналу АІКС "Вибори" через захищений периметр ЄІАС ЦВК (І етап);
- заборону доступу до сторонніх веб-ресурсів;
- заборону відкриття локальних файлів;
- заборону запуску сторонніх програм;
- заборону зміни системних та мережових налаштувань.

СО АРМ повинен реалізовувати модель мінімальних привілеїв, у межах якої:

- користувач не має адміністративних прав;
- механізми підвищення привілеїв відсутні або заблоковані;
- облікові записи з адміністративними правами не доступні під час штатної експлуатації.

5.4.8.5. Контроль цілісності системного образу

СО АРМ має забезпечувати криптографічно обґрунтовану перевірку цілісності критичних компонентів завантажувального ланцюжка та системної області, із використанням еталонних контрольних значень/підписів, сформованих у контрольованому процесі складання СО АРМ.

У разі виявлення порушення цілісності СО АРМ повинен унеможливити запуск середовища роботи користувача або перевести систему у безпечний режим без доступу до АІКС "Вибори".

Події порушення цілісності повинні фіксуватися та бути доступними для подальшого аналізу після встановлення захищеного з'єднання.

5.4.8.6. Структура СО АРМ та організація зберігання даних

Сповинен мати чітко розмежовану структуру та складатися щонайменше з таких логічних областей:

- системна область операційної системи (read-only);
- область зберігання службових та користувацьких даних (read-write).

Системна область повинна:

- містити ядро операційної системи, завантажувач та системні компоненти;
- бути доступною виключно для читання під час експлуатації;
- не допускати жодних змін, у тому числі оновлень, встановлення драйверів або конфігурацій.

Область зберігання даних (RW-область) повинна:

- бути логічно та криптографічно відокремленою від системної області;
- використовуватися виключно для зберігання:
- кешованих даних, необхідних для роботи відповідної комісії;
- документів, протоколів, чернеток та проміжних результатів;
- службових даних для синхронізації;
- бути зашифрованою із застосуванням сучасних криптографічних алгоритмів.

Розміщення та виконання програмного коду у RW-області не допускається.

- RW-область повинна бути:
- недоступною до автентифікації користувача;
- автоматично відкриватися лише після успішної автентифікації користувача в АІКС "Вибори" ;
- автоматично блокуватися після завершення роботи користувача або завершення сеансу.

5.4.8.7. Підтримка автономної роботи (offline) для АРМ ДВК

СО АРМ ДВК повинен забезпечувати повноцінну автономну роботу у разі відсутності мережевого з'єднання із захищеним периметром ЄІАС ЦВК (І етап).

Для забезпечення автономної роботи у RW-область повинні завантажуватися дані, необхідні для роботи саме відповідної дільничної виборчої комісії, зокрема:

- склад комісії та повноваження користувачів;
- відомості про кількість виборців, бюлетенів, округ;
- довідники кандидатів, партій, суб'єктів виборчого процесу;
- шаблони документів та форм протоколів з попередньо заповненими атрибутами;
- інші дані, визначені прикладною логікою АІКС "Вибори".

Для offline-режиму має бути встановлено вичерпний перелік функцій/операцій АІКС "Вибори", доступних користувачам АРМ ДВК, та перелік функцій, що блокуються в offline-режимі.

Після відновлення мережевого з'єднання СО АРМ повинен забезпечувати гарантовану синхронізацію накопичених даних з АІКС "Вибори" з урахуванням:

- цілісності даних;
- запобігання дублюванню;
- контролю конфліктів (у разі їх виникнення).

Синхронізація має забезпечувати однозначні правила розв'язання конфліктів, визначені прикладною логікою АІКС "Вибори", з реєстрацією кожного конфліктного випадку в журналах.

5.4.8.8. Контрольований режим роботи з зовнішніми USB-носіями в АРМ ОВК

В АРМ ОВК допускається використання зовнішніх USB-носіїв інформації виключно з метою імпорту даних до АІКС "Вибори".

СО АРМ повинен забороняти:

- автоматичне монтування зовнішніх USB-носіїв;
- відображення файлової системи USB-носія користувачу;
- копіювання файлів з USB-носія у локальну файлову систему СО АРМ.

Імпорт даних з USB-носіїв в АРМ ОВК повинен здійснюватися виключно у межах контрольованого режиму імпорту, який:

- реалізується засобами прикладного програмного забезпечення АІКС "Вибори";
- використовує керований локальний сервіс імпорту у складі СО АРМ;
- не надає користувачу прямого доступу до файлової системи USB-носія.

Контрольований режим імпорту має включати перевірку файлів на відповідність дозволеним типам/структурам, а також перевірку на наявність виконуваного/шкідливого вмісту, із фіксацією результатів перевірки у журналах.

Імпортовані файли мають бути недоступними для прямого доступу користувача поза веб-застосунком АІКС "Вибори".

Уся подальша робота з імпортованими файлами (перегляд, редагування, обробка, валідація) повинна здійснюватися виключно через веб-застосунок АІКС «Вибори» після передачі даних у захищений периметр ЄІАС ЦВК (І етап).

Підтримка автономного імпорту даних з USB-носіїв в АРМ ДВК не допускається.

5.4.8.9. Підтримка друку та роботи з пристроями виводу

СО АРМ повинен забезпечувати можливість друку документів, сформованих у веб-застосунку АІКС "Вибори", на підключених пристроях друку.

Для забезпечення сумісності з невизначеним парком обладнання в ОВК та ДВК, Виконавець зобов'язаний включити до складу СО АРМ максимально повний набір драйверів друку, доступних для відповідного дистрибутива GNU/Linux, у тому числі:

- стандартні драйвери друку;
- універсальні драйвери для лазерних та струменевих принтерів;
- відкриті та пропрієтарні драйвери, розповсюдження яких дозволено ліцензійними умовами, для максимально можливого кола моделей USB-принтерів.

СО АРМ повинен забезпечувати автоматичне розпізнавання USB-принтерів при їх фізичному підключенні без необхідності ручного встановлення або налаштування драйверів користувачем.

Налаштування параметрів друку (формат паперу, орієнтація, поля, двосторонній друк тощо) повинно здійснюватися:

- або через веб-застосунок;
- або через стандартні діалоги друку браузера,
- без надання користувачу доступу до системних налаштувань ОС.

5.4.8.10. Мережеві з'єднання та доступ до захищеного периметру ЄІАС ЦВК (І етап)

СО АРМ повинен забезпечувати встановлення захищеного мережевого з'єднання з периметром ЄІАС ЦВК (І етап) із застосуванням платформних засобів мережевого та криптографічного захисту, у тому числі компонентів АІКС УДІБ.

СО АРМ не повинен забезпечувати пряме мережеве з'єднання користувача з прикладними компонентами АІКС "Вибори" поза межами захищеного периметру ЄІАС ЦВК (І етап).

Усі мережеві з'єднання, що встановлюються СО АРМ, повинні:

- ініціюватися виключно системними компонентами СО АРМ;
- використовувати криптографічно захищені протоколи;
- бути обмеженими за переліком дозволених напрямків та адрес.

СО АРМ повинен унеможливити:

- ручну зміну мережевих налаштувань користувачем;
- встановлення додаткових мережевих з'єднань;
- використання проксі, тунелів або інших засобів обходу захищеного периметру.

5.4.8.11. Підтримка кваліфікованого електронного підпису

СО АРМ повинен забезпечувати роботу із засобами кваліфікованого електронного підпису у вигляді апаратних носіїв ключової інформації, що реалізують стандартні криптографічні інтерфейси (зокрема PKCS#11 або еквівалентні).

СО АРМ повинен забезпечувати використання КЕП виключно у межах функціоналу АІКС "Вибори", зокрема для:

- автентифікації користувача;
- підписання завершених електронних документів та протоколів.

СО АРМ не повинен:

- зберігати особисті ключі користувачів у файловій системі;
- надавати користувачу доступ до криптографічних ключів поза прикладною логікою АІС;
- надавати засоби для копіювання або експорту ключової інформації.

5.4.8.12. Журнали, аудит та відновлення

СО АРМ повинен забезпечувати ведення службових журналів, які фіксують щонайменше:

- події завантаження операційної системи;
- результати перевірки цілісності системного середовища;
- встановлення та втрату мережевого з'єднання;
- події автентифікації користувача;
- події використання зовнішніх USB-носіїв (для АРМ ОВК);
- аварійні завершення роботи.

Службові журнали повинні:

- зберігатися у захищеній формі;
- бути недоступними для модифікації користувачем;
- передаватися до серверних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) після встановлення захищеного з'єднання (за наявності).

СО АРМ повинен забезпечувати коректне відновлення роботи після:

- аварійного вимкнення електроживлення;
- втрати мережевого з'єднання;
- перезапуску компонентів ЄІАС ЦВК (І етап),
- без втрати або пошкодження даних, збережених у зашифрованій RW-області.

5.4.9. Бізнес-процеси формування, обліку, розповсюдження та використання системних образів АРМ

5.4.9.1. Загальні положення

Формування, контрольований запис СО АРМ на електронні носії, облік електронних носіїв та їх видача/передача до дільничних виборчих комісій повинні здійснюватися за організаційною схемою: централізовано → ОВК → ДВК, із забезпеченням простежуваності та контролю цілісності на кожному етапі.

Видача електронних носіїв АРМ членам ДВК повинна здійснюватися уповноваженими адміністраторами ОВК (далі – адміністратори ОВК) відповідно до встановленого Комісією порядку.

Автоматизація ведення реєстрів/статусів носіїв, а також перевірка їх допустимості для доступу до АІКС "Вибори" повинні реалізовуватися механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап) (у тому числі засобами АІКС УДІБ), а не прикладною логікою АІКС "Вибори".

5.4.9.2. Формування та затвердження СО АРМ

Формування СО АРМ повинно здійснюватися централізовано уповноваженим підрозділом (службою) Комісії та/або технічним адміністратором, визначеним Комісією.

СО АРМ повинен формуватися як уніфікований завантажувальний програмний артефакт, що включає:

- операційну систему;
- завантажувач;
- драйвери апаратного забезпечення;
- системні та службові компоненти;
- прикладні компоненти, необхідні для роботи АРМ;
- конфігурації безпеки, політики доступу та режим kiosk-mode.

Кожна версія СО АРМ повинна мати:

- унікальний ідентифікатор версії;
- дату формування;
- ідентифікатор збірки;
- контрольні значення цілісності (хеш-значення);
- ознаку категорії АРМ (ДВК, ОВК або інша, визначена Комісією);
- статус (чернетка, затверджений, відкликаний).

Використання СО АРМ в експлуатації допускається виключно після його затвердження у встановленому Комісією порядку.

5.4.9.3. Контрольований запис СО АРМ на електронні носії

Запис СО АРМ на електронні носії повинен здійснюватися у контрольованому середовищі з дотриманням вимог цілісності та відтворюваності.

Запис СО АРМ на електронні носії для ДВК повинен здійснюватися адміністраторами ОВК у контрольованому середовищі з дотриманням вимог цілісності та відтворюваності.

Процес запису повинен забезпечувати:

- використання виключно затвердженої версії образу;
- перевірку цілісності після запису;
- фіксацію ідентифікатора носія та версії образу

Запис СО АРМ повинен здійснюватися із застосуванням регламентованих процедур та засобів, визначених Комісією.

5.4.9.4. Ідентифікація та облік електронних носіїв АРМ

Кожний електронний носій АРМ повинен підлягати централізованому обліку та мати унікальний ідентифікатор носія, який використовується для:

- реєстрації операцій запису/видачі/повернення/блокування;

- перевірки допустимості використання носія для доступу до АІКС "Вибори".

Повинен вестися централізований реєстр електронних носіїв АРМ, що містить щонайменше:

- унікальний ідентифікатор носія;
- версію системного образу, записаного на носій;
- категорію АРМ (ДВК або ОВК);
- статус носія (активний, заблокований, відкликаний, втрачений, утилізований);
- дати та реквізити подій запису, видачі/передачі, повернення/списання;
- відомості про комісію, якій призначено носій (за наявності призначення).

Реєстр електронних носіїв АРМ повинен використовуватися механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап) (у тому числі АІКС УДІБ) для контролю використання АРМ у складі ЄІАС ЦВК (І етап).

5.4.9.5. Видача, передача та повернення електронних носіїв АРМ ДВК

Видача електронних носіїв АРМ для ДВК повинна здійснюватися адміністраторами ОВК відповідно до встановленого Комісією порядку, із фіксацією усіх операцій у реєстрі електронних носіїв.

Процеси видачі, передачі, повернення та інвентаризації електронних носіїв повинні забезпечувати:

- простежуваність руху кожного носія на маршруті ОВК → ДВК → ОВК (у разі повернення);
- контроль відповідальності за зберігання та використання;
- актуальність статусу носія в реєстрі.

Під час видачі носія ДВК повинні фіксуватися щонайменше:

- ідентифікатор носія;
- категорія АРМ (ДВК);
- версія системного образу;
- ідентифікатор/реквізити ДВК, якій видано носій;
- дата/час видачі та відповідальна уповноважена особа ОВК.

Після завершення виборчого процесу або у разі повторного використання носія повинно забезпечуватися повне очищення та заміщення даних RW-області відповідно до встановлених процедур.

5.4.9.6. Оновлення СО АРМ

Оновлення СО АРМ повинно здійснюватися шляхом формування нової версії системного образу та повторного контрольованого запису на електронний носій.

Модифікація системного образу або його компонентів безпосередньо під час експлуатації АРМ не допускається.

5.4.9.7. Відкликання, блокування та компрометація електронних носіїв

Повинна бути забезпечена можливість централізованого відкликання або блокування електронного носія АРМ у разі його втрати, викрадення або підозри на компрометацію.

Інформація про відкликання або блокування носія повинна враховуватися під час:

- встановлення захищеного мережевого з'єднання;
- автентифікації користувачів.

Відкликання або компрометація електронного носія не повинні призводити до компрометації:

- даних інших виборчих комісій;
- серверних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- криптографічних ключів користувачів.

5.4.9.8. Аудит та контроль бізнес-процесів СО АРМ

Усі ключові етапи життєвого циклу системного образу АРМ та електронних носіїв повинні бути підконтрольними та підлягати аудиту.

Журнали та реєстри, пов'язані з формуванням, записом, призначенням, використанням та відкликанням СО АРМ, повинні зберігатися у захищеному вигляді та бути доступними уповноваженим особам у межах визначених повноважень.

5.5. АІС "Електронні сервіси"

Цей розділ визначає призначення, загальні принципи функціонування та вимоги до роботи АІС "Електронні сервіси" як функціонального компонента ЄІАС ЦВК (І етап), що забезпечує інформаційну взаємодію між учасниками виборчого процесу з використанням електронних кабінетів, що забезпечують безпечне подання електронних документів та копій документів в електронному вигляді, передбачених законодавством про вибори.

Розділ встановлює загальні засади роботи користувачів в АІС "Електронні сервіси", принципи доступу та авторизації, правила використання централізованої моделі даних, а також регламентовану взаємодію АІС "Електронні сервіси" з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у межах виборчого процесу.

5.5.1. Загальні положення та призначення електронних сервісів.

АІС "Електронні сервіси" призначена для організації інформаційної взаємодії між учасниками виборчого процесу із використанням електронних кабінетів, що забезпечують захищене подання електронних документів та копій документів в електронному вигляді, передбачених виборчим законодавством та рішеннями Комісії.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати:

- захищене подання документів та електронних копій документів у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією;
- збереження та обробку поданих документів і пов'язаних з ними даних;
- автоматизовану попередню перевірку правильності складання (заповнення) та повноти документів (пакетів документів);
- формування та відображення користувачеві повідомлень про результати автоматизованих перевірок до моменту підписання документів кваліфікованим електронним підписом;

- надсилання користувачеві повідомлень від виборчих комісій про стан та результати розгляду поданих документів через персональний електронний кабінет;
- передачу поданих документів та даних до АІКС "Вибори" та систем електронного документообігу виборчих комісій у складі ЄІАС ЦВК (І етап) із використанням захищених каналів передавання даних відповідно до вимог інформаційної безпеки ЄІАС ЦВК (І етап);
- зворотний зв'язок з користувачами електронних сервісів у межах процедур, визначених виборчим законодавством та рішеннями Комісії.

Обмін даними між АІС "Електронні сервіси" та іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) здійснюється із використанням спільних сервісів і механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до Архітектурних принципів та вимог до інформаційної взаємодії, визначених у Технічних вимогах.

5.5.2. Режими роботи та доступ до електронних кабінетів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати створення, активацію та функціонування персональних електронних кабінетів суб'єктів виборчого процесу на підставі першого успішного входу користувача із застосуванням кваліфікованого електронного підпису та даних, що містяться у відповідних функціональних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Створення електронних кабінетів здійснюється автоматично з використанням спільних сервісів платформи ЄІАС ЦВК (І етап), без окремих ручних процедур адміністрування.

Для суб'єктів, які є юридичними особами (політичні партії, громадські організації, засоби масової інформації тощо), доступ до електронного кабінету та його первинна ініціалізація повинні здійснюватися на підставі кваліфікованого електронного підпису керівника юридичної особи із зчитуванням атрибутів підпису (зокрема, відомостей про найменування та ідентифікаційний код юридичної особи, посаду підписувача) та автоматичною перевіркою відповідності цих даних відомостям Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. За результатами такої перевірки АІС "Електронні сервіси" повинна автоматично визначати тип електронного кабінету та формувати його первинну структуру.

Для фізичних осіб (кандидатів, довірених та уповноважених осіб, офіційних спостерігачів та інших суб'єктів, визначених законодавством) електронні кабінети повинні створюватися автоматично після надання відповідній особі статусу суб'єкта виборчого процесу у відповідних інформаційних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Перший вхід до електронного кабінету здійснюється за допомогою кваліфікованого електронного підпису, за результатами чого Система повинна пов'язати облікові дані користувача з наявними у ЄІАС ЦВК (І етап) відомостями та активувати кабінет з урахуванням ролі та повноважень цієї особи.

Режими роботи електронних кабінетів повинні включати, щонайменше:

- режим створення та первинної ідентифікації (перевірка кваліфікованого електронного підпису, визначення типу кабінету)

- режим базової ініціалізації (формування первинної структури та загальних сервісів),

- режим подання документів, режим перегляду та моніторингу поданих документів і режим отримання офіційних повідомлень.

Перелік доступних функцій у кожному режимі, а також можливість переходу між ними повинні автоматично визначатися типом суб'єкта виборчого процесу, стадією виборчого процесу, наявністю та статусами поданих документів і даними, що зберігаються у функціональних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

5.5.3. Структура електронного кабінету та динамічність його функцій

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати формування структури електронного кабінету суб'єкта виборчого процесу з урахуванням обов'язкових розділів, визначених рішеннями Комісії, а також динамічну зміну доступних сервісів відповідно до типу суб'єкта, стадії виборчого процесу, результатів автоматизованих перевірок документів та рішень виборчих комісій.

Структура електронного кабінету має включати щонайменше:

- розділ подання документів;
- розділ перегляду поданих документів;
- розділ офіційних повідомлень;
- інформаційний розділ про суб'єкта виборчого процесу.

Функціональний склад електронного кабінету повинен автоматично адаптуватися до поточної стадії виборчого процесу, що передбачає відображення лише тих функцій, які є доступними та дозволеними для відповідного суб'єкта на конкретний момент часу згідно з календарним планом виборів.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати автоматичне приховування або відображення функцій залежно від того, чи має суб'єкт право на подання певних документів, чи було вже подано відповідні документи, чи повернуто їх на доопрацювання, а також залежно від рішень виборчих комісій.

Формування інтерфейсів електронного кабінету, структурованих форм документів, сервісів подання та перегляду документів повинно здійснюватися з використанням інструментів платформи ЄІАС ЦВК (І етап), які забезпечують можливість змінювати структуру інтерфейсів, сервісів та форм без залучення розробників або з мінімальним їх залученням.

Це повинно гарантувати уніфікованість вигляду електронних кабінетів, повторне використання загальних механізмів та узгодженість функціональної поведінки в усіх компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати синхронізацію відображення функцій електронного кабінету з даними АІКС "Вибори" та АІС "СЕД ЦВК", включаючи інформацію про подані документи, їх статуси, результати розгляду та вимоги щодо подання додаткових матеріалів.

Доступні та недоступні функції повинні відображатися відповідно до актуального стану документів, незалежно від того, подані вони через електронний кабінет чи в паперовій формі.

5.5.4. Подання документів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати можливість подання суб'єктами виборчого процесу документів та пакетів документів в електронному вигляді відповідно до вимог Виборчого кодексу України, рішень Комісії та календарного плану підготовки і проведення виборів.

Подання документів здійснюється виключно через персональний електронний кабінет відповідного суб'єкта із застосуванням кваліфікованого електронного підпису, що накладається до моменту передачі документів виборчим комісіям.

Перелік документів, доступних для подання, повинен формуватися АІС "Електронні сервіси" автоматично з урахуванням типу суб'єкта виборчого процесу, стадії виборчого процесу, статусів раніше поданих документів та рішень виборчих комісій.

До узагальнених категорій документів, подання яких повинно підтримуватися АІС "Електронні сервіси", належать:

- документи для реєстрації суб'єктів виборчого процесу;
- документи щодо подання кандидатів та осіб, уповноважених суб'єктами виборчого процесу;
- документи щодо участі у формуванні складу виборчих комісій;
- заяви, звернення та клопотання, передбачені виборчим законодавством
- скарги;
- структуровані відомості у формах, затверджених Комісією;
- документи щодо змін або відкликання поданих раніше даних;
- інші документи, визначені Виборчим кодексом України та рішеннями Комісії.

Подання документів повинно здійснюватися у формах (шаблонах), структурі та форматах, затверджених Центральною виборчою комісією для відповідного виду документів.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати можливість подання текстових документів, табличних документів, графічних файлів, електронних копій документів та структурованих даних у визначених Комісією форматах.

Подані документи та дані повинні зберігатися у незмінному вигляді після накладання кваліфікованого електронного підпису, а також супроводжуватися фіксацією мітки часу подання та мітки часу підписання, що забезпечує можливість їх подальшої перевірки, підтвердження подання та аудиту.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати виконання автоматизованої попередньої перевірки документів до накладання кваліфікованого електронного підпису. Перевірки повинні включати перевірку відповідності документів затвердженим формам, правильності заповнення реквізитів, логічної узгодженості даних, повноти документів та пакетів документів, а також технічної коректності поданих файлів.

У разі виявлення невідповідностей, АІС "Електронні сервіси" повинна відобразити користувачу перелік помилок та забезпечити можливість їх виправлення зі збереженням документа у статусі "чернетка".

Повторна перевірка повинна виконуватися автоматично після внесення змін.

Після успішного проходження перевірки та накладання кваліфікованого електронного підпису подані документи повинні автоматично отримувати відповідні статуси ("подано", "прийнято", "повернено на доопрацювання", "відхилено" та інші, визначені Комісією).

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати збереження історії статусів документів, відображення рішень виборчих комісій та синхронізацію інформації з АІКС "Вибори" та АІС "СЕД ЦВК", включно з документами, поданими у паперовій формі.

Передача документів, підписаних суб'єктами виборчого процесу, повинна здійснюватися до АІС "СЕД ЦВК" або до систем електронного документообігу окружних виборчих комісій залежно (реалізовані в АІКС "Вибори"), в залежності від адресата, визначеного у формі подання.

Передача здійснюється у встановлених Комісією структурі та форматах електронних повідомлень, із забезпеченням цілісності, автентичності та неможливості зміни переданих даних.

У випадках, коли частина документів подається у паперовій формі безпосередньо до Центральної виборчої комісії або окружної виборчої комісії, АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати синхронізацію повного переліку документів та їх статусів у електронному кабінеті суб'єкта.

5.5.5. Вимоги до підписання документів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати накладання кваліфікованого електронного підпису на документи та пакети документів, що подаються суб'єктами виборчого процесу, відповідно до вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг.

Підписання документів здійснюється безпосередньо користувачем із застосуванням засобів кваліфікованого електронного підпису, які забезпечують автентичність підпису та належність дії відповідній особі.

Підписанню повинні підлягати структуровані дані документа, електронні копії документів (за наявності) та повні пакети документів у випадках, визначених рішеннями Центральної виборчої комісії.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати технічну можливість накладання підпису на зазначені об'єкти у незмінному вигляді та фіксувати мітку часу завершення процедури підписання з метою підтвердження моменту здійснення дії та забезпечення подальшого аудиту.

Після накладання кваліфікованого електронного підпису редагування змісту документа, структури даних або доданих файлів не допускається. У разі потреби внесення змін суб'єкт виборчого процесу повинен мати можливість подати документ повторно у порядку, визначеному Комісією.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати подання до виборчих комісій виключно повністю підписаних документів або підписаних пакетів документів.

Подання документів, що не містять кваліфікованого електронного підпису, або подання неповністю підписаних пакетів документів не допускається.

Усі операції підписання повинні реєструватися у журналі подій із фіксацією технічних параметрів, визначених загальними вимогами до журналювання в ЄІАС ЦВК (І етап).

5.5.6. Автоматизовані перевірки документів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати виконання автоматизованих перевірок документів та пакетів документів, що подаються суб'єктами виборчого процесу, з метою визначення їх відповідності вимогам, установленим Центральною виборчою комісією.

Автоматизовані перевірки повинні виконуватися за уніфікованими правилами, що застосовуються до всіх суб'єктів виборчого процесу незалежно від їх типу та способу подання документів.

АІС "Електронні сервіси" повинна здійснювати автоматизовану перевірку правильності заповнення структурованих форм, відповідності документа вимогам щодо структури та формату, логічної узгодженості відомостей, а також повноти поданого пакету документів у випадках, коли подання передбачає наявність кількох взаємопов'язаних документів.

Перевірки повинні виконуватися із застосуванням інструментів, що забезпечують можливість змінювати або доповнювати правила перевірок без необхідності внесення змін до програмного коду.

У разі виявлення невідповідностей АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати інформування користувача шляхом формування повідомлень про результати перевірки із зазначенням виявлених помилок або відсутніх відомостей.

Документ, що не пройшов перевірку, повинен зберігатися у статусі "чернетка" з можливістю внесення змін користувачем без втрати раніше введених даних.

Після виправлення помилок АІС "Електронні сервіси" повинна виконувати повторну автоматизовану перевірку у такому самому порядку, що й первинна. Результати виконання автоматизованих перевірок, у тому числі інформація про виявлені помилки, успішне проходження перевірки та повторні перевірки, повинні фіксуватися у журналі подій відповідно до загальних вимог ЄІАС ЦВК (І етап) щодо журналювання.

Лише документи та пакети документів, що успішно пройшли всі автоматизовані перевірки, можуть бути подані до відповідної виборчої комісії.

5.5.7. Електронні кабінети суб'єктів виборчого процесу

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати створення та функціонування електронних кабінетів суб'єктів виборчого процесу відповідно до Виборчого кодексу України та рішень Комісії.

Електронний кабінет створюється окремо для кожного виборчого процесу та функціонує виключно протягом строків відповідного виборчого процесу.

Після завершення виборчого процесу доступ користувачів до електронного кабінету припиняється, а всі сформовані матеріали зберігаються у захищеному сховищі АІС "Електронні сервіси" відповідно до вимог законодавства та рішень Комісії.

Структура та функціональні можливості електронного кабінету повинні визначатися статусом суб'єкта виборчого процесу, видом і стадією виборчого процесу, а також обсягом документів і дій, що можуть бути виконані відповідно до законодавства.

Функції електронного кабінету повинні змінюватися динамічно залежно від етапу виборчого процесу, рішень виборчих комісій та статусу поданих документів, із відображенням лише тих дій, які суб'єкт має право здійснювати на відповідний момент.

Електронні кабінети повинні забезпечувати доступ користувачів до інформації про власні документи та дії, а також до документів і дій суб'єктів нижчого рівня у випадках і в обсязі, передбачених Виборчим кодексом України.

Обсяг доступної інформації повинен відповідати встановленій законодавством ієрархії повноважень між суб'єктами виборчого процесу.

5.5.7.1. Загальні вимоги до електронних кабінетів

Електронні кабінети суб'єктів виборчого процесу повинні створюватися автоматично під час першого успішного входу користувача за допомогою кваліфікованого електронного підпису або після реєстрації відповідного суб'єкта виборчого процесу у визначених компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Структура, набір функцій та доступні сервіси електронного кабінету повинні визначатися:

- типом суб'єкта виборчого процесу;
- видом виборчого процесу (вибори Президента України, вибори народних депутатів України);
- стадією відповідного виборчого процесу;
- наявністю поданих документів, статусами їх розгляду та вимогами виборчих комісій.

Усі електронні кабінети повинні формуватися з використанням уніфікованих інструментів платформи ЄІАС ЦВК (І етап), що забезпечують можливість створення і змінення інтерфейсів та форм без залучення програмістів, відповідно до загальних вимог до ЄІАС ЦВК (І етап).

Доступ користувачів до окремих функцій кабінету повинен динамічно змінюватися відповідно до стадії виборчого процесу, строків подання документів, обсягу прав відповідного суб'єкта та рішень виборчих комісій.

Електронний кабінет повинен забезпечувати відображення:

- інформації про суб'єкта виборчого процесу;
- переліку доступних дій;
- поданих документів та статусів їх розгляду;
- повідомлень і рішень виборчих комісій;

- архівних документів у межах виборчого процесу.

5.5.7.2. Види електронних кабінетів суб'єктів виборчого процесу

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати функціонування електронних кабінетів щонайменше таких суб'єктів виборчого процесу:

- політична партія – суб'єкт висування на виборах Президента України та виборах народних депутатів України;
- електронний кабінет повинен забезпечувати подання документів, передбачених Виборчим кодексом України, зокрема документів про висування кандидата на пост Президента України, документів про реєстрацію кандидатів у народні депутати України, а також подання довірених осіб, уповноважених осіб та офіційних спостерігачів партії;
- уповноважений представник політичної партії у Центральній виборчій комісії;
- електронний кабінет повинен забезпечувати доступ до документів, поданих партією, підготовку документів та їх подання у межах повноважень, визначених Виборчим кодексом України;
- уповноважений представник не має права підписувати документи, для яких Виборчий кодекс встановлює обов'язковий підпис керівника політичної партії;
- уповноважені особи політичної партії у загальнодержавному окрузі;
- електронний кабінет повинен забезпечувати виконання функцій, передбачених Виборчим кодексом України, включаючи подання документів у межах їх повноважень та перегляд документів, що стосуються діяльності партії на відповідному рівні;
- кандидат на пост Президента України;
- електронний кабінет повинен забезпечувати можливість подання документів для реєстрації, подання довірених осіб та офіційних спостерігачів, а також перегляд рішень виборчих комісій;
- довірена особа кандидата на пост Президента України;
- електронний кабінет повинен забезпечувати можливість виконання дій, передбачених Виборчим кодексом України, зокрема подання визначених документів у межах наданих повноважень;
- громадська організація – суб'єкт подання офіційних спостерігачів;
- засіб масової інформації – суб'єкт подання офіційних спостерігачів;
- офіційний спостерігач;
- електронний кабінет забезпечує перегляд інформації про власні документи, подані від імені громадської організації, засоби масової інформації, кандидата або політичної партії.

5.5.7.3. Вимоги до ієрархії доступу та перегляду документів

Електронний кабінет повинен забезпечувати доступ суб'єкта виборчого процесу лише до тих документів та дій, які належать цьому суб'єкту відповідно до Виборчого кодексу України.

Політична партія та її уповноважені представники повинні мати доступ до документів, поданих від імені партії або осіб, що діють від її імені у межах їх

повноважень. Перегляд документів інших суб'єктів виборчого процесу не допускається.

Кандидат на пост Президента України повинен мати можливість переглядати документи, подані ним особисто, а також документи довірених осіб та офіційних спостерігачів, що діють від його імені.

Довірені особи кандидатів, уповноважені особи партій та офіційні спостерігачі повинні мати доступ виключно до документів та дій, здійснених ними особисто.

Надання доступу до документів нижчого рівня повинно здійснюватися лише у випадках, коли Виборчий кодекс України встановлює відповідальність суб'єкта верхнього рівня за подання або супроводження відповідних документів.

5.5.7.4. Динамічність функціонального складу електронних кабінетів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати автоматичну зміну доступних функцій та сервісів відповідно до стадії виборчого процесу, статусів поданих документів, строків їх подання та рішень виборчих комісій.

Відображення функцій електронного кабінету повинно змінюватися автоматично залежно від того:

- які дії суб'єкт має право виконувати на відповідній стадії виборчого процесу;
- які документи вже подані;
- чи повернуті окремі документи на доопрацювання;
- чи завершився строк подання відповідного виду документів.

5.5.7.5. Відображення рішень та повідомлень виборчих комісій.

Електронний кабінет повинен забезпечувати відображення усіх рішень та повідомлень виборчих комісій щодо поданих документів суб'єкта виборчого процесу.

Повідомлення повинні містити відомості про отримання документів, результати їх розгляду, вимоги щодо подання додаткових документів (у випадках, передбачених законодавством), а також інформацію про строки виконання відповідних дій.

Повідомлення повинні зберігатися у журналі повідомлень електронного кабінету із зазначенням дати, часу, джерела та статусу перегляду.

5.5.8. Повідомлення

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати інформування користувачів електронних кабінетів про події та результати обробки поданих документів шляхом відображення внутрішніх повідомлень у межах електронного кабінету.

5.5.8.1. Загальні вимоги до повідомлень

Внутрішні повідомлення повинні відображатися у спеціальному розділі електронного кабінету, доступному користувачу після автентифікації.

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати фіксацію кожного повідомлення у журналі подій із зазначенням дати, часу та ініціатора події. Усі повідомлення формуються автоматично на підставі дій суб'єкта виборчого процесу та рішень Комісії, а також відповідних статусів у АІКС "Вибори" та АІС "СЕД ЦВК".

Відправлення повідомлень здійснюється виключно в межах електронного кабінету.

Надсилання повідомлень електронною поштою, SMS, месенджерами або іншими зовнішніми каналами на даному етапі створення ЄІАС ЦВК (І етап) не передбачається.

5.5.8.2. Види повідомлень

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати створення та відображення таких типів повідомлень:

1. Повідомлення про прийняття документів, у тому числі:
 - фіксація факту подання;
 - підтвердження отримання документів;
 - фіксація часу подання.
2. Повідомлення про результати автоматизованих перевірок, у тому числі:
 - інформація про успішне проходження перевірок;
 - перелік виявлених помилок і невідповідностей;
 - рекомендації щодо виправлення, якщо передбачено формою документа.
3. Повідомлення про рішення виборчих комісій, що стосуються:
 - прийняття документів до розгляду;
 - реєстрації або відмови в реєстрації;
 - вимоги щодо подання додаткових або уточнених документів;
 - інших рішень у межах компетенції Комісії.
4. Повідомлення про строки та дедлайни, у тому числі:
 - початок та завершення періодів подання визначених документів;
 - завершення строків усунення недоліків поданих документів;
 - завершення етапів виборчого процесу, що впливають на доступні функції кабінету.
5. Системні повідомлення, у тому числі:
 - зміна статусів документів у АІКС «Вибори»;
 - оновлення доступних функцій електронного кабінету відповідно до календарного плану виборчого процесу;
 - сповіщення про технічні події, що впливають на роботу кабінету (у межах, визначених Комісією).

5.5.8.3. Вимоги до зберігання та перегляду повідомлень

Електронний кабінет повинен забезпечувати можливість перегляду всієї історії повідомлень, отриманих у межах виборчого процесу.

Повідомлення повинні зберігатися у незмінному вигляді протягом усього строку функціонування електронного кабінету.

Після завершення виборчого процесу повідомлення разом з іншими даними електронного кабінету підлягають архівуванню у сховищі АІС "Електронні сервіси" відповідно до встановлених правил.

Повідомлення повинні бути пов'язані з відповідними діями та документами, що призвели до їх формування.

5.5.9. Вимоги до взаємодії АІС "Електронні сервіси" з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати інформаційну взаємодію з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) у частині подання, обробки, реєстрації, зберігання та відображення документів і відомостей, поданих суб'єктами виборчого процесу.

Взаємодія здійснюється виключно з використанням уніфікованих сервісів, моделей даних та механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до загальних архітектурних принципів.

5.5.9.1. Взаємодія з АІКС "Вибори"

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати передачу до АІКС "Вибори" структурованих відомостей документів, поданих суб'єктами виборчого процесу, включаючи метадані та інформацію, необхідну для подальшої обробки виборчими комісіями.

Структуровані дані, передані до АІКС "Вибори", повинні забезпечувати можливість:

- перевірки відомостей відповідно до виборчого законодавства;
- формування матеріалів для розгляду;
- підготовки проектів рішень виборчих комісій;
- відображення стану виконання процедур виборчого процесу.

АІС "Електронні сервіси" повинна отримувати з АІКС "Вибори" довідникову та іншу інформацію, необхідну для формування доступних дій у електронному кабінеті та забезпечення динамічності функцій в залежності від етапів виборчого процесу, зокрема:

- статуси документів;
- результати їх розгляду;
- вимоги щодо подання додаткових документів або усунення недоліків;
- дані про строки та правила подання документів.

Крім того, АІС "Електронні сервіси" повинна отримувати з АІКС "Вибори" довідникову інформацію, що використовується для автоматичного формування реквізитів документів, перевірки коректності даних та відображення календаря виборів.

У разі подання документів суб'єктами виборчого процесу до окружних виборчих комісій АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати передачу структурованих даних відповідним компонентам АІКС "Вибори", що обслуговують ці комісії.

Передача та отримання даних між АІС "Електронні сервіси" та АІКС "Вибори" повинні здійснюватися з використанням уніфікованих механізмів платформи, із забезпеченням цілісності, конфіденційності та контролю доступу.

5.5.9.2. Взаємодія з АІС "СЕД ЦВК" та окружних виборчих комісій

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати передачу до АІС "СЕД ЦВК" підписаних електронних документів, поданих суб'єктами виборчого процесу, для їх офіційної реєстрації.

Передача документів повинна здійснюватися у форматах електронних повідомлень, визначених Комісією, із забезпеченням автентичності джерела подання та неможливості зміни переданих даних.

АІС "Електронні сервіси" повинна отримувати з АІС "СЕД ЦВК" інформацію про:

- реєстрацію документів;
- результати їх розгляду;
- прийняті рішення виборчих комісій;
- строки та вимоги, що стосуються подальших дій суб'єкта.

АІС "Електронні сервіси" повинна здійснювати однозначну маршрутизацію документів до Комісії або відповідної ОВК відповідно до типу документа, адресата та стадії виборчого процесу.

5.5.9.3. Взаємодія з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап)

АІС "Електронні сервіси" повинна отримувати від відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) довідникову та реєстрову інформацію, необхідну для:

- перевірки статусів суб'єктів виборчого процесу;
- підтвердження повноважень уповноважених представників та довірених осіб;

Взаємодія повинна здійснюватися з використанням уніфікованих моделей даних платформи ЄІАС ЦВК (І етап), без дублювання інформації та без використання окремих механізмів, не передбачених платформою.

5.5.9.4. Узгодженість даних між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап)

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати повну узгодженість поданих документів, їх структурованих відомостей, статусів розгляду та повідомлень між електронним кабінетом суб'єкта та інформацією, яка міститься в інших компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), які створюються чи модифікуються в рамках ЄІАС ЦВК (І етап).

Узгодженість повинна забезпечуватися через уніфіковані механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап), без дублювання функцій у різних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

Дані про подані документи, їх статуси та результати розгляду повинні бути доступні суб'єкту виборчого процесу у електронному кабінеті незалежно від способу подання документа (електронного або паперового).

Кожен документ та його структуровані відомості повинні мати унікальні ідентифікатори, що забезпечують їх однозначний зв'язок між усіма компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

5.5.10. Вимоги до відображення інформації та інтерфейсів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати відображення в електронних кабінетах суб'єктів виборчого процесу інформації, необхідної для виконання ними дій, передбачених виборчим законодавством та рішеннями Центральної виборчої

комісії, у структурованому, узгодженому та однорідному для всіх типів кабінетів вигляді.

Відображення інформації та побудова інтерфейсів електронних кабінетів повинні здійснюватися з використанням уніфікованих підходів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) до форм, списків, деталізованих переглядів та навігаційних елементів, без дублювання функціональності, реалізованої в інших компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

5.5.10.1. Загальні вимоги до представлення інформації

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати, щоб у межах електронного кабінету:

- інформація про суб'єкта виборчого процесу, перелік доступних дій, подані документи, повідомлення та інші дані відображалися в логічно розділених розділах (вкладках, секціях), визначених рішеннями Комісії;
- основні дані про документи (ідентифікатор, тип, дата та час подання, поточний статус) відображалися у вигляді структурованих списків з можливістю переходу до детального перегляду;
- деталізовані перегляди документів, повідомлень та рішень виборчих комісій відображали всі суттєві реквізити, необхідні для розуміння змісту та правових наслідків відповідних дій;
- представлення інформації відповідало актуальному стану даних у функціональних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), без необхідності дублювання або ручного введення відомостей.

5.5.10.2. Відображення статусів, історії дій та пов'язаних об'єктів

Інтерфейси електронних кабінетів повинні забезпечувати:

- відображення статусів документів та пакетів документів у наочному та однозначно інтерпретованому вигляді (наприклад, за допомогою окремих колонок, позначень, піктограм), без зміни переліку статусів, визначених у відповідних функціональних компонентах ЄІАС ЦВК (І етап);
- представлення історії дій, пов'язаних із документами (подання, зміна статусу, повернення на доопрацювання, прийняття рішень тощо), у вигляді хронологічних записів, пов'язаних із відповідними документами та повідомленнями;
- можливість переходу з переліку документів до пов'язаних повідомлень і навпаки, а також до відображення рішень виборчих комісій, які стосуються конкретних документів, без дублювання логіки обробки документів, визначеної в інших розділах цього документа.

5.5.10.3. Доступ до матеріалів у межах виборчого процесу

Протягом строку функціонування електронного кабінету в межах відповідного виборчого процесу інтерфейси АІС "Електронні сервіси" повинні забезпечувати:

- зручний доступ користувача до повного переліку поданих ним документів та пов'язаних повідомлень, з можливістю пошуку, фільтрації та сортування за основними параметрами (тип документа, дата подання, статус тощо);

- відокремлення актуальних документів та дій від завершених (історичних) етапів, із забезпеченням можливості перегляду архівних матеріалів у режимі "тільки для читання";
- відображення в інтерфейсі лише тих функцій роботи з документами (подання, редагування, повторне подання тощо), які є доступними на відповідній стадії виборчого процесу.

5.5.10.4. Вимоги до уніфікованості та керованості інтерфейсів

Формування та змінення інтерфейсів електронних кабінетів повинно:

- здійснюватися з використанням уніфікованих інструментів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) для побудови форм, списків, панелей навігації та інших елементів, що забезпечують повторне використання спільних механізмів;
- забезпечувати можливість актуалізації структури інтерфейсів, набору відображуваних полів та елементів управління без потреби внесення змін до програмного коду основних компонентів, у межах, визначених Архітектурними принципами;
- гарантувати єдині підходи до відображення інформації в електронних кабінетах різних типів суб'єктів виборчого процесу, за умови збереження особливостей, обумовлених їхніми повноваженнями;
- не містити окремих інтерфейсних рішень, які виходять за межі уніфікованих механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап), за винятком випадків, коли функціональність уніфікованих механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап) не дозволяє забезпечити вимоги до АІС "Електронні сервіси".

5.5.11. Журналювання подій

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати фіксацію подій, що відображають дії користувачів електронних кабінетів та зміни статусів документів у межах виборчого процесу. Журналювання здійснюється з метою підтвердження фактів подання документів, забезпечення простежуваності подій та можливості подальшого аудиту відповідно до вимог законодавства та рішень Центральної виборчої комісії.

5.5.12. Завершення роботи електронних кабінетів

АІС "Електронні сервіси" повинна забезпечувати завершення роботи електронних кабінетів суб'єктів виборчого процесу після закінчення відповідного виборчого процесу відповідно до рішень Центральної виборчої комісії. Завершення роботи електронного кабінету передбачає припинення доступу користувачів, фіксацію завершального стану документів та архівування всіх матеріалів, створених або поданих у межах виборчого процесу.

Після офіційного завершення виборчого процесу АІС "Електронні сервіси" повинна автоматично припиняти доступ користувачів до електронного кабінету, блокувати можливість автентифікації та ініціювання будь-яких дій, а також забезпечувати збереження структури кабінету у незмінному вигляді. Усі подані документи, структуровані дані, повідомлення, рішення виборчих комісій та записи

журналу подій повинні бути переведені у стан "архівний запис" та недоступні для змін.

Архівування даних електронного кабінету повинно здійснюватися автоматично із забезпеченням повноти інформації, що була створена або відображена для відповідного суб'єкта виборчого процесу, включаючи подані документи, їх статуси, повідомлення виборчих комісій, результати автоматизованих перевірок та всю історію дій користувача. Архівні матеріали повинні зберігатися у захищеному сховищі АІС "Електронні сервіси" відповідно до вимог законодавства та рішень Комісії.

Доступ до архівних матеріалів повинен надаватися виключно у випадках, прямо передбачених законодавством або рішеннями Центральної виборчої комісії, зокрема для формування історичної інформації, виконання рішень судових органів, проведення перевірок чи аудитів.

Електронні кабінети, створені у межах завершеного виборчого процесу, не повинні повторно використовуватися для інших виборчих процесів. Для кожного нового виборчого процесу АІС "Електронні сервіси" повинна створювати новий електронний кабінет відповідного суб'єкта виборчого процесу, без перенесення будь-яких матеріалів із попередніх виборчих процесів, за винятком довідкової інформації, визначеної Комісією.

5.6. АІС "Учасники виборчих процесів та процесів референдуму"

5.6.1. Призначення

АІС "УВПР" призначена для централізованого ведення внутрішніх реєстрів фізичних та юридичних осіб, які брали та/або беруть участь у виборчих процесах загальнодержавного рівня, зберігання та обробки інформації про їх статуси у виборчих процесах, у тому числі на етапах висунення (подання), набуття, зміни та припинення таких статусів, а також забезпечення історичності участі у виборчих процесах.

АІС "УВПР" є внутрішнім інформаційним реєстром ЄІАС ЦВК (І етап) та не має статусу державного реєстру.

5.6.2. Склад обліковуваних суб'єктів

АІС "УВПР" повинна забезпечувати облік таких категорій осіб і суб'єктів виборчих процесів у межах загальнодержавних виборів:

1) фізичних осіб, які брали та/або беруть участь у виборчих процесах як:

- кандидати на пост Президента України;
- кандидати у народні депутати України;
- кандидати у члени виборчих комісій;
- кандидати у представники, довірені та уповноважені особи;
- представники, довірені та уповноважені особи;
- офіційні спостерігачі;
- члени виборчих комісій;

2) юридичних осіб та організацій, які відповідно до виборчого законодавства набувають або претендують на набуття статусу учасників виборчого процесу, зокрема:

- політичні партії та їх організації;
- громадські організації;
- засоби масової інформації;
- міжнародні та іноземні організації;
- інші юридичні особи, визначені виборчим законодавством.

5.6.3. Склад та джерела відомостей про осіб і суб'єктів

АІС "УВПР" повинна забезпечувати зберігання та обробку відомостей про фізичних та юридичних осіб, які брали та/або беруть участь у виборчих процесах, з урахуванням таких принципів.

1. Щодо фізичних осіб у реєстрах АІС "УВПР" зберігаються відомості про фізичну особу, які:

- подаються суб'єктами виборчого процесу відповідно до вимог виборчого законодавства;
- передаються іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- отримуються з державних реєстрів та інформаційних ресурсів через уніфіковані механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап),
- у межах, необхідних для участі такої особи у виборчих процесах, у тому числі на етапах висунення (подання), розгляду та набуття статусу.

2. Щодо юридичних осіб та організацій у реєстрах АІС "УВПР" зберігаються відомості про юридичні особи та організації, які:

- подаються під час набуття або реалізації статусу учасника виборчого процесу;
- передаються іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- додатково отримуються та актуалізуються з державних реєстрів через уніфіковані механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап),
- у частині, що стосується набуття, реалізації або припинення статусу учасника виборчого процесу.

Перелік, склад та структура таких відомостей визначаються виборчим законодавством, рішеннями Комісії та проектною документацією нижчого рівня і не деталізуються на рівні Технічних вимог.

5.6.4. Облік статусів та підстав їх набуття

АІС "УВПР" повинна забезпечувати зберігання та ведення відомостей про статуси фізичних та юридичних осіб у конкретних виборчих процесах, зокрема:

- статуси, набуті за рішеннями виборчих комісій;
- статуси кандидатів на відповідні ролі та функції у виборчих процесах;
- виборчий процес, у межах якого надано або ініційовано статус;
- період дії статусу або етап його розгляду.

Для кожного статусу АІС "УВПР" повинна забезпечувати облік підстав його набуття, зміни або припинення, включаючи:

- орган, який ухвалив відповідне рішення (Центральна виборча комісія або відповідна окружна виборча комісія);
- реквізити рішення (дата, номер);
- тип рішення відповідно до виборчого законодавства;
- посилання на відповідний документ або його ідентифікатор компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

АІС "УВПР" не здійснює оцінку правомірності надання статусів та не приймає рішень, передбачених виборчим законодавством.

1. Актуалізація відомостей про суб'єктів

АІС "УВПР" повинна забезпечувати актуалізацію відомостей про юридичних осіб – суб'єктів виборчих процесів шляхом взаємодії з державними реєстрами через уніфіковані механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

Актуалізація здійснюється у фоновому режимі з визначеною періодичністю та охоплює, зокрема:

- зміну найменування юридичної особи;
- зміну керівника;
- зміну стану юридичної особи.

У разі виявлення змін АІС "УВПР" повинна забезпечувати інформування відповідних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) з метою забезпечення узгодженості даних та коректного застосування таких змін у виборчих процесах і механізмах доступу.

2. Історичність та збереження даних

АІС "УВПР" повинна забезпечувати збереження історії участі фізичних та юридичних осіб у виборчих процесах, включаючи статуси кандидатів, надані статуси, відмови у наданні статусів, їх зміни та підстави таких змін, незалежно від завершення конкретного виборчого процесу.

5.6.5. Взаємодія з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) та джерела надходження відомостей

АІС "УВПР" повинна забезпечувати інформаційну взаємодію з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) з метою формування та актуалізації реєстрів учасників виборчих процесів, зокрема шляхом отримання відомостей:

- від АІКС "Вибори" – щодо статусів учасників виборчих процесів, їх змін, підстав набуття, зміни або припинення статусів, а також реквізитів рішень виборчих комісій;
- від АІС ВІС – щодо відомостей з державних реєстрів та інформаційних ресурсів, необхідних для актуалізації даних про юридичних осіб та інших суб'єктів відповідно до виборчого законодавства;
- від АІС "СЕД ЦВК" та окружних виборчих комісій – щодо реквізитів та ідентифікаторів зареєстрованих документів і рішень, якщо такі відомості використовуються як підстава для фіксації статусів у АІС "УВПР".

Взаємодія здійснюється виключно з використанням уніфікованих сервісів, моделей даних та механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

АІС "УВПР" формує та актуалізує відомості про учасників виборчих процесів шляхом автоматизованого отримання даних з АІКС "Вибори" та інших компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) і зовнішніх інформаційних ресурсів у встановленому порядку.

Первинне введення та зміна предметних даних здійснюється виключно у відповідних предметних автоматизованих інформаційних системах.

АІС "УВПР" не передбачає окремого ручного введення таких даних та забезпечує збереження посилань на джерело, ідентифікатор первинного запису та історію змін.

5.6.6. Аналітичне використання реєстрових даних

АІС "УВПР" повинна забезпечувати можливість аналітичного використання реєстрових даних про фізичних та юридичних осіб, які брали та/або беруть участь у виборчих процесах, з метою підготовки зведених відомостей, аналітичних матеріалів та звітів для Комісії.

Аналітичні функції реалізуються з використанням уніфікованих механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

5.6.7. Передбачення розвитку функціональності АІС УВПР

АІС "УВПР" повинна проєктуватися з урахуванням положень Концепції та Архітектурних принципів як автоматизована інформаційна система, призначена для зберігання та обробки даних про суб'єктів та інших учасників виборчих процесів та процесів референдуму.

Архітектура, модель даних та функціональні можливості АІС "УВПР" повинні передбачати можливість подальшого розширення, зокрема для:

- обліку участі осіб у виборчих процесах різних рівнів;
- зберігання та обробки інформації про проходження навчання членами виборчих комісій та комісій з референдуму, включаючи облік підтвердних документів;
- формування зведених відомостей за результатами такого навчання.

На першому етапі створення ЄІАС ЦВК (І етап) зазначені функціональні можливості не вводяться в експлуатацію, не використовуються у виборчих процесах та не передбачають наповнення даними, за винятком випадків, прямо визначених вимогами цього етапу.

5.7. Автоматизована інформаційна система взаємодії із зовнішніми інформаційними системами та ресурсами

АІС ВІС є складовим компонентом ЄІАС ЦВК (І етап).

АІС ВІС призначена виключно для забезпечення регламентованої інформаційної взаємодії компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) із зовнішніми державними інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами.

AIC BIC використовується прикладними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) як технологічний засіб отримання та передавання даних в електронному вигляді для проведення перевірок, звірки та актуалізації інформації, що обробляється в ЄІАС ЦВК (І етап), у межах повноважень, визначених законодавством.

AIC BIC не призначена для організації інформаційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) між собою, не реалізує прикладну бізнес-логіку виборчих процесів, не формує управлінські рішення та не зберігає первинні дані виборчих процесів.

5.7.1. Призначення

AIC BIC повинна забезпечувати:

- організацію технологічно та нормативно регламентованого доступу компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до зовнішніх державних інформаційних систем та державних інформаційних ресурсів;
- отримання та передавання даних у визначених обсягах, форматах і межах повноважень;
- використання отриманих даних для перевірки, уточнення та актуалізації інформації, що обробляється в ЄІАС ЦВК (І етап);
- дотримання вимог законодавства щодо підстав, цілей та обсягу отримання інформації;
- контроль складу, напрямів та параметрів інформаційної взаємодії із зовнішніми державними інформаційними ресурсами;
- застосування єдиних вимог до безпеки, цілісності та достовірності даних під час взаємодії.

5.7.2. Загальна функціональність AIC BIC

AIC BIC повинна забезпечувати:

- регламентований обмін даними між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) та зовнішніми державними інформаційними системами;
- отримання інформації виключно в межах повноважень, визначених законодавством;
- підтримку форматів, протоколів та регламентів обміну, встановлених власниками зовнішніх державних інформаційних систем та ресурсів;
- уніфікований та централізований підхід щодо доступу компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до зовнішніх державних інформаційних ресурсів;
- облік усіх звернень до зовнішніх державних інформаційних систем та ресурсів;
- керування параметрами та режимами доступу до зовнішніх державних інформаційних ресурсів;
- можливість тимчасового обмеження або припинення взаємодії із зовнішніми державними інформаційними ресурсами відповідно до встановлених регламентів;

- розмежування доступу компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до зовнішніх державних інформаційних ресурсів залежно від функціонального призначення та повноважень компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.7.3. Межі застосування та взаємодія з платформними механізмами ЄІАС ЦВК (І етап)

АІС ВІС застосовується виключно для взаємодії з зовнішніми державними інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами.

Інформаційна взаємодія між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) здійснюється без використання АІС ВІС із застосуванням спільних механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

АІС ВІС повинна забезпечувати взаємодію з прикладними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) через стабільні та уніфіковані внутрішні інтерфейси, що використовуються механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

5.7.4. Стабільність внутрішніх інтерфейсів та ізоляція змін зовнішніх систем

АІС ВІС повинна забезпечувати логічне та інтерфейсне відокремлення внутрішніх інтерфейсів взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) від інтерфейсів взаємодії із зовнішніми державними інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами.

Зміни у форматах, протоколах, параметрах або правилах взаємодії із зовнішніми державними інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами не повинні призводити до зміни інтерфейсів взаємодії між прикладними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) та АІС ВІС, якщо такі зміни не зумовлені зміною функціональних вимог ЄІАС ЦВК (І етап).

Адаптація до змін зовнішніх інтерфейсів повинна здійснюватися в межах АІС ВІС без впливу на компоненти ЄІАС ЦВК (І етап).

5.7.5. Масштабованість та розширення переліку інтеграцій

АІС ВІС повинна забезпечувати можливість розширення переліку зовнішніх державних інформаційних систем та державних інформаційних ресурсів, з якими здійснюється інформаційна взаємодія, без порушення працездатності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) та без зміни їх прикладної логіки.

Розширення переліку інтеграцій повинно здійснюватися шляхом додавання нових описів взаємодії, форматів даних та регламентів обміну в межах АІС ВІС.

5.7.6. Вимоги до інтеграції з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань

У межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) АІС ВІС повинна забезпечувати інформаційну взаємодію з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) з метою отримання в електронному вигляді відомостей, необхідних для виконання

функцій компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у межах повноважень, визначених законодавством.

АІС ВІС повинна забезпечувати:

- ініціювання регламентованих запитів до Єдиного державного реєстру;
- отримання та передавання отриманих відомостей до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у стандартизованому форматі;
- журналювання кожного звернення до Єдиного державного реєстру;
- застосування вимог інформаційної безпеки під час взаємодії;
- можливість тимчасового обмеження або припинення взаємодії відповідно до встановлених регламентів.

АІС ВІС не повинна зберігати або вести дані Єдиного державного реєстру та не повинна формувати первинні реєстрові відомості.

5.7.7. Вимоги до безпеки, надійності та контролю взаємодії

АІС ВІС повинна забезпечувати:

- захист інформації під час взаємодії із зовнішніми державними інформаційними системами та ресурсами;
- цілісність та достовірність отриманих і переданих даних;
- журналювання подій інформаційної взаємодії;
- можливість аудиту звернень до зовнішніх державних інформаційних ресурсів;
- відмовостійкість та відновлення інформаційної взаємодії після збоїв відповідно до встановлених регламентів.

5.8. Автоматизована інформаційна система управління доступом та інформаційною безпекою (АІКС УДІБ)

АІКС УДІБ є компонентом ЄІАС ЦВК (І етап) та призначена для централізованого управління доступом користувачів до функціональних можливостей і даних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), контролю їхніх повноважень, а також для забезпечення інформаційної безпеки відповідно до вимог законодавства, Концепції та Архітектурних принципів.

АІКС УДІБ використовується всіма прикладними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап).

АІКС УДІБ забезпечує реалізацію централізованих механізмів автентифікації, авторизації, контролю доступу, управління сесіями, журналювання та аудиту дій користувачів, а також застосування політик інформаційної безпеки.

5.8.1. Призначення АІКС УДІБ

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- централізоване управління доступом користувачів до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- застосування єдиної моделі розмежування доступу до функцій та даних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);

- автентифікацію користувачів з використанням засобів електронної ідентифікації відповідно до законодавства, у тому числі з використанням кваліфікованого електронного підпису;
- авторизацію доступу користувачів на підставі ролей, областей дії ролей та контексту повноважень;
- контроль сесій та активності користувачів;
- реєстрацію, зберігання та аналіз подій доступу і дій користувачів;
- підтримку застосування політик доступу, що змінюються в часі та/або за подіями;
- забезпечення умов для реалізації заходів інформаційної безпеки та кіберзахисту в ЄІАС ЦВК (І етап).

АІКС УДІБ не змінює та не визначає порядок формування повноважень користувачів, встановлений виборчим законодавством та актами Комісії, а застосовує такі повноваження для цілей управління доступом.

5.8.2. Загальна функціональність АІКС УДІБ

АІКС УДІБ повинна забезпечувати виконання таких функцій.

5.8.2.1. Управління обліковими записами користувачів

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- створення облікових записів користувачів на підставі підтверджених ідентичностей;
- зміну, блокування, розблокування та припинення дії облікових записів;
- ведення історії змін облікових записів користувачів;
- зберігання атрибутів облікових записів з урахуванням вимог відмовостійкості та цілісності;
- автоматичне припинення дії облікового запису у разі втрати користувачем повноважень.

5.8.2.2. Автентифікація користувачів

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- автентифікацію користувачів відповідно до встановлених політик доступу;
- підтримку автентифікації з використанням кваліфікованого електронного підпису;
- захист даних автентифікації під час передавання та зберігання;
- застосування механізмів протидії несанкціонованому доступу та спробам компрометації облікових даних.

5.8.2.3. Централізована авторизація доступу

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- прийняття рішень щодо дозволу або заборони доступу користувачів до функціональних можливостей та даних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- застосування ролей доступу з урахуванням класу ролі, області дії та контексту повноважень;

- автоматичне обмеження або припинення доступу у разі втрати повноважень користувача.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати доступ користувачів до своїх функціональних можливостей та даних виключно на підставі результатів авторизації, сформованих АІКС УДІБ.

5.8.2.4. Контекст повноважень користувачів

АІКС УДІБ повинна забезпечувати використання контексту повноважень користувачів для цілей авторизації доступу, зокрема:

- повноважень користувачів рівня Центральної виборчої комісії, що визначаються організаційною структурою та функціональними обов'язками відповідно до актів Комісії;

- повноважень користувачів, що виникають, змінюються або припиняються у межах загальнодержавних виборів та формуються в АІКС "Вибори".

Використання відомостей про повноваження користувачів здійснюється через визначені інтерфейси інформаційної взаємодії ЄІАС ЦВК (І етап).

5.8.2.5. Контроль сесій та активності

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- облік початку та завершення сесій користувачів;

- контроль тривалості сесій відповідно до встановлених регламентів;

- примусове завершення сесій у разі порушення правил доступу або втрати повноважень;

- обмеження паралельних сесій користувача у випадках, визначених політиками безпеки.

5.8.2.6. Журналювання та аудит

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- реєстрацію подій автентифікації та авторизації;

- реєстрацію змін облікових записів, ролей, областей дії та станів доступу;

- реєстрацію дій користувачів і адміністраторів, що впливають на доступ або конфігурацію;

- зберігання журналів протягом строків, визначених актами Комісії;

- доступ до журналів уповноваженим особам без можливості їх модифікації.

5.8.3. Рольова модель доступу користувачів

АІКС УДІБ повинна забезпечувати застосування рольової моделі управління доступом користувачів до функціональних можливостей та даних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Рольова модель доступу повинна враховувати:

- клас ролі;
- область дії ролі;
- контекст повноважень користувача;
- строк дії ролі;
- обмеження суміщення ролей.

Рольова модель не змінює та не підмінює порядок формування повноважень користувачів, встановлений виборчим законодавством та актами Комісії.

5.8.3.1. Класи ролей доступу

АІКС УДІБ повинна підтримувати такі класи ролей доступу:

- функціональні ролі;
- процедурні ролі;
- операційні ролі;
- адміністративні ролі.

Клас ролі визначає призначення ролі та порядок її застосування в АІКС УДІБ.

5.8.3.2. Функціональні ролі

Функціональні ролі застосовуються до користувачів рівня Центральної виборчої комісії, повноваження яких визначаються функціональними обов'язками відповідно до організаційної структури Комісії.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати застосування функціональних ролей:

- незалежно від наявності або відсутності активного виборчого процесу;
- у межах визначених областей дії;
- на підставі актів Комісії та внутрішніх регламентів.

Функціональні ролі можуть застосовуватися одночасно з ролями інших класів з урахуванням встановлених обмежень.

5.8.3.3. Процедурні ролі

Процедурні ролі застосовуються до користувачів, повноваження яких виникають, змінюються або припиняються у межах конкретного виборчого процесу.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати застосування процедурних ролей:

- на підставі відомостей і рішень, сформованих у межах виборчого процесу в АІКС "Вибори";
- з урахуванням рівня виборчої комісії (ЦВК, ОВК, ДВК);
- з урахуванням строків дії повноважень користувачів;
- з автоматичним припиненням дії ролі після завершення відповідного виборчого процесу або припинення повноважень.

5.8.3.4. Операційні ролі

Операційні ролі застосовуються до користувачів, які виконують функції забезпечення діяльності виборчих комісій та компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) поза межами виборчих процедур.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати застосування операційних ролей:

- для користувачів окружних виборчих комісій;
- для користувачів, визначених організаційними рішеннями та регламентами;
- із встановленням строків дії таких ролей або умов їх припинення.

Операційні ролі не змінюють та не розширюють процедурні повноваження користувачів у межах виборчого процесу.

5.8.3.5. Адміністративні ролі

Адміністративні ролі застосовуються до користувачів, які здійснюють адміністрування ЄІАС ЦВК (І етап) та її окремих компонентів.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати застосування адміністративних ролей:

- на підставі функціональних обов'язків користувачів;
- з визначенням переліку компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), що адмініструються;
- незалежно від участі користувачів у виборчих процесах.

Дії користувачів з адміністративними ролями підлягають обов'язковій реєстрації та аудиту на загальних підставах.

Адміністративні ролі не надають повноважень щодо прийняття рішень у межах виборчих процедур.

5.8.3.6. Області дії ролей доступу

АІКС УДІБ повинна забезпечувати підтримку областей дії ролей доступу, що визначають межі застосування повноважень користувачів.

Області дії ролей повинні включати, зокрема:

- область Центральної виборчої комісії;
- область окружної виборчої комісії;
- область дільничної виборчої комісії;
- область конкретного виборчого процесу.

Перелік не є вичерпним і деталізується у технічному завданні.

Роль доступу застосовується користувачу виключно в межах визначеної для неї області дії.

5.8.3.7. Поєднання ролей та областей дії

АІКС УДІБ повинна забезпечувати можливість одночасного застосування до користувача ролей різних класів та з різними областями дії.

Застосування кожної ролі здійснюється:

- незалежно від інших ролей;
- з урахуванням обмежень суміщення ролей;
- у межах визначеної області дії та строку дії ролі.

5.8.3.8. Обмеження суміщення ролей

АІКС УДІБ повинна забезпечувати підтримку обмежень на суміщення ролей доступу користувачів.

Правила обмеження суміщення ролей:

- встановлюються актами Комісії;
- застосовуються під час призначення, зміни та актуалізації ролей доступу;
- враховуються під час прийняття рішень щодо авторизації доступу.

5.8.3.9. Життєвий цикл ролей доступу

АІКС УДІБ повинна забезпечувати підтримку життєвого циклу ролей доступу користувачів.

Життєвий цикл ролі повинен включати такі стани:

- активна;
- призупинена;

- припинена.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати зміну стану ролей у разі:

- початку або завершення строку дії повноважень користувача;
- зміни контексту повноважень;
- настання подій, що впливають на доступ;
- прийняття визначених рішень відповідно до регламентів.

Припинення дії ролі доступу повинно призводити до автоматичного припинення доступу користувача в межах відповідної області дії.

5.8.4. Політики доступу, що змінюються в часі та за подіями (event-based)

АІКС УДІБ повинна забезпечувати застосування політик доступу, параметри яких змінюються в часі та/або внаслідок настання визначених подій, з метою автоматизованого надання, обмеження або припинення доступу користувачів до функціональних можливостей та даних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

АІКС УДІБ повинна забезпечувати оброблення подій, що впливають на доступ користувачів, зокрема:

- початок строку повноважень користувача;
- завершення строку повноважень користувача;
- зміна повноважень користувача;
- зміна області дії ролі доступу;
- початок виборчого процесу;
- завершення виборчого процесу;
- зміна статусу виборчої комісії;
- блокування або розблокування облікового запису користувача;
- виявлення подій інформаційної безпеки, що впливають на доступ.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати автоматичне виконання дій у відповідь на такі події, зокрема:

- надання ролей доступу з визначеними областями дії;
- обмеження або припинення доступу;
- призупинення дії ролей доступу;
- блокування доступу до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до встановлених політик.

Перелік не є вичерпним і деталізується у технічному завданні.

Зміна стану ролей доступу здійснюється на підставі подій або визначених рішень відповідно до встановлених регламентів.

5.8.5. Контроль сесій та активності користувачів

АІКС УДІБ повинна забезпечувати контроль сесій користувачів під час доступу до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Контроль сесій повинен включати:

- облік часу початку та завершення сесій;
- контроль тривалості сесій відповідно до встановлених регламентів;
- примусове завершення сесій у разі втрати повноважень користувача;

- примусове завершення сесій у разі зміни стану ролей доступу;
- припинення активних сесій у разі блокування доступу користувача;
- обмеження одночасної роботи користувача з кількох пристроїв у випадках, визначених політиками безпеки.

5.8.6. Журналювання подій та аудит доступу

АІКС УДІБ повинна забезпечувати повне журналювання подій, пов'язаних з управлінням доступом та інформаційною безпекою в ЄІАС ЦВК (І етап).

Журналюванню підлягають, зокрема:

- результати ідентифікації та автентифікації користувачів;
- рішення щодо авторизації доступу;
- зміни облікових записів користувачів;
- призначення, зміна, призупинення та припинення дії ролей доступу;
- зміни областей дії ролей;
- дії користувачів і адміністраторів, що впливають на доступ або конфігурацію;
- події, пов'язані з порушенням правил доступу.

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- зберігання журналів протягом строків, визначених актами Комісії;
- цілісність та незмінність журналів;
- доступ до журналів виключно уповноваженим особам;
- відсутність можливості редагування або видалення журналів користувачами та адміністраторами компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.8.7. Трасування рішень авторизації

АІКС УДІБ повинна забезпечувати можливість трасування кожного рішення щодо авторизації доступу користувачів до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Для кожного рішення авторизації повинна фіксуватися інформація, зокрема:

- ідентифікатор користувача;
- підтверджена ідентичність користувача;
- застосовані ролі доступу;
- області дії ролей;
- контекст повноважень користувача;
- політики доступу, що були застосовані;
- події або рішення, які вплинули на формування доступу;
- результат рішення;
- дата та час прийняття рішення.

5.8.8. Управління інцидентами інформаційної безпеки, пов'язаними з доступом

АІКС УДІБ повинна забезпечувати виявлення та облік інцидентів інформаційної безпеки, пов'язаних з доступом користувачів до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Управління інцидентами повинно включати:

- фіксацію подій, що мають ознаки інцидентів доступу;

- накопичення та зберігання інформації про інциденти;
- передачу інформації про інциденти відповідальним адміністраторам;
- застосування обмежень або блокування доступу у разі загрози цілісності, конфіденційності або доступності даних.

5.8.9. Взаємодія з іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап)

АІКС УДІБ повинна забезпечувати інформаційну взаємодію з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) з метою реалізації централізованого управління доступом.

Інформаційна взаємодія повинна забезпечувати, зокрема:

- підтвердження повноважень користувача під час звернення до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- надання результатів авторизації у стандартизованому форматі;
- централізоване застосування політик доступу та безпеки;
- відсутність необхідності реалізації компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) власних механізмів авторизації.

5.8.10. Вимоги до продуктивності та надійності АІКС УДІБ

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- обслуговування значної кількості одночасних запитів на автентифікацію та авторизацію у пікові періоди виборчого процесу;
- високу доступність сервісів автентифікації та авторизації;
- відмовостійкість та резервування критичних компонентів;
- збереження працездатності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у разі відмов окремих компонентів АІКС УДІБ.

5.8.11. Забезпечення цілісності та безпеки функціонування

АІКС УДІБ повинна забезпечувати:

- контроль цілісності критичних компонентів та конфігурацій;
- виявлення спроб несанкціонованих змін службової інформації;
- застосування криптографічних механізмів захисту відповідно до законодавства;
- умови для реалізації заходів технічного та криптографічного захисту інформації в ЄІАС ЦВК (І етап).

5.9. Модифікація АІС "СЕД ЦВК"

5.9.1. Загальні положення

АІС "СЕД ЦВК" є складовою ЄІАС ЦВК (І етап) та використовується для реєстрації, обліку, зберігання та опрацювання документів Комісії.

Модифікація АІС "СЕД ЦВК" в межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) здійснюється виключно з метою забезпечення інтеграційної взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до Технічних вимог.

Модифікація не передбачає змін внутрішніх моделей даних, структур метаданих, бізнес-логіки та користувацьких процесів системи електронного документообігу Комісії, що реалізовані в програмному забезпеченні АСКОД.

5.9.2. Вимоги до інтеграційної взаємодії

АІС "СЕД ЦВК" повинна забезпечувати інтеграційну взаємодію з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) виключно через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК (І етап) з використанням наявних або доопрацьованих інтеграційних АРІ та/або механізмів обміну повідомленнями програмного забезпечення АСКОД відповідно до Технічних вимог.

Інтеграційна взаємодія повинна забезпечувати можливість узгодженого обміну інформацією між АІС "СЕД ЦВК" та компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) без необхідності внесення змін до внутрішніх структур даних та метаданих, що використовуються програмним забезпеченням АСКОД.

5.9.3. Вимоги до обміну документами та пов'язаною інформацією

АІС "СЕД ЦВК" повинна забезпечувати через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК (І етап):

- приймання електронних документів, сформованих у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), з подальшою їх реєстрацією в АІС "СЕД ЦВК" відповідно до встановлених правил діловодства;
- передавання до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) ідентифікаторів та реєстраційних реквізитів документів, сформованих в АІС "СЕД ЦВК" ;
- синхронізацію інформації про стан опрацювання документів, включно з історією змін статусів;
- синхронізацію відомостей про рішення виборчих комісій, пов'язані з відповідними документами.

5.9.4. Вимоги щодо документів, поданих у паперовій формі

АІС "СЕД ЦВК" повинна забезпечувати можливість інтеграційної взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) щодо документів, поданих у паперовій формі, з метою синхронізації інформації про такі документи, їх реєстраційні реквізити та стан опрацювання у процесах ЄІАС ЦВК (І етап).

5.9.5. Реалізація інтеграційних механізмів

У разі наявності в програмному забезпеченні АСКОД готових АРІ або механізмів інтеграційної взаємодії, модифікація повинна забезпечувати їх використання для підключення АІС "СЕД ЦВК" до інтеграційної шини ЄІАС ЦВК (І етап).

У разі відсутності таких механізмів АІС "СЕД ЦВК" повинна бути доопрацьована шляхом реалізації необхідних інтеграційних АРІ або механізмів обміну повідомленнями без внесення змін до внутрішніх структур даних та метаданих, що використовуються програмним забезпеченням АСКОД.

5.9.6. Результат модифікації

Результатом модифікації АІС "СЕД ЦВК" є забезпечення її інтеграційної взаємодії з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК (І етап) з використанням програмного забезпечення АСКОД відповідно до вимог Технічних вимог.

5.10. Модифікація АІКС "ДРВ"

5.10.1. Загальні положення

АІКС "ДРВ" є складовим компонентом ЄІАС ЦВК (І етап), яка функціонує для забезпечення виконання Комісією функцій розпорядника Державного реєстру виборців відповідно до Закону України «Про Державний реєстр виборців».

Модифікація АІКС "ДРВ" у межах створення ЄІАС ЦВК (І етап) здійснюється у частині реалізації механізмів отримання відомостей Державного реєстру виборців та їх використання у процесах перевірки даних учасників виборчого процесу, відомостей, необхідних для перевірки виборчої інформації і здійснення передбачених законодавством виборчих процедур, зокрема щодо виборчих діляниць, округів, територіальних характеристик виборців та інших даних, які можуть використовуватися для формування службових відомостей і аналітичної інформації у межах компетенції Центральної виборчої комісії відповідно до Технічних вимог.

Модифікація АІКС "ДРВ" здійснюється виключно у межах, необхідних для забезпечення взаємодії з компонентами та механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап).

5.10.2. Вимоги до інтеграційної взаємодії

АІКС "ДРВ" повинна забезпечувати інформаційну взаємодію з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) виключно через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до спільних правил інформаційної взаємодії ЄІАС ЦВК.

Інтеграційна взаємодія повинна забезпечувати можливість використання відомостей Державного реєстру виборців іншими компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) без необхідності зміни внутрішніх структур даних, метаданих та бізнес-логіки АІКС "ДРВ".

5.10.3. Вимоги до доступу та використання відомостей Державного реєстру виборців

АІКС "ДРВ" повинна забезпечувати ЄІАС ЦВК (І етап) надання відомостей Державного реєстру виборців, необхідних для:

- перевірки виборчої інформації;
- перевірки даних учасників виборчого процесу;
- виконання інших передбачених законодавством виборчих процедур у межах функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Надання відомостей Державного реєстру виборців повинно здійснюватися у формах, обсягах та форматах, визначених спільними правилами інформаційної

взаємодії ЄІАС ЦВК (І етап), з урахуванням функціонального призначення компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.10.4. Вимоги до реалізації механізмів доступу

У разі наявності в АІКС "ДРВ" реалізованих механізмів доступу до відомостей Державного реєстру виборців, модифікація повинна забезпечувати їх використання для інтеграції з інтеграційною шиною ЄІАС ЦВК (І етап).

У разі відсутності або недостатності таких механізмів АІКС ДРВ повинна бути доопрацьована шляхом реалізації необхідних механізмів доступу та інтеграційної взаємодії без внесення змін до внутрішніх структур даних та логіки ведення Державного реєстру виборців.

5.10.5. Вимоги до безпеки та контролю взаємодії

Інтеграційна взаємодія АІКС "ДРВ" з компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) повинна здійснюватися з дотриманням вимог інформаційної безпеки, зокрема щодо:

- захисту інформації під час передавання відомостей з Державного реєстру виборців;
- забезпечення цілісності та достовірності переданих даних;
- журналювання подій інформаційної взаємодії;
- можливості аудиту звернень до відомостей Державного реєстру виборців у межах інтеграційних процесів ЄІАС ЦВК (І етап).

5.10.6. Результат модифікації

Результатом модифікації АІКС "ДРВ" є забезпечення регламентованого та контрольованого доступу компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до відомостей Державного реєстру виборців через інтеграційну шину ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до Технічних вимог без зміни призначення, структури та логіки функціонування АІКС "ДРВ".

Розділ 6. Вимоги до чисельності та кваліфікації персоналу та режиму його роботи

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні бути придатними для експлуатації в межах організаційної структури виборчих комісій, визначеної Виборчим кодексом України, без необхідності створення додаткових штатних одиниць або спеціалізованих технічних підрозділів на рівні окружних та дільничних виборчих комісій.

6.1. Чисельність користувачів

Архітектурні та програмні рішення повинні забезпечувати можливість одночасної роботи користувачів з урахуванням орієнтовної чисельності без помітного зменшення швидкості роботи:

- до 300 авторизованих користувачів Центральної виборчої комісії та її Секретаріату;

- від 750 до 1000 авторизованих користувачів окружних виборчих комісій;
- до 33 400 авторизованих користувачів дільничних виборчих комісій.
- до 50 000 авторизованих користувачів електронних сервісів.

Зазначена чисельність повинна враховувати пікові навантаження у період організації, підготовки та проведення виборів, а також одночасне виконання виборчих процедур користувачами різних рівнів.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні коректно функціонувати в умовах нерівномірного навантаження, характерного для виборчого процесу, без необхідності попереднього ручного керування сесіями користувачів.

6.2. Кваліфікація користувачів

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні бути придатними для використання користувачами, які не мають спеціальної технічної або інформаційно-технологічної підготовки, крім базових навичок роботи з комп'ютерною технікою та офісними програмами.

Виконання основних функцій не повинно вимагати від користувачів знань у сфері адміністрування, налаштування програмного забезпечення, управління базами даних або мережевої інфраструктури.

Користувацькі сценарії роботи повинні відповідати функціональним ролям членів виборчих комісій та не передбачати виконання дій, що виходять за межі їх повноважень, визначених виборчим законодавством.

6.3. Розмежування ролей та повноважень

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати розмежування ролей користувачів відповідно до їх функцій у виборчому процесі та рівнів виборчих комісій.

Ролі користувачів, їх повноваження та доступ до функціональних можливостей компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинні визначатися та керуватися централізовано із застосуванням механізмів управління доступом ЄІАС ЦВК (І етап).

Зміна складу виборчих комісій, тимчасовість повноважень та їх припинення повинні враховуватися механізмами управління доступом таким чином, щоб забезпечувалося своєчасне надання, зміна або припинення доступу відповідно до повноважень без необхідності внесення змін до прикладної логіки компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

6.4. Режими роботи персоналу

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати можливість роботи користувачів у режимах, що відповідають організації діяльності виборчих комісій, зокрема:

- у стандартному робочому режимі у міжвиборчий період;
- у режимі подовженого робочого часу у період виборчого процесу;
- у режимі безперервної роботи у дні голосування, підрахунку голосів та встановлення результатів виборів.

Реалізація режимів роботи не повинна вимагати виконання користувачами спеціальних технічних дій та повинна забезпечувати збереження даних і коректність виконання виборчих процедур.

Розділ 7. Вимоги до ергономіки та технічної естетики

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати коректне виконання виборчих процедур у межах першого етапу незалежно від тривалості сеансів роботи користувачів, змін навантаження та періодів інтенсивної експлуатації, характерних для виборчого процесу.

Проектні рішення повинні унеможливлювати виникнення станів, за яких результати виконання виборчих процедур або сформовані відомості можуть бути спотворені внаслідок програмних збоїв або помилок оброблення.

7.1. Загальні вимоги до користувацьких інтерфейсів

Користувацькі інтерфейси компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинні бути логічно структурованими, послідовними та уніфікованими між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) в частині навігації, розміщення елементів управління, способів відображення інформації та повідомлень про результати виконання дій.

Інтерфейси повинні забезпечувати однозначне сприйняття станів процесів, результатів виконання операцій та помилок, що виникають під час роботи, без необхідності звернення до додаткових інструкцій або роз'яснень.

Використання складних або неоднозначних елементів управління, які можуть призвести до помилкових дій користувачів, не допускається.

7.2. Зниження ризику помилок користувачів

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні мінімізувати ризик випадкового або помилкового виконання дій, що можуть вплинути на перебіг виборчих процедур або цілісність виборчої інформації.

Проектні рішення повинні передбачати:

- логічну послідовність виконання операцій;
- попередження користувача про критичні або незворотні дії;
- запобігання виконанню дій, що суперечать поточному етапу виборчого процесу або повноваженням користувача.

Реакція компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) на помилкові або некоректні дії користувачів повинна бути зрозумілою та спрямованою на виправлення ситуації без втрати даних.

7.3. Відображення інформації та повідомлень

Інформація, що відображається у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), повинна бути подана у формі, придатній для швидкого сприйняття та аналізу користувачами різних рівнів виборчих комісій.

Повідомлення повинні:

- чітко відрізняти інформаційні повідомлення, попередження та повідомлення про помилки;
- містити достатню інформацію для розуміння суті ситуації без розкриття технічних деталей реалізації;
- не перевантажувати користувачів надлишковими технічними відомостями.

7.4. Вимоги до технічної естетики

Оформлення користувацьких інтерфейсів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинно бути стриманим, уніфікованим та нейтральним, без використання елементів, що можуть відволікати користувачів від виконання службових обов'язків.

Використання кольорів, шрифтів та графічних елементів повинно забезпечувати читабельність інформації та комфортну роботу протягом тривалого часу.

Елементи інтерфейсу не повинні містити візуальних або текстових елементів, що можуть бути сприйняті як оціночні, агітаційні або такі, що впливають на сприйняття виборчого процесу.

7.5. Забезпечення інклюзивності

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні бути придатними для використання користувачами з різними фізичними, сенсорними та когнітивними особливостями без необхідності модифікації програмного забезпечення або апаратного середовища.

Інтерфейси повинні забезпечувати можливість сприйняття інформації альтернативними способами, зокрема шляхом масштабування елементів, контрастного відображення та інших загальноприйнятих засобів доступності.

Реалізація вимог інклюзивності не повинна ускладнювати виконання основних функцій ЄІАС ЦВК (І етап) та не повинна змінювати логіку виборчих процедур.

Розділ 8. Вимоги до надійності та збереженості інформації

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати коректне виконання виборчих процедур у межах першого етапу незалежно від тривалості сеансів роботи користувачів, змін навантаження та періодів інтенсивної експлуатації, характерних для виборчого процесу.

Програмні та архітектурні рішення повинні унеможливлювати виникнення станів, за яких результати виконання виборчих процедур або сформовані відомості можуть бути спотворені внаслідок програмних збоїв або помилок оброблення.

8.1. Надійність функціонування

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні бути придатними для експлуатації у режимах, що передбачають тривалу безперервну роботу користувачів, без необхідності виконання користувачами дій, не пов'язаних із виборчими процедурами, з метою підтримання їх працездатності.

У разі виникнення програмних помилок або збоїв окремих функціональних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинні переходити у контрольований стан, який

унеможливиює виконання дій, здатних призвести до порушення цілісності виборчої інформації.

Виявлення критичних помилок програмного функціонування повинно здійснюватися засобами Системи або суміжних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) без покладання відповідальності за їх виявлення на користувачів виборчих комісій.

8.2. Збереженість та цілісність інформації

Інформація, що формується, змінюється або використовується у межах компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), повинна зберігатися у стані, який унеможливиює її втрату, пошкодження або зміну внаслідок некоректного завершення програмних операцій.

Проектні рішення повинні забезпечувати логічну цілісність даних, зокрема завершеність операцій оброблення інформації, що мають значення для перебігу виборчого процесу, та недопущення частково виконаних або суперечливих станів даних.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати можливість відновлення узгодженого стану інформації після збоїв програмного характеру без необхідності повторного введення даних користувачами.

8.3. Поведінка компонентів у разі збоїв

У разі виникнення збоїв або помилок програмного характеру компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати:

- збереження результатів коректно завершених операцій;
- блокування або відкладення виконання операцій, коректність яких не може бути гарантована;
- можливість продовження виконання виборчих процедур після усунення причин збою.

Повідомлення про помилки або збої повинні бути спрямовані на інформування користувачів про неможливість виконання певних дій і не повинні містити технічних деталей реалізації або вводити користувачів в оману щодо стану виборчих процедур.

8.4. Контроль та відтворюваність дій

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати фіксацію дій користувачів і системних операцій у обсязі, достатньому для перевірки правильності виконання виборчих процедур та відтворення послідовності ключових подій, що впливали на перебіг виборчого процесу.

Фіксація дій та подій повинна здійснюватися автоматично засобами компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) без необхідності втручання у програмну реалізацію або використання зовнішніх неузгоджених засобів.

Отримані відомості повинні бути придатними для використання під час експлуатаційного аналізу, внутрішнього контролю та перевірок відповідності виконання виборчих процедур встановленому порядку.

8.5. Узгодженість із режимами функціонування

Вимоги до надійності та збереженості інформації повинні виконуватися у всіх режимах функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), визначених Технічними вимогами, незалежно від рівня виборчої комісії та етапу виборчого процесу.

Розділ 9. Вимоги до способів і засобів зв'язку

Інформаційна взаємодія в межах ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечуватися між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап), користувачами та зовнішніми інформаційними системами і ресурсами у порядку та обсязі, визначених цими технічними вимогами.

Способи і засоби зв'язку не повинні встановлювати вимог до конкретних типів мереж, каналів зв'язку, їх пропускну здатності або фізичної реалізації та не повинні обумовлювати необхідність створення або модернізації інфраструктури Комісії поза межами цього проєкту.

9.1. Загальні вимоги до інформаційної взаємодії

Інформаційний обмін між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) повинен здійснюватися з використанням уніфікованих програмних інтерфейсів та форматів даних, що застосовуються у межах ЄІАС ЦВК (І етап).

Інформаційна взаємодія повинна бути організована таким чином, щоб тимчасове порушення або нестабільність мережевого з'єднання на рівні автоматизованих робочих місць виборчих комісій або інших віддалених користувачів не призводили до втрати інформації або виникнення суперечливих станів даних щодо операцій, коректно ініційованих до моменту переривання зв'язку.

9.2. Робота в умовах переривчастого або нестабільного зв'язку

У разі неможливості передавання інформації між автоматизованими робочими місцями виборчих комісій та компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) в момент виконання дій користувачів результати коректно виконаних операцій повинні зберігатися до моменту відновлення зв'язку.

Передавання інформації, яке не було здійснене через відсутність або нестабільність зв'язку на рівні віддалених користувачів, повинно виконуватися після відновлення зв'язку без необхідності повторного введення інформації користувачем.

Повторне передавання інформації не повинно призводити до дублювання, втрати або спотворення даних у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

9.3. Узгодженість та завершеність операцій передавання

Передавання інформації між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) повинно забезпечувати завершеність операцій обміну або їх коректне скасування без порушення цілісності даних.

Проєктні рішення повинні унеможлиблювати виникнення ситуацій, за яких одна й та сама інформація обробляється різними компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) як передана і як непередана.

9.4. Захищеність інформації під час передавання

Під час передавання інформації між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) повинні застосовуватися програмні засоби, що унеможливлюють несанкціонований доступ до інформації, її модифікацію або підміну у процесі передавання.

Захищеність інформації під час передавання повинна забезпечуватися автоматично засобами ЄІАС ЦВК (І етап) та не повинна вимагати від користувачів виконання додаткових технічних дій.

9.5. Узгодженість із режимами функціонування

Вимоги до способів і засобів зв'язку повинні виконуватися у всіх режимах функціонування ЄІАС ЦВК (І етап), визначених цими технічними вимогами.

Зміна умов інформаційної взаємодії не повинна призводити до необхідності зміни порядку роботи користувачів або логіки оброблення інформації.

Розділ 10. Вимоги до режимів функціонування

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати функціонування у режимах, що відповідають організації роботи Центральної виборчої комісії, окружних та дільничних виборчих комісій у межах створення ЄІАС ЦВК (І етап).

Режими функціонування визначають умови доступності функцій компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), порядок оброблення інформації та взаємодії користувачів із компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) без зміни встановлених повноважень користувачів і без втручання у визначені законодавством процеси.

10.1. Основний режим функціонування

У основному режимі функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати повну доступність функцій, передбачених Технічними вимогами, для відповідних категорій користувачів.

Оброблення, збереження та передавання інформації в основному режимі повинні здійснюватися у штатному порядку з дотриманням вимог до цілісності, узгодженості та захищеності інформації.

10.2. Режим підвищеного навантаження

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати стабільне функціонування в умовах підвищеного навантаження, пов'язаного з одночасною роботою значної кількості користувачів, зокрема під час ключових етапів виборчого процесу.

У режимі підвищеного навантаження повинна зберігатися коректність виконання операцій, оброблення та збереження інформації без порушення її цілісності.

10.3. Обмежений режим функціонування

У разі виникнення технічних обмежень або зниження доступності окремих компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинна бути забезпечена можливість продовження роботи користувачів у межах доступних функцій.

Обмежений режим не повинен призводити до втрати інформації або виникнення суперечливих станів даних щодо коректно виконаних операцій.

10.4. Відновлення після збоїв

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати відновлення функціонування після збоїв без порушення цілісності та узгодженості інформації.

Після відновлення функціонування повинна бути забезпечена можливість продовження роботи користувачів без необхідності повторного виконання коректно завершених операцій.

10.5. Узгодженість режимів функціонування

Зміна режимів функціонування не повинна вимагати зміни порядку роботи користувачів або втручання в логіку оброблення інформації.

Перехід між режимами функціонування повинен здійснюватися без негативного впливу на цілісність даних та без необхідності внесення змін до організаційних процедур роботи користувачів.

Розділ 11. Вимоги до захисту інформації та кіберзахисту

Захист інформації та кіберзахист у компонентах ЄІАС ЦВК (І етап), повинні забезпечуватися відповідно до вимог законодавства сфері захисту інформації та кіберзахисту.

Програмне забезпечення, програмно-апаратні та технічні рішення ЄІАС ЦВК (І етап) повинні відповідати Мінімальним вимогам до захисту інформаційних, електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних та технологічних систем, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 року № 373.

11.1. Загальні вимоги до захисту інформації

Захист інформації в ЄІАС ЦВК (І етап) будується за такими принципами:

- безперервність процесу захисту, що забезпечує захист інформації від несанкціонованого доступу протягом усього часу функціонування ЄІАС ЦВК (І етап);
- керованість процесу захисту, що передбачає забезпечення оперативного контролю виконання правил доступу до компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) та прийняття відповідних рішень у разі порушення цих принципів;
- дотримання вимог нормативних документів стосовно технічного і криптографічного захисту інформації та законодавства щодо забезпечення безпеки інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом.

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати захист інформації від несанкціонованого доступу, модифікації, знищення, блокування, копіювання та інших несанкціонованих дій на всіх етапах її оброблення, зберігання та передавання.

Захист інформації повинен забезпечуватися комплексно із застосуванням програмних, програмно-апаратних засобів технічного та криптографічного захисту інформації та організаційних заходів.

11.2. Управління доступом користувачів

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати ідентифікацію, автентифікацію та авторизацію користувачів виборчих комісій всіх рівнів відповідно до вимог законодавства у сфері електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг.

Повинні бути реалізовані механізми розмежування доступу користувачів до інформації та функцій компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) відповідно до наданих повноважень із застосуванням принципу мінімально необхідних повноважень.

11.3. Реєстрація та облік подій безпеки

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати автоматизовану реєстрацію подій, пов'язаних із доступом користувачів до інформації та виконанням операцій з нею.

Журнали реєстрації подій повинні містити інформацію, достатню для встановлення дати, часу, типу події, її результату та користувача, який ініціював відповідну дію.

Інформація в журналах реєстрації подій повинна зберігатися з дотриманням вимог до цілісності та незмінності та захисту від несанкціонованого доступу.

11.4. Захист інформації під час передавання та зберігання

Інформація, що передається між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) або зберігається в них, повинна бути захищена від несанкціонованого доступу та модифікації.

Передавання інформації поза межами контрольованою зоною повинно здійснюватися із застосуванням засобів криптографічного захисту інформації відповідно до вимог законодавства.

11.5. Забезпечення доступності та цілісності інформації

Компоненти ЄІАС ЦВК (І етап) повинні забезпечувати збереженість інформації та можливість її відновлення у разі порушення працездатності окремих компонентів Системи.

Повинна бути забезпечена цілісність інформації незалежно від режимів функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), визначених Технічними вимогами.

Розділ 12. Вимоги до гарантійної підтримки

12.1. Загальні положення

Виконавець зобов'язаний забезпечити гарантійну підтримку програмного забезпечення та впроваджених програмно-апаратних рішень компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), протягом 12 місяців з дати підписання акта введення компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у промислову експлуатацію, якщо інший строк не визначений договором.

Гарантійна підтримка є обов'язковою складовою робіт зі створення та впровадження компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) і не може бути обмежена лише консультаційною допомогою.

12.2. Обсяг гарантійної підтримки

У межах гарантійної підтримки Виконавець зобов'язаний забезпечити:

- усунення будь-яких дефектів програмного забезпечення, що призводять або можуть призвести до порушення виконання функцій компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), визначених цими технічними вимогами та технічним завданням;
- усунення помилок, що спричиняють некоректну обробку, зберігання або передавання виборчої та службової інформації;
- відновлення працездатності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у разі збоїв, пов'язаних з помилками проєктування, розроблення, конфігурації або впровадження;
- збереження цілісності, узгодженості та незмінності даних під час виконання робіт з усунення дефектів.

Гарантійна підтримка не передбачає розширення або зміну функціональних можливостей компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), крім випадків, коли такі зміни є необхідними для усунення дефектів або відновлення працездатності.

12.3. Режими гарантійної підтримки

Гарантійна підтримка повинна здійснюватися у двох режимах:

- звичайний режим експлуатації;
- режим виборчого процесу.

Режим виборчого процесу застосовується з моменту початку виборчого процесу відповідно до Виборчого кодексу України і до завершення встановлення результатів виборів у порядку, визначеному законодавством.

12.4. Гарантійна підтримка під час виборчого процесу

У період виборчого процесу гарантійна підтримка компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечуватися у безперервному режимі, без обмеження робочим часом, вихідними або святковими днями.

Під час виборчого процесу Виконавець зобов'язаний забезпечити невідкладне реагування на інциденти та дефекти, що:

- впливають на працездатність компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- можуть призвести до порушення коректності оброблення виборчої інформації;
- унеможливають або обмежують виконання виборчих процедур у межах повноважень виборчих комісій.

Умови гарантійної підтримки, визначені у технічному завданні та договорі, не можуть передбачати зниження рівня доступності, відкладене реагування або застосування стандартних режимів підтримки у період виборчого процесу.

12.5. Реагування на інциденти

Виявлення дефектів та інцидентів у період виборчого процесу повинно розглядатися як підстава для негайного вжиття заходів з боку Виконавця незалежно від джерела виявлення таких інцидентів.

Класифікація інцидентів, порядок взаємодії сторін та строки усунення дефектів деталізуються у технічному завданні та договорі, при цьому такі умови не можуть погіршувати вимоги цього розділу та не можуть суперечити обов'язку забезпечення безперервної працездатності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) під час виборчого процесу.

Розділ 13. Вимоги до навчання користувачів компонентів ЄІАС ЦВК (І етап)

Навчання повинно забезпечувати готовність користувачів та адміністраторів до самостійної та повноцінної роботи з усіма функціональними можливостями компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), відповідно до їх ролей і повноважень.

13.1. Загальні вимоги до навчання

Навчання повинно:

- охоплювати всі компоненти та спільні механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап);
- бути орієнтованим на відповідні категорії користувачів та їх функціональні ролі;
- забезпечувати відпрацювання типових і критичних сценаріїв виконання виборчих процедур;
- проводитися з використанням тестових або демонстраційних даних без впливу на промислову експлуатацію компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Форма, обсяг, тривалість та порядок проведення навчання визначаються технічним завданням та договором.

13.2. Навчання адміністраторів Комісії

Виконавець зобов'язаний забезпечити навчання адміністраторів Комісії, яке повинно охоплювати всі аспекти експлуатаційної готовності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Навчання адміністраторів повинно забезпечувати набуття навичок, необхідних для самостійного виконання, зокрема, таких функцій:

- розгортання та конфігурування програмних компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у межах наданих повноважень;
- управління користувачами, ролями та правами доступу;
- моніторинг стану та працездатності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- аналіз журналів подій та дій користувачів;
- виконання дій у разі виникнення збоїв, помилок або інцидентів;
- підготовка компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) до введення у промислову експлуатацію.

13.3. Навчання користувачів Центральної виборчої комісії

Виконавець зобов'язаний забезпечити навчання уповноважених користувачів Центральної виборчої комісії та її Секретаріату.

Навчання користувачів Центральної виборчої комісії повинно охоплювати:

- роботу з усіма компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- виконання процедур, передбачених виборчим законодавством та рішеннями Центральної виборчої комісії;
- роботу з електронними документами, реєстрами, протоколами та іншими даними, що обробляються в компонентах ЄІАС ЦВК (І етап).

13.4. Навчання користувачів окружних та дільничних виборчих комісій

Виконавець зобов'язаний забезпечити підготовку навчальних матеріалів, призначених для користувачів окружних та дільничних виборчих комісій, з орієнтацією на практичне виконання функцій у межах повноважень відповідних комісій.

Навчальні матеріали повинні:

- охоплювати всі функції компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), що використовуються окружними та дільничними виборчими комісіями;
- відображати поетапне виконання виборчих процедур відповідно до Виборчого кодексу України;
- забезпечувати можливість самостійного ознайомлення та підготовки користувачів.

13.5. Навчальні матеріали

Виконавець зобов'язаний розробити та передати Комісії повний комплект навчальних матеріалів, що відповідають фактичній реалізації компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Навчальні матеріали повинні включати, зокрема:

- інструкції користувача для відповідних категорій користувачів;
- інструкції адміністратора компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- опис функціональних можливостей компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- покрокові сценарії виконання процедур.

Навчальні матеріали не повинні містити відомостей з обмеженим доступом та повинні бути придатними для повторного використання під час експлуатації компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

13.5.1. Завершення навчання

Навчання користувачів та адміністраторів повинно бути завершене до введення компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у промислову експлуатацію.

Результати проведення навчання підлягають документальному підтвердженню у порядку, визначеному технічним завданням та договором.

13.6. Навчальні матеріали для зовнішніх користувачів електронних сервісів

Для забезпечення використання АІС "Електронні сервіси" зовнішніми користувачами Виконавець повинен підготувати навчальні матеріали інформаційно-довідкового характеру, призначені для суб'єктів виборчого процесу, які взаємодіють із компонентами ЄІАС ЦВК (І етап) через електронні сервіси.

Навчальні матеріали для зовнішніх користувачів повинні охоплювати всі функціональні можливості електронних сервісів, що реалізуються у межах першого етапу, та стосуватися, зокрема:

- створення та використання електронних кабінетів;
- подання документів в електронній формі;
- підписання електронних документів;
- отримання повідомлень про стан розгляду документів;
- ознайомлення з результатами розгляду та прийнятими рішеннями;
- використання сервісів перегляду та отримання передбаченої законодавством інформації.

Навчальні матеріали для зовнішніх користувачів повинні:

- бути орієнтованими на користувачів, які не мають спеціальної технічної підготовки;
- описувати порядок дій користувача у вигляді послідовних кроків;
- відповідати фактичній реалізації функціоналу електронних сервісів;
- не містити відомостей про внутрішню архітектуру, механізми захисту або службові функції компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

Навчання зовнішніх користувачів у формі організованих навчальних заходів не передбачається. Підготовлені навчальні матеріали повинні забезпечувати можливість самостійного ознайомлення та використання електронних сервісів.

Формат і спосіб розміщення навчальних матеріалів для зовнішніх користувачів визначаються договором та/або технічним завданням і можуть передбачати їх оприлюднення через офіційні інформаційні ресурси Центральної виборчої комісії.

13.7. Результати навчання

Результати навчання повинні забезпечувати готовність адміністраторів і користувачів Центральної виборчої комісії, окружних та дільничних виборчих комісій до повноцінної та самостійної роботи з усіма функціями компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) після введення їх у промислову експлуатацію.

Навчання повинно бути завершене до прийняття компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у промислову експлуатацію.

Розділ 14. Вимоги до документування

14.1. Загальні положення

Документування ЄІАС ЦВК (І етап) є обов'язковим результатом робіт зі створення, впровадження, адміністрування та забезпечення функціонування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) та здійснюється з урахуванням Обов'язкових вимог до створення (модернізації, модифікації, розвитку), адміністрування та забезпечення функціонування засобу інформатизації, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2025 року № 205.

Документація повинна охоплювати всі компоненти та спільні механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап), та забезпечувати повну відтворюваність архітектурних, технічних і експлуатаційних рішень.

14.2. Обов'язковий склад документації

У межах реалізації ЄІАС ЦВК (І етап) Виконавець зобов'язаний розробити, погодити та передати повний комплект документації, що включає:

- технічні завдання на компоненти та спільні механізми платформи ЄІАС ЦВК (І етап);
- проєктну документацію, що описує архітектуру ЄІАС ЦВК (І етап), склад і взаємодію компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), використання спільних механізмів платформи, інтеграційні зв'язки та технологічні рішення;
- експлуатаційну документацію;
- документацію з адміністрування та технічної підтримки;
- документацію з інформаційної безпеки.

14.3. Вимоги до експлуатаційної документації

Експлуатаційна документація ЄІАС ЦВК (І етап) повинна забезпечувати можливість:

- встановлення, розгортання та налаштування компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) в інфраструктурі Комісії;
- введення компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) в дослідну та промислову експлуатацію;
- штатної експлуатації компонентів та спільних механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап);
- виконання функцій користувачів і адміністраторів відповідно до визначених ролей і повноважень;
- моніторингу стану та працездатності компонентів ЄІАС ЦВК (І етап);
- відновлення працездатності у разі збоїв і відмов.

14.4. Вимоги до документації з адміністрування та супроводу

Документація з адміністрування та технічної підтримки повинна визначати порядок:

- керування користувачами, ролями та правами доступу;
- адміністрування компонентів та спільних механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап);

- управління конфігураціями та оновленнями програмного забезпечення;
- резервного копіювання та відновлення даних;
- реагування на інциденти, збої та порушення працездатності.

14.5. Вимоги до актуальності та узгодженості документації

Уся документація ЄІАС ЦВК (І етап) повинна:

- відповідати фактичній реалізації Системи;
- бути внутрішньо узгодженою та узгодженою між усіма компонентами та механізмами платформи ЄІАС ЦВК (І етап);
- підтримуватися в актуальному стані протягом усього строку експлуатації;
- оновлюватися у разі змін у складі, функціонуванні або конфігурації Системи.

14.6. Форма та передача документації

Документація надається українською мовою в електронній формі у форматах, що забезпечують її довгострокове зберігання та використання Комісією.

Передача документації здійснюється разом із передачею результатів відповідних етапів робіт. Повнота та відповідність документації вимогам цього розділу є обов'язковою умовою приймання результатів робіт з реалізації ЄІАС ЦВК (І етап).

Розділ 15. Вимоги до приймання засобу інформатизації

15.1. Загальні положення

Приймання результатів робіт зі створення та впровадження ЄІАС ЦВК (І етап) здійснюється Комісією відповідно до Обов'язкових вимог та Технічних вимог.

Приймання поширюється виключно на компоненти ЄІАС ЦВК, що створюються та/або доопрацьовуються в межах першого етапу.

Приймання здійснюється поетапно та є підставою для прийняття Комісією рішень щодо подальшого розгортання, дослідної або промислової експлуатації.

15.2. Вимоги до проведення випробувань

15.2.1. Попередні випробування

Попередні випробування проводяться для кожного із компонентів ЄІАС ЦВК (І етап), що створюються або модифікуються, після завершення їх постачання та/або створення.

Попередні випробування включають перевірку:

- відповідності створених програмних продуктів і компонентів вимогам технічному завданню;
- працездатності реалізованих функцій у межах визначених бізнес-процесів загальнодержавних виборів;
- коректності реалізації інтеграційної взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);

- можливості розгортання компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) у випробувальному середовищі Комісії;
- відповідності складу та змісту проектної та експлуатаційної документації фактичному стану компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

За результатами попередніх випробувань оформлюється протокол, у якому фіксуються:

- перелік перевірених компонентів;
- виявлені невідповідності (за наявності);
- висновок щодо готовності відповідного компонента ЄІАС ЦВК (І етап) до розгортання та подальших етапів.

15.2.2. Приймальні випробування

Приймальні випробування проводяться після завершення розгортання ЄІАС ЦВК (І етап) або її компонентів у середовищі Комісії після дослідної експлуатації.

Приймальні випробування включають:

- перевірку відповідності створених компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) вимогам технічному завданню;
- підтвердження працездатності Системи в цілому та її компонентів;
- перевірку готовності Системи в цілому та її компонентів до промислової експлуатації;
- перевірку повноти переданої проектної та експлуатаційної документації;
- оцінювання відповідності вимогам законодавства у сфері захисту інформації.

За результатами приймальних випробувань складається протокол приймальних випробувань з висновком щодо можливості введення Системи в цілому або її компонентів в промислову експлуатацію.

15.2.3. Дослідна експлуатація

Дослідна експлуатація компонентів ЄІАС ЦВК (І етап) проводиться з метою підтвердити працездатність Системи в умовах, наближених до промислової експлуатації.

У межах дослідної експлуатації перевіряється:

- стабільність функціонування компонентів та спільних механізмів платформи ЄІАС ЦВК (І етап);
- коректність взаємодії між компонентами ЄІАС ЦВК (І етап);
- коректність оброблення даних у межах визначених функцій загальнодержавних виборів;
- працездатність механізмів адміністрування та управління доступом.

Результати дослідної експлуатації документуються та використовуються Комісією для прийняття рішення щодо введення у промислову експлуатацію компонентів ЄІАС ЦВК (І етап).

15.3. Вимоги до передачі результатів виконаних робіт

За результатами виконання робіт із створення ЄІАС ЦВК (І етап) Виконавець передає Комісії:

- створені та/або модифіковані програмні продукти та компоненти ЄІАС ЦВК (І етап);
- технічні завдання на модифіковані програмні продукти та компоненти ЄІАС ЦВК (І етап);
- проектну документацію у складі, визначеному Технічними вимогами;
- експлуатаційну документацію у складі, визначеному Технічними вимогами;
- протоколи попередніх та приймальних випробувань;
- інші результати виконаних робіт, передбачені договором.

Передача результатів виконаних робіт оформлюється актами приймання-передачі відповідно до умов договору.